

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

Autorzy opracowania:

PZR Consulting Sp. z o.o.:

- Wojciech Kłosowski
- Paweł Kołacz
- Joanna Suchomska
- Piotr Wielgus

Przy współpracy pracowników Urzędu Miejskiego w Lęborku

Lębork, czerwiec 2017 r.

konkretyzacja i aktualizacja czerwiec 2019 r.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

URZĄD MIEJSKI
W LĘBORKU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

„Rewitalizacja Lębork-Północ” projekt współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Wstęp

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji dla miasta Lęborka jest strategicznym programem rozwojowym dla najbardziej zdegradowanego podobszaru miasta na najbliższe 8 lat, do 2025 roku, z perspektywą na lata kolejne, wypracowanym i przyjętym przez samorząd miasta. Jak wskazuje Krajowa Polityka Miejska:

„(...) problem degradacji dotyczy istotnej części terenów zurbanizowanych w polskich miastach, a miasta z enklawami biedy i wykluczenia, o substandardowych warunkach życia, nie mają szans, by być konkurencyjnymi i dynamicznymi. Ich potencjał rozwojowy pozostaje niewykorzystany. Czynnikiem degradacji są najczęściej negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze skutkujące segregacją społeczną i dziedziczeniem biedy, oraz niekorzystne zmiany infrastrukturalno-przestrzenne (dekapitalizacja tkanki miejskiej, ułomna struktura urbanistyczna), występujące najczęściej w historycznych śródmieściach.”

Wszystkie opisane w Krajowej Polityce Miejskiej problemy dotyczą także Lęborka: koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, ułomna struktura urbanistyczna i degradacja techniczna infrastruktury miejskiej obniżają szanse rozwojowe Lęborka, osłabiają jego konkurencyjność. W czerwcu 2016 r. Rada Miejska na wniosek Burmistrza wyznaczyła podobszar najbardziej zdegradowany, dając początek strategicznemu procesowi przezwyciężenia kryzysu na wskazanym terenie. Zadaniem miasta Lęborka – jego mieszkańców i administracji samorządowej – jest odbudowanie spójności społecznej w tych częściach miasta, gdzie została ona naruszona, dostarczenie bodźców rozwojowych lokalnej gospodarce, poprawa ładu funkcjonalno-przestrzennego i poprawa technicznych warunków życia. Wszystkie te zadania zostały ujęte w sposób spójny i komplementarny w niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka; dotyczy on podobszaru Lębork Nowy Świat, który został uznany za wymagający wsparcia w pierwszej kolejności, gdyż cechuje się szczególnie koncentracją negatywnych zjawisk oraz z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju miasta, i stanowi spójny plan działań na najbliższe 8 lat, służących nadaniu tej części miasta nowej dynamiki rozwojowej i sprawieniu, że mieszkańcy będą chcieli tam nadal mieszkać.

Spis treści

WSTĘP	2
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	4
WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW.....	4
STRESZCZENIE PROGRAMU REWITALIZACJI	5
KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA MIASTA LĘBORKA I OBSZARU REWITALIZACJI.....	7
SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	16
1. PODSYSTEM SPOŁECZNY	16
2. PODSYSTEM GOSPODARCZY.....	31
3. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNYCH	35
4. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH	41
5. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH.....	44
6. ANALIZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW OBSZARU REWITALIZACJI	46
7. SYNTEZA DIAGNOZY - ANALIZA SWOT OBSZARU LĘBORK NOWY ŚWIAT	49
CZĘŚĆ PLANISTYCZNA	51
1. WIZJA I CELE REWITALIZACJI	51
2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Lęborka	55
3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	60
Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
4. Szacunkowe Ramy Finansowe przedsięwzięć podstawowych GPR:	90
Szacunkowe ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	90
Szacunkowe ramy finansowe dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	92
Szacunkowe ramy finansowe wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych	93
5. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji – partnerstwo z interesariuszami.	94
6. Zarządzanie procesem rewitalizacji	98
7. Monitorowanie realizacji Programu	101
Harmonogram wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	106
8. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	108
9. Wykorzystanie w GPR specyficznych narzędzi ustawowych i zmiany w obowiązujących uchwałach Rady Miejskiej	113
Załączniki	114

Spis załączników

1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Lębork Nowy Świat:
  - 1) Analiza funkcjonalna rewitalizacji
  - 2) Analiza przestrzeni publicznych i półpublicznych
  - 3) Schemat powiązań komunikacyjnych i parkingowych
2. Raport z procesu partycypacji procesu przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Lęborka
3. Projekt uchwały Rady Miejskiej w Lęborku w sprawie zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji
4. Wytyczne do „Standardów dobrej przestrzeni publicznej”

Wykaz użytych skrótów

EFS	- Europejski Fundusz Społeczny
EFRR	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FS	- Fundusz Spójności
GPR	- Gminny Program Rewitalizacji
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
IZ	- Instytucja Zarządzająca
KE	- Komisja Europejska
KPO	- Krajowy Program Operacyjny
LPR	- Lokalny Program Rewitalizacji
MIR	- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MOF	- Miejski Obszar Funkcjonalny
NFOŚIGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	- Non Governmental Organisations, organizacje pozarządowe
OZ	- obszar zdegradowany
PI	- Priorytet inwestycyjny
PO ÍŚ	- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IR	- Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój
PO WER	- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
RPO WP	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
SRWP	- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020
UE	- Unia Europejska
UML	- Urząd Miasta Lęborka
ZIT	- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZPT	- Zintegrowane Porozumienia Terytorialne

STRESZCZENIE PROGRAMU REWITALIZACJI

ryc. 1. Stacja PKP Lębork Nowy Świat¹

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka, to skoordynowany program ożywienia (rewitalizacji) obszaru Lębork Nowy Świat². Obszar objęty wsparciem został wybrany na podstawie analizy całego miasta, która określiła tereny występowania największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych i przestrzennych. Dodatkowo na terenie wskazanym do interwencji (obszar rewitalizacji) została przeprowadzona pogłębiona diagnoza.

Reakcją gminy na zdiagnozowane problemy jest przygotowany program rewitalizacji, który nie tylko w określonym czasie ma zatrzymać degradację obszaru, ale przywrócić mu oczekiwaną vitalność.

Program rewitalizacji ma dwa główne cele: zwiększenie spójności społecznej mieszkańców obszaru oraz zapewnienie dobrych warunków do mieszkania.

¹ Stacja Lębork Nowy Świat - <https://www.bazakolejowa.pl/foto/1021/1253212572-1.jpg>

² Na etapie działań przygotowawczych obszar wyodrębniony do rewitalizacji nazywany był „Lębork-Północ”. Jednakże ze względu na zbyt małą pojemność i pewną „sztuczność” nazwy, na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji obszar ten nazwano „Lębork Nowy Świat”, co lepiej oddaje wizję programu rewitalizacji i jest czytelniejsze dla mieszkańców.

Podstawowym zadaniem programu rewitalizacji jest zdecydowana poprawa jakości życia mieszkańców. Jego realizacja będzie możliwa głównie poprzez radykalną poprawę dostępności do deficytowych usług społecznych oraz radykalną poprawę jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury obszaru rewitalizacji. Obszar zmieni swój wizerunek, stanie się atrakcyjnym miejscem do mieszkania. Zwiększy się liczba mieszkańców, a zwłaszcza ich struktura (więcej osób młodych i w wieku produkcyjnym), zmniejszy liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej. Program ma obowiązywać do roku 2025, kiedy - zgodnie z planem - uda się osiągnąć zakładane cele.

W obszarze rewitalizacji - w bezpośrednim sąsiedztwie osób potrzebujących wsparcia - pojawią się dwie nowe placówki świadczące usługi społeczne. W nowych przestrzeniach pojawią animatorzy, którzy będą inicjować różnorodne aktywności. Corocznie w obszarze będzie odbywać się festiwal uliczny, zielone ulice z uspokojonym ruchem będą zachęcać do podróży rowerem i pieszo. Prace remontowe zostaną przeprowadzone w ponad 50 budynkach. Cały program będzie także silnie oddziaływał na pozostałe dzielnice miasta.

Program składa się z 21 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które muszą być precyzyjnie skoordynowane. W tym celu powstał model zarządzania programem, oparty o koordynatora rewitalizacji i zespół zadaniowy. W ramach zarządzania powstaną wytyczne, dotyczące jakości nowych przestrzeni, które mogą być także stosowane w interwencjach przestrzennych gminy na innych osiedlach. W celu monitorowania realizacji zaplanowanych celów wprowadzono system wskaźników i ustalono ich oczekiwane wartości docelowe, jakie chcemy osiągnąć na zakończenie programu.

Kluczową rolę w programie odgrywają mieszkańcy, którzy są najważniejszym beneficjentem planowanych zmian. W związku z tym, w programie opisano mechanizmy włączania różnych interesariuszy na etapie wdrażania GPR, m.in. zaplanowano powołanie Komitetu Rewitalizacji, który ma społecznie wspierać gminę i monitorować cały proces

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁĘBORKA I OBSZARU REWITALIZACJI

ryc.2. Łębork i powiat łęborski.

Łębork to miasto leżące w północnej Polsce. Należy do województwa pomorskiego i powiatu łęborskiego. Łębork leży w pradolinie Łeby – Redy. Jest siedzibą gminy miejskiej Łębork. Miasto zajmuje obszar 18 km², który zamieszkuje ok. 34 tys. mieszkańców. Jest stolicą powiatu, w skład którego wchodzi gminy Nowa Wieś Łęborska, Wicko i Cewice oraz dwie gminy miejskie Łębork i leżąca na wybrzeżu morza Bałtyckiego Łeba.

Najistotniejszą cechą przestrzeni miasta jest jego podział na część północną oraz południową. Wydzielony poprzez linię kolejową Słupsk-Gdańsk, która powstała w roku 1870 oraz drogę krajową nr 6. Pas pomiędzy koleją a drogą pełni głównie funkcje gospodarcze, produkcyjne i usługowe komercyjne. Miasto ma dość zwartą strukturę przestrzenną. W kompozycji miasta Łęborka wyróżniają się przede wszystkim historyczne centrum i dawne przedmieścia oraz zabudowa obrzeżna dróg wylotowych z dawnego miasta, Wzgórze Czartoryja, dolina Łeby i Okalicy z łakami i terenami otwartymi, pas kolejowo-drogowy, las na południu i zespoły zabudowy części południowej miasta.

W układzie struktur przestrzenno-funkcjonalnych i kompozycji przestrzennej wyraźnie widać procesy rozwojowe miasta: od miasta lokacyjnego z XIV w. przez okres rozwoju industrialnego przełomu wieków po czasy współczesne. Historyczna struktura urbanistyczna z dawnym centrum i przedmieściami jest do dziś czytelna.

Część nowych realizacji dobrze wpisuje się w historyczny układ. Bardzo wyraźnie widoczna jest presja na zagospodarowywanie terenów łąk w części zachodniej miasta - zabudowa poprzez kolejne osiedla coraz bardziej zbliża się do rzeki, a dawne tereny otwarte łąk zmieniają charakter - także na tereny inwestycyjne dla zabudowy jednorodzinnej.

Miasto posiada niewątpliwe walory krajobrazowe i przyrodnicze. Od północy i południa Lębork otaczają częściowo zalesione stoki wzgórz morenowych o mocno pofałdowanej rzeźbie. Lasy zajmują około 20% powierzchni miasta.

Sieć hydrograficzną (przez Lębork przepływa rzeka Łeba) wzbogaca kanał młyński oraz kilka stawów częściowo powstałych w wyrobiskach gliny (iły) – głównego bogactwa mineralnego miasta, eksploatowanego do produkcji ceramiki budowlanej (szczególnie produkcja cegieł). Lębork ze swoją ciekawą historią, zabytkami i atrakcyjnym położeniem ma duży potencjał turystyczny.

Obszar objęty Programem Rewitalizacji (obszar rewitalizacji)

Ustawa o rewitalizacji w art. 14. ust. 2 stanowi, że gminny program rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze odrębnej uchwały rady gminy.

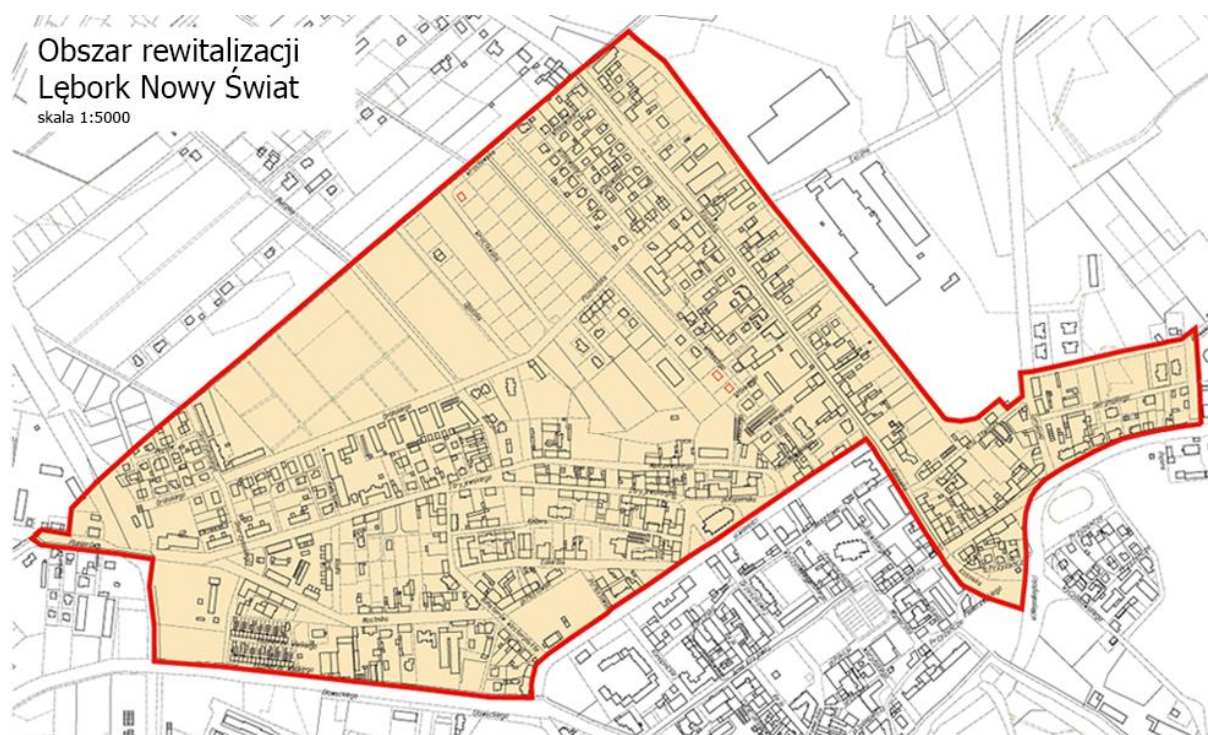
Obszar rewitalizacji został wyznaczony **Uchwałą nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r.** (Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku). Uchwała ta wyznacza dla Lęborka obszar rewitalizacji o granicach tożsamy z granicami podobzaru najbardziej zdegradowanego, czyli T.z – NOWY ŚWIAT; rejon ulic Kossaka, Stryjewskiego i Gdańskiej³, zgodnie z poniższą mapą (ryc. 2).

Niezbędne analizy służące delimitacji obszaru zawarto w dokumencie *Raport dotyczący obszarów zdegradowanych. Część I. Delimitacja jednostek urbanistycznych (2015) oraz Część II. Szczegółowa diagnoza jednostek urbanistycznych (2015)*, dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Lęborka.

---

³ uchwała VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zmiany uchwały XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9.06.2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku

Ryc. 3. Obszar rewitalizacji Lębork Nowy Świat⁴

Zgodnie z uchwałą, obszar rewitalizacji wynoszący 70,9 ha obejmuje wg stanu na koniec 2012 roku 15,2% ludności miasta (5.245 osób) oraz 3,9 % całej powierzchni gminy (4,75 % powierzchni terenów zurbanizowanych miasta).

Podstawą identyfikacji sytuacji kryzysowych w mieście był podział na 20 jednostek urbanistycznych. Przy wyznaczaniu poszczególnych jednostek urbanistycznych na obszarze miasta Lęborka uwzględniono:

- 1) funkcje terenu - na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej miasta oraz analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które miały miejsce w całym Lęborku w ciągu ostatnich 25 lat;
- 2) fizjonomię - w tym charakter zabudowy, z uwzględnieniem analizy jednostek krajobrazowych miasta i analizy historyczno - konserwatorskiej rozwoju miasta i zabudowy, także gminnej ewidencji zabytków;
- 3) intensywności użytkowania na podstawie analizy form zabudowy mieszkaniowej oraz dostępnych analiz sporządzonych na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do wyznaczania granic jednostek urbanistycznych, uwzględniających cechy funkcjonalno – przestrzenne miasta wykorzystano następujące materiały i kryteria:

- 1) podział na jednostki terytorialne wprowadzony na obszarze miasta przez Miejskowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego (m.o.p.z.p.) miasta

⁴ źródło: uchwała nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lębork.

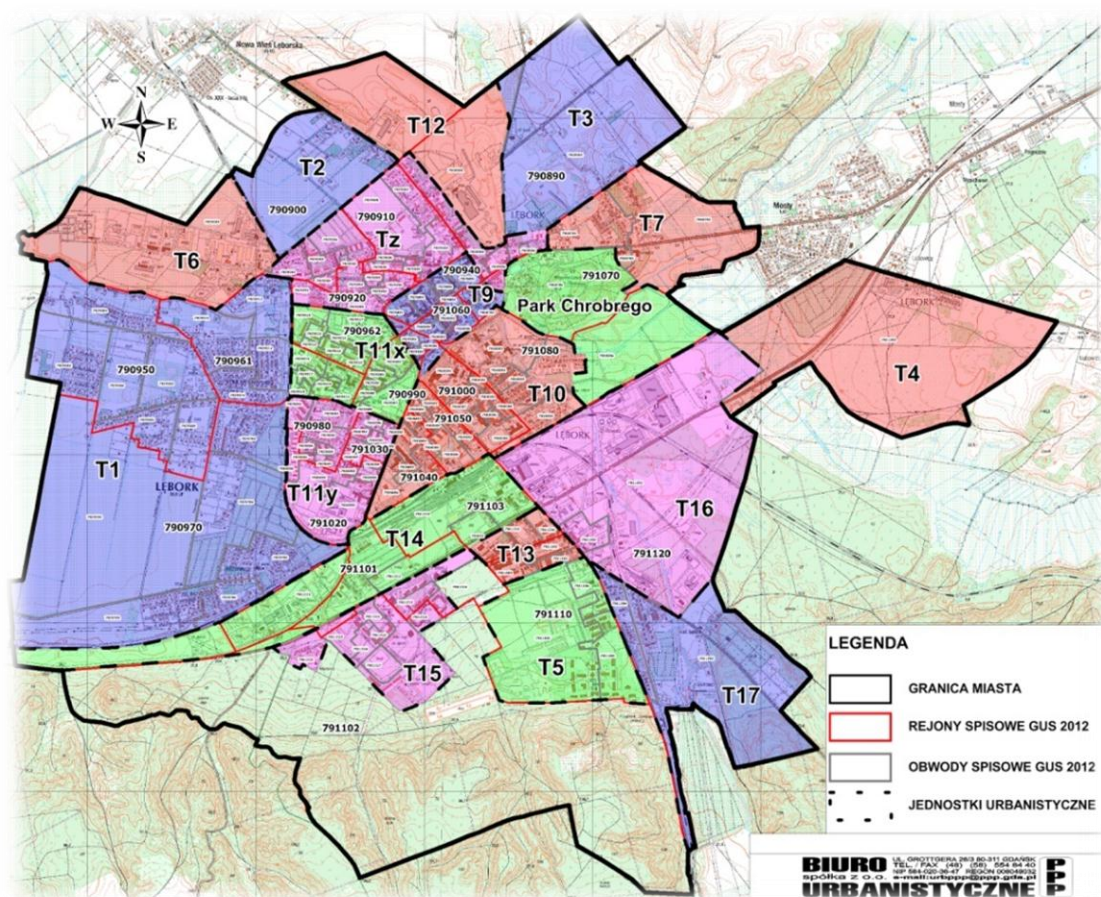
Lęborka zatwierdzony uchwałą nr XXXIX-443/94 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 24 maja 1994r (Dz. Urz. Woj. Słupskiego nr 26 z dnia 29 lipca 1994r.), gdzie miasto zostało podzielone na 18 jednostek terytorialnych;

- 2) analiza zmian w zagospodarowaniu, które nastąpiły w wydzielonych jak powyżej jednostkach w ciągu ostatnich 25 lat, zmierzająca do podziału na mniejsze jednostki urbanistyczne bardziej jednorodnie pod względem funkcjonalno – przestrzennym;
- 3) granice i dane dotyczące obrębów geodezyjnych;
- 4) granice i dane dotyczące obwodów wyborczych;
- 5) granice i dane dotyczące jednostek GUS; (obwody i rejony spisowe – stan na 2012 rok);
- 6) granice i dane dotyczące rejonów działania MOPS.

Punktem wyjścia do wyznaczania jednostek urbanistycznych były jednostki terytorialne wyznaczone w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego. Na potrzeby delimitacji jednostek urbanistycznych i wydzielenia z nich obszarów zdegradowanych wskazanych do rewitalizacji, granice jednostek terytorialnych, wskazane w 1994 roku, skorygowano w oparciu o:

- 1) współcześnie dostępne systemy danych, niezbędnych do ustalenia wskaźników obrazujących stan przestrzeni miasta;
- 2) oraz szczegółową analizę stanu zagospodarowania miasta i określenie granic jednostek przestrzennych wyodrębniających się ze względu na następujące kryteria:
  - genezę historyczną i stan zachowania historycznie wykształconych elementów struktury przestrzennej;
  - kryterium spójności fizjonomiczno – krajobrazowej zespołów zabudowy, uwzględniające intensywność zabudowy (wg wskazań metody Liszewskiego) poziomą, czyli zagęszczenie zabudowy oraz pionową, czyli wysokość zabudowy.

ryc. 4. Podział miasta na jednostki urbanistyczne

W ramach wyznaczonych jednostek urbanistycznych przeanalizowano problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne. Analizę stopnia degradacji poszczególnych jednostek urbanistycznych przeprowadzono za pomocą wskaźników obowiązkowych (odnoszonych zarówno do średniej wartości w mieście, jak i w województwie) oraz fakultatywnych wybranych z katalogu zaproponowanego przez Instytucję Zarządzającą Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 i dodatkowych, wybranych przez Miasto Łębork, obrazujących sytuację miasta w trzech⁵ podsystemach: społecznym, przestrzennym i gospodarczym. Dla każdego z wymienionych podsystemów zbadano wskaźniki obowiązkowe, w ramach których

⁵ Raport dotyczący obszarów zdegradowanych, część II – Szczegółowa diagnoza jednostek urbanistycznych, został opracowany w oparciu o przyjęty w dniu 1 lipca 2014 roku przez Zarząd Województwa Pomorskiego dokument pn. „Założenia do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz zgodnie z ostatecznym dokumentem „Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020”, które zostały przyjęte uchwałą nr 628/54/15 z dnia 30.06.2015 roku przez Zarząd Województwa Pomorskiego jako zał. do „Zasad wdrażania RPO Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Dopiero ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1777) wyodrębniła 5 grup problemów/wskaźników do badania sytuacji kryzysowych – oprócz społecznych, gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych również środowiskowe i techniczne.

porównano sytuację w danej jednostce urbanistycznej z wartościami referencyjnymi dla całego województwa.

Zestawienie wskaźników w odniesieniu do poszczególnych podsystemów wskazuje, że **najbardziej zdegradowaną** jest jednostka urbanistyczna **T.z - NOWY ŚWIAT; rejon ulic: Kossaka, Stryjewskiego i Gdańskiej**. Znaczny, a nawet niepokojący stopień degradacji dotyczy również jednostki **T.10 – Śródmieście, rejon ulic Sienkiewicza i Targowej** oraz jednostki **T.13 – osiedle Stare Zatorze**.

Uwzględniając stopień skumulowania sytuacji kryzysowych, znaczenie obszarów dla dalszego rozwoju miasta oraz realizowane w latach ubiegłych przedsięwzięcia rewitalizacyjne, przyjęto, że jednostką urbanistyczną/**podobszarem wymagającym w pierwszej kolejności kompleksowej rewitalizacji jest jednostka T.z – NOWY ŚWIAT**. Degradację tej jednostki/podobszaru potwierdza aż 20 z przebadanych 26 wskaźników.

Charakterystyka obszaru rewitalizacji

ryc.5. Lębork, obszar rewitalizacji Plac Piastowski

Obszar rewitalizacji, Lębork Nowy Świat, znajduje się w północnej części miasta, przylega bezpośrednio do Starego Miasta, które stanowi kulturalne i administracyjne centrum miasta. Dominującą funkcją obszaru jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz mieszkaniowo – usługowa. Granice obszaru wyznaczają od zachodu – linia kolejowa do Łeby, od północy - jednostka urbanistyczna T.2, od wschodu – granica posesji przyległych do ul. Kossaka, od południa - rzeka Łeba,

al. Wolności, ul. Gdańska. Obszar składa się z trzech historycznych przedmieść miasta. Pastwiskowe Przedmieście (wraz z osiedlem Nowy Świat), rejon ulicy Kossaka oraz przedmieście Gdańskie.

Pastwiskowe Przedmieście jest niewielkim terytorialnie obszarem, noszącym wyraźnie wyodrębniające go cechy, jest to XIX-wieczny kwartał zabudowy czynszowej z relikdami wcześniejszego zagospodarowania typu przedmiejskiego, sąsiadujący z miastem lokacyjnym od strony północnej. Rozwój przestrzenny tej części Lęborka nastąpił po 1830 roku, kiedy to zaczęły powstawać zabudowania poza linią murów obronnych miasta lokacyjnego. Jedno z pierwszych wybudowań powstało po przebicciu furty w murach na wysokości obecnej ulicy Orzeszkowej, dawniej Pastwiskowej, które powstało na wysokości obecnego Placu Kopernika.

W 1866 roku właśnie na dzisiejszym Placu Kopernika powstał kościół ewangelicki, funkcjonujący do dzisiaj, jako kościół katolicki. Z Placu Kopernika rozchodzą się ulice: Łokietka, Kellera, Stryjewskiego, Malczewskiego, stanowiące główne osie kompozycji tego fragmentu miasta.

W 1899 roku powstała linia kolejowa do Łeby i przystanek **Nowy Świat**, noszący nazwę taką samą jak zespół zabudowy, znajdujący się w jego sąsiedztwie. Osiedle Nowy Świat obejmujące rejon ulic: Skarżyńskiego, Orlińskiego, Stryjewskiego, Mostnika. Jest obszarem wyróżniającym się w generalnej strukturze przestrzeni historycznej miasta. Przylega do Pastwiskowego Przedmieścia i stanowi kontynuację jego założenia, a także jego powiązanie z przystankiem kolejowym na linii do Łeby. Obszar ten wyróżnia się z uwagi na rozplanowanie, jednorodne pod względem formy architektonicznej zespoły budynków. Wśród budynków użyteczności publicznej znajduje się tu dawny szpital miejski św. Jerzego przy ul. Stryjewskiego z 1905 roku, obecnie jest to Dom Pomocy Społecznej.

Na obszarze „Nowego Świata” i Pastwiskowego Przedmieścia już w II poł. XIX wieku rozpoczęto realizację zakomponowanych świadomie układów urbanistycznych, jednak plany te nie zostały zrealizowane. W ciągu II poł. XX wieku sukcesywnie następowały uzupełnienia zabudowy. Odrębny charakter ma zespół zabudowy pomiędzy ul. Mostnika a rzeką Łebą, gdzie dominują funkcje produkcyjno-usługowe.

W ostatnich latach nowa zabudowa zaczęła postawać także wzdłuż ulic Orlińskiego i Poznańskiej, gdzie w wyniku regulacji stosunków wodnych poprawiły się warunki do lokalizacji nowej zabudowy. Jest to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, częściowo uzupełniona zabudową usługową lub produkcyjną.

Przedmieście wzdłuż drogi do Łeby, którego osią jest obecna ul. Kossaka zaczęło się kształtować już w końcowych latach XVIII wieku. Występują tu zróżnicowane formy zabudowy wskazujące na różny czas powstawania tej zabudowy. Do czasów

współczesnych wzdłuż ulic Kossaka i Gdańskiej zachowała się zabudowa z przełomu XIX i XX wieku, a także duże kamienice czynszowe z I poł. XX wieku, niektóre o dużej wartości historycznej, np. magazyn zbożowy przy ul. Kossaka 23, obiekt o konstrukcji szachulcowej z 1920 roku.

Działki wzdłuż ulicy Kossaka są w większości zabudowane, jest to głównie zabudowa mieszkaniowo – usługowa, a także produkcyjna. Funkcje mieszkaniowe występują zarówno w formie zabudowy jednorodzinnej jak i wielorodzinnej. Warto podkreślić, że w ostatnim dwudziestoleciu w zabudowie wzdłuż ulicy Kossaka zachodziły charakterystyczne zmiany, w związku z którymi powstały m.in. nowe obiekty usługowe i produkcyjno - usługowe wymieszane z zabudową mieszkaniową.

ryc.6. Lębork, ulica Mostnika (strona północna), obszar rewitalizacji

Z kolei ulica Gdańska jest osią przedmieścia wschodniego, gdzie zachowała się zabudowa z I ćw. XX wieku. Zabudowa tworząca dawne **Gdańskie Przedmieście**, usytuowana w kwartale ulic: Gdańskiej, Wita Stwosza, Jana Styki i Syrokomli oraz w kwartałach sąsiednich, wyznaczonych przez ulice: Syrokomli, Cegielnianą, Gierymskiego i Gdańską to w większości 3-kondygnacyjne kamienice czynszowe, pochodzące z przełomu XIX i XX wieku lub z pierwszej części XX wieku (budynku ujęte w gminnej ewidencji zabytków). Funkcja mieszkaniowa w tym obszarze zdecydowanie dominuje, usługi i innego rodzaju działalności gospodarcze praktycznie nie występują.

Podsumowując, obszar rewitalizacji tworzą tereny, które charakteryzują się wysokimi walorami historycznymi oraz występują zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, z podziałem na obiekty nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego, inne zabytki nieruchome wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza Miasta Lęborka. Ponadto część obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji znajduje się w strefach ochrony archeologicznej.

Przeprowadzone na potrzeby pogłębionej diagnozy społecznej obszaru rewitalizacji badania wskazują, że obszar rewitalizacji Lęborka jest rozpoznawalny wśród mieszkańców i nie cieszy się dobrą opinią. Okolice ulic Malczewskiego i Stryjewskiego zwyczajowo nazywane są „trójkątem bermudzkim”. Mieszkańcy wskazują, że jest to podobszar Lęborka najbardziej zdegradowany społecznie i infrastrukturalnie. Ulice Stryjewskiego, Malczewskiego, Kellera wskazywane są jako miejsca potrzebujące wsparcia w pierwszej kolejności.

Zamieszkują go ludzie przeważnie borykający się z różnymi problemami: alkoholizm, niktynizm, przemoc (...) obszar najpilniej potrzebujący wsparcia.⁶ (R1)

Zawsze tak to było, że te ulice Stryjewskiego, Malczewskiego to taki trójkąt, u nas się mawiało i nawet sama zabudowa jest dosyć charakterystyczna. (R6)

Osoby badane, które brały udział w przeprowadzonym przez nas sondażu ulicznym, niemieszkające

w obszarze rewitalizacji, odwiedzają tę okolicę Lęborka tylko ze ściśle określonych powodów: odwiedzają bliskich (17% wskazań) albo pracują w tym miejscu (83% wskazań). Na 168 przebadanych osób tylko 11 nie było mieszkańcami tej części Lęborka. Podsumowując: **nie ma dziś powodu, aby przychodzić w te okolice**. Nie ma tu terenów spacerowych ani rekreacyjnych. Mieszkańcy przychodzą jedynie do Lęborskiego Centrum Kultury Fregata lub na pobliski „orlik” mieszczący się na obrzeżach obszaru.

Tam się po prostu nie chodzi, bo nie ma po co (...) peryferia. (R8)

Według mnie, to jak nie przechodzą przypadkiem, no to raczej tędy nie chodzą. (R6)

Obszar rewitalizacji Lęborka jest obszarem stosunkowo jednorodnym funkcjonalnie, w którym dominuje zabudowa mieszkaniowa z XIX i początków XX wieku. Jest to obszar o utrwalonym wśród mieszkańców wizerunku zdegradowanej części miasta, której mieszkańcy borykają się z problemami społecznymi. Obszar rewitalizacji postrzegany jest przez mieszkańców jako peryferyjna część miasta, która nie jest atrakcyjna dla mieszkańców.

⁶ Wszystkie cytaty pochodzą z wywiadów indywidualnych przeprowadzonych w ramach pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Wprowadzenie metodyczne do diagnozy

Ustawa o rewitalizacji wprowadza określenie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji. Jej opracowanie jest – zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 - konieczne do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 powinna ona zawierać obowiązkowo:

- analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej,
- analizę lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru,
- skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji opiera się na analizie zebranych źródeł wtórnych, dotyczących obszaru oraz na podstawie przeprowadzonych badań społecznych z mieszkańcami Lęborka: mieszkańcami obszaru rewitalizacji, liderami społecznymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych prowadzącymi działania w obszarze.

W ramach badań społecznych przeprowadzono 168 sondaży ulicznych w obszarze rewitalizacji oraz 14 wywiadów indywidualnych. Badania te uzupełniono obserwacją w terenie.

Diagnoza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji

1. PODSYSTEM SPOŁECZNY

Wsparcie z zakresu pomocy społecznej

Przedstawienie danych na temat liczby osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, pozwala określić sytuację społeczną w obszarze rewitalizacji w odniesieniu do średniego stanu w mieście. Analiza wskaźnika obejmuje dane na temat udzielania pomocy w postaci świadczeń pieniężnych, tj. zasiłków oraz różnego rodzaju dodatków dla beneficjentów MOPS spełniających ustalone ustawowo kryterium dochodowe. Jest to jeden z najważniejszych wskaźników obrazujących sytuację kryzysową w mieście, gdyż pozwala zidentyfikować obszary zamieszkane przez osoby będące w najtrudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz towarzyszące temu bezrobocie. Ubóstwo jest zjawiskiem szczególnie niepokojącym, prowadzącym często do wykluczenia z życia społecznego.

Z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej MOPS) w Lęborku w 2015 roku skorzystało 1187 rodzin, łącznie osób w tych rodzinach było

2468; w samym obszarze rewitalizacji 742 rodziny (co stanowi 62,5% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście). Natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności, wyniosła w obszarze rewitalizacji 141,46 i jest większa w stosunku do lat poprzednich.

Tabela 1. **Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji (2015)	Obszar rewitalizacji (2012)
Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	72,65	141,46	119,8

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Ulice, w których najwięcej mieszkańców korzysta ze wsparcia pomocy społecznej, to ulica Stryjewskiego – 250 osób, Malczewskiego – 157 osób, Łokietka – 71, Gdańska – 57, Kossaka – 31.

Informacją uzupełniającą obraz kondycji społeczno-ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji jest **liczba udzielanych zasiłków na dożywianie dzieci**. Z tego wsparcia najczęściej korzystają rodziny wielodzietne oraz dotknięte problemem ubóstwa. Według danych pozyskanych z MOPS, liczba osób, którym zrealizowano świadczenia na posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole, wyniosła w 2015 roku 800, w tym 143 osoby w obszarze rewitalizacji (co stanowi 18% wszystkich dzieci dożywianych w mieście). Ulice, w których koncentruje się udzielane wsparcie w obszarze dożywiania dzieci, to ulica Stryjewskiego – 80 udzielonych zasiłków, Malczewskiego – 30, Kossaka – 12.

Pracownicy MOPS, z którymi przeprowadzane były wywiady indywidualne, wskazują, że duża część mieszkańców obszaru rewitalizacji korzysta z pomocy społecznej. Mieszkańcy w tym obszarze sami zgłaszają się po pomoc, wiedzą, co się zmienia w przepisach. Pod tym względem wykazują się zaradnością.

To jest grupa, która co miesiąc dostaje pomoc od nas, a jak nie dostaną to przychodzą i mówią: Jedna wypłata mi przepadła za miesiąc. (R9)

O kondycji społeczno - ekonomicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz skali ubóstwa świadczą także dane dotyczące **zadłużenia mieszkań komunalnych, w tym socjalnych**. Łącznie zadłużenie dla obszaru rewitalizacji wynosiło w 2015 roku

975 508, 58 zł. Najwyższe zadłużenie dotyczy mieszkańców komunalnych, w tym socjalnych ulokowanych na ulicach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2. **Zestawienie ulic z najwyższym zadłużeniem budynków obszaru rewitalizacji**

Nazwa ulicy	Wysokość zadłużenia
Gdańska	480 747 zł
Kossaka	174 215 zł
Malczewskiego	138 348 zł
Stryjewskiego	178 991 zł

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Na podstawie przytoczonych danych widać wyraźnie, że problem ubóstwa zdecydowanie bardziej dotyczy mieszkańców obszaru rewitalizacji niż pozostałych obszarów miasta.

Pod tym względem obszar rewitalizacji nie jest jednorodny. Problemy ubóstwa koncentrują się głównie na kilku ulicach: Stryjewskiego, Malczewskiego, Kossaka i Gdańskiej.

Bezrobocie

Podstawowym parametrem, charakteryzującym zjawiska kryzysowe w obrębie rynku pracy, jest stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc – proporcja liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie (czyli – zsumowanych liczb bezrobotnych i pracujących). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku **udział długostrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w roku 2015 wyniósł 3,3%, natomiast udział osób długostrwale bezrobotnych wśród ogółu bezrobotnych w mieście stanowi 50%.**

Dalszej analizie poddano wskaźnik przedstawiający wielkość udziału osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru rewitalizacji w stosunku do średniej w mieście. Wskaźnik ten mówi o problemach spowodowanych pozostawaniem bez pracy różnych grup mieszkańców, m.in.: długostrwale bezrobotnych, osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych, z niskim poziomem wykształcenia, absolwentów oraz mieszkańców w wieku powyżej 50 roku życia. Dane obrazują społeczną sytuację mieszkańców i umacniają analizy przeprowadzone na podstawie danych statystycznych pozyskanych z MOPS, ponieważ bezrobocie również jest przejawem sytuacji ubóstwa.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2015 roku w Lęborku wyniosła 1 525 osób, natomiast w obszarze rewitalizacji 276 (18% wszystkich osób bezrobotnych w mieście).

W 2015 roku **liczba osób bezrobotnych na 1 tys. ludności w obszarze rewitalizacji wyniosła 52,62**. Jest to wynik gorszy niż średni wynik dla miasta, różnica nie jest jednak tak duża, jak w przypadku korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej. Ulice, na których koncentruje się problem bezrobocia w obszarze rewitalizacji, to ulica Stryjewskiego – 65 bezrobotnych, Malczewskiego - 58, Łokietka - 38, Kossaka - 23, Gdańska – 29.

Tabela 3. **Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	44,90	52,62

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Więcej informacji na temat problemu bezrobocia w obszarze rewitalizacji dostarczają dwa kolejne wskaźniki poddane analizie – **udział osób długotrwale bezrobotnych** oraz **udział osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem** (gimnazjalnym i poniżej). Liczba długotrwale bezrobotnych w 2015 roku w Lęborku wyniosła 763 osoby, natomiast w obszarze rewitalizacji 172 (23% wszystkich długotrwale bezrobotnych). Zestawiając ze sobą dane dotyczące udziału osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w mieście i w obszarze rewitalizacji wyraźnie widać, że długotrwale bezrobocie jest problemem, który zdecydowanie mocniej dotyka obszar rewitalizacji. **Ponad połowa osób bezrobotnych, mieszkających w obszarze rewitalizacji, to osoby długotrwale bezrobotne.** Koncentracja osób długotrwale bezrobotnych w obszarze rewitalizacji dotyczy ulic: Malczewskiego – 42, Stryjewskiego - 31, Bohaterów Westerplatte – 28, Łokietka - 20 osób.

Tabela 4. **Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	22,46	32,79

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Liczba osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i poniżej) w 2015 roku w Lęborku wyniosła 385 osób. Oznacza to, że 1/4 (25,2%) bezrobotnych mieszkających w Lęborku, posiada najniższe wykształcenie. W obszarze rewitalizacji takich osób jest 96, co stanowi 34,8% ogółu bezrobotnych, mieszkających w obszarze i 25% wśród wszystkich bezrobotnych z najniższym wykształceniem w Lęborku.

Problem niskiego wykształcenia osób bezrobotnych silniej determinuje sytuację bezrobocia w obszarze rewitalizacji niż w skali całego miasta - **wskaźnik udziału osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest zdecydowanie wyższy dla obszaru rewitalizacji niż dla całego miasta: 18,30 w stosunku do 11,33**. Osoby bezrobotne z najniższym wykształceniem mieszkają przede wszystkim na ulicy Malczewskiego – 33, Stryjewskiego - 30, Łokietka – 11 osób, Kossaka – 10.

Tabela 5. **Liczba osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji
Liczba osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	11,33	18,30

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Zestawiając ze sobą dane dotyczące udziału osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w mieście i w obszarze rewitalizacji wyraźnie widać, że długotrwale bezrobocie jest problemem, które zdecydowanie mocniej dotyka obszar rewitalizacji. Ponad połowa osób bezrobotnych mieszkających w obszarze rewitalizacji to osoby długotrwale bezrobotne. Ponadto osoby bezrobotne mieszkające w obszarze rewitalizacji, to w dużej części osoby z najniższym wykształceniem. Bezrobocie w obszarze rewitalizacji jest silnie związane z długotrwałym wykluczeniem z rynku pracy oraz niskim poziomem wykształcenia mieszkańców.

Bezpieczeństwo w obszarze rewitalizacji

Kolejnym czynnikiem świadczącym o niskiej kondycji społecznej badanego obszaru jest poziom bezpieczeństwa, który został zmierzony liczbą przestępstw, przestępstw przeciwko rodzinie oraz liczbą założonych Niebieskich Kart.

Skala problemów związanych z przestępczością w obszarze rewitalizacji jest zbliżona do skali zjawiska na poziomie miasta. Najwięcej przestępstw zanotowano na ulicach: Kossaka - 44, Gdańska 26, Malczewskiego - 11. Przy czym należy zauważyć, że wartości te mogą być zawyżone ze względu na pozyskane dane zbiorcze dla całych ulic.

Poza wartościami wskaźnikowymi warto przytoczyć bezwzględne wartości liczbowe dotyczące **przestępstw przeciwko rodzinie**. W obszarze rewitalizacji w 2015 roku takich przestępstw odnotowano 3 (w mieście – 16), oraz łącznie 28 Niebieskich Kart (w mieście – 122, co stanowi 23% wszystkich Niebieskich Kart w mieście). Największa

liczba założonych Niebieskich Kart występuje na ulicach: Kossaka – 3, Malczewskiego – 3, Stryjewskiego – 3, Łokietka - 2.

Problem przestępczości w obszarze rewitalizacji często jest pochodną pozostałych problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy. Należy zauważyć, że często skala zjawiska jest większa niż wykrywalność przestępstw, ponieważ w środowiskach zdegradowanych często nie zgłasza się przestępstw, szczególnie związanych z przemocą.

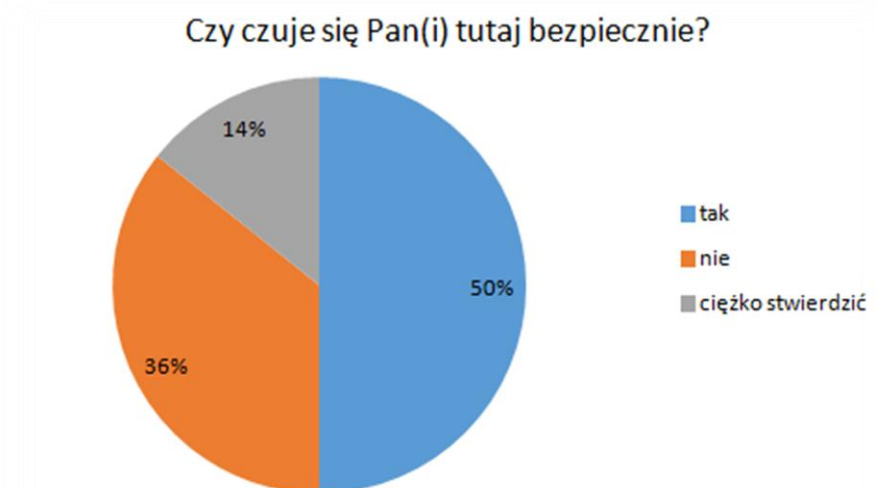
Tabela 6. **Wskaźniki przestępczości**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji (2015)
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	21,72	23,45
Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców	4,7	5,71
Liczba założonych Niebieskich Kart na 1000 mieszkańców	3,59	5,33

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Z przeprowadzonych badań społecznych wynika, że **postrzeganie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji jest zdecydowanie gorsze niż wskazują na to statystyki**. Na pytanie dotyczące bezpieczeństwa w badanym obszarze tylko połowa ankietowanych wskazała, że czuje się w najbliższej okolicy bezpiecznie. Warto zwrócić uwagę, że ponad 90% osób, które wzięły udział w sondażu, to mieszkańcy badanego obszaru. Ponad 1/3 badanych jasno deklaruje, że nie czuje się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania. Osoby wskazujące, że czują się bezpiecznie, dodawały, że to dzięki znajomości najbliższego otoczenia i jego mieszkańców.

Ryc. 7. **Poczucie bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji**

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie odpowiedzi udzielonych w sondażu ulicznym, n= 168

Badani wskazują, że obszar nie jest bezpieczny ze względu na jego mieszkańców, którzy często są pod wpływem alkoholu, wielu z nich było karanych. Wśród mieszkańców mówi się, że lepiej nie chodzić w te okolice wieczorami. Z drugiej strony badani wskazują, że obszar rewitalizacji Lęborka ma opinię miejsca niebezpiecznego, ale nie mogą potwierdzić tego żadnymi statystykami ani własnymi doświadczeniami.

Dzielnica, gdzie strach iść wieczorem (...) Ci co tu mieszkają, nie boją się niczego. Miejsce owiane złą sławą (...), najtrudniejszy obszar, najmniej bezpieczny.(R1)

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo, to nawet policja boi się tam jeździć. (R11)

W mieście ten teren nie jest postrzegany za bezpieczny, myślę, że mało osób odważyłoby się tam iść wieczorem (...) nawet w samochodzie przejeżdżając, nie czują się tam bezpiecznie.

Dużym problemem w obszarze rewitalizacji są nie tylko popełniane tu przestępstwa, ale w równie dużym stopniu opinia obszaru jako miejsca niebezpiecznego.

Poziom edukacji

W najbliższej okolicy obszaru rewitalizacji znajduje się Zespół Szkół nr 3 (ul. Aleja Wolności 31) oraz Szkoła Podstawowa nr 3 (ul. Kossaka 103).

Jednym ze wskaźników, mówiącym o poziomie nauczania szkoły, jest **liczba uczniów nieotrzymujących promocji do następnej klasy**. W roku szkolnym 2015/2016 promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjum nie otrzymało 78 uczniów, z czego 19 to uczniowie mieszkający w obszarze rewitalizacji (co stanowi 24% wszystkich uczniów nieotrzymujących promocji do następnej klasy).

Szkoła prowadzi liczne zajęcia pozalekcyjne oraz wiele działań integrujących społeczność uczniów i rodziców. W Szkole Podstawowej nr 3 działa świetlica, ponadto w obszarze rewitalizacji funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy. Z przeprowadzonych badań wynika jednak, że potencjał szkoły i pozostałych instytucji nie jest wykorzystywany przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzieci najczęściej nie korzystają z oferty zajęć pozalekcyjnych, często nie są również zachęcane przez rodziców do rozwijania swoich umiejętności i podnoszenia poziomu w nauce. Ponadto wielu mieszkańców nie wie o możliwości skorzystania z oferty szkół czy innych instytucji, duża część badanych mieszkańców potrafiła wskazać jedynie na działania **streetworkerów**.

Z przeprowadzonych wywiadów wynika także, że fakt, iż do ww. szkół uczęszczają dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji wpływa negatywnie na wizerunek tych szkół:

Wśród ludzi jest taka opinia, że tam chodzi patologia, ale prawda jest taka, że tam jest mały odsetek tej patologii.

Zebrane w trakcie badań informacje wskazują, że rodzice dzieci z obszaru rewitalizacji nie postrzegają szkoły jako miejsca, w którym dzieci mogłyby spędzać czas. Może to także świadczyć o tym, że z działaniami kulturalnymi, społecznymi i rozwijającymi umiejętności oraz wiedzę dzieci należy wyjść, przynajmniej na początkowym etapie, bezpośrednio do mieszkańców. Natomiast szkoły jako instytucje położone w rejonie obszaru rewitalizacji wymagają pilnego wzmocnienia ich potencjału i wizerunku.

Aktywność społeczna i obywatelska

Kolejną kwestią mówiącą o społecznej kondycji badanego obszaru jest aktywność społeczna i obywatelska. Pierwszym przyjętym miernikiem tego zjawiska jest **frekwencja w wyborach samorządowych 2014**. Dane Państwowej Komisji Wyborczej podają, że frekwencja w Lęborku wyniosła 48,22% w stosunku do 27 579 osób uprawnionych do głosowania. Choć dane te dają jedynie ogólny zarys badanego zjawiska ze względu na szeroki zasięg terytorialny danych, warto zauważyć, że okręgi wyborcze, które obejmują ulice znajdujące się w obszarze rewitalizacji, mają jedno z najniższych wyników frekwencyjnych.

Przykład:

Okręg 11: ulice Głowackiego, Kwiatowa, **Orlińskiego**, Pilotów, **Pionierów**, Plac Kopernika, Prusa, **Skarzyńskiego**, **Stryjewskiego**, Weterynaryjna – frekwencja 40,57%

Okręg 12: ulice **Aleja Wolności** numery parzyste od nr 2 do nr 48, **Bohaterów Westerplatte**, **Kazimierza Wielkiego**, **Kellera**, **Mostnika**, **Plac Piastowski**, **Rodła**, **Władysława Łokietka** – frekwencja 42,19%;

Okręg 16: ulice Basztowa, **Cegielniana**, Derdowskiego, Długosza, Franciszkańska, Gajowa, **Gdańska**, **Gierymskiego**, Graniczna, Grodzieńska, Jagodowa, Jeżynowa, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kasprzaka, Korzenna, Leśna, Lipowa, Lwowska, Łączna, Malinowa, Miętowa, Miodowa, Młynarska, Stanisława Mikołajczyka, Ogrodowa, Orzeszkowej, Paderewskiego, Piękna, Plac Świętego Jakuba, Polna, Poziomkowa, Przemysłowa, **Przyzamcze**, Pułaskiego, Skoczylasa, Solna, Spokojna, Stwosza, **Słyki**, **Syrokomli**, Waryńskiego, Wiejska, Wileńska, Wincentego Witosa, Wrzosowa, Wyczółkowskiego – frekwencja 46,74%;

Okręg 15: ulice **Buczka**, **Kossaka**, **Krótką**, **Malczewskiego**, **Opolska**, **Poznańska**, **Wiłkacego**, **Wrocławska**, **Zofii Witkowskiej** – frekwencja 47,88%.

Podczas gdy w pozostałych okręgach frekwencja jest bliska bądź przekracza 50%, np. Okręg 3: Legionów Polskich – 52,3%.

Więcej informacji na temat aktywności społecznej i obywatelskiej pokazują dane dotyczące bezpośredniego angażowania się w życie publiczne miasta. Według danych portalu ngo.pl w Lęborku **zarejestrowanych jest 60 stowarzyszeń i 6 fundacji**. Wskaźnik mówiący o liczbie fundacji i stowarzyszeń na 10 tys. mieszkańców nieznacznie rośnie – z 19 w 2010 roku do 22 w roku 2014.

Liczba organizacji pozarządowych i grup nieformalnych to jednak za mało, aby mówić o aktywności społecznej. Jednym ze wskaźników, które świadczą o aktywności tych podmiotów, a tym samym i mieszkańców, jest **liczba organizacji pozarządowych biorących udział w konkursach na działania własne gminy**. W roku 2016 8 organizacji zarejestrowanych w Lęborku otrzymało dofinansowanie na realizację konkursów, podobnie jak w 2015 roku (poza organizacjami sportowymi). Do organizacji tych należą:

- Zespół Caritas Parafii pw. N.M.P. Królowej Polski,
- Klub Abstynenta „Odnowa” w Lęborku,
- Lęborskie Stowarzyszenie „Alternatywa dla Uzależnień”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy „Szansa”,
- Stowarzyszenie EDUQ w Lęborku,
- Ochotnicza Służba Ratownicza w Lęborku,
- Lęborskie Katolickie Stowarzyszenie Osób Specjalnej Troski „Iskierka Nadziei”,
- Fundacja Regionalne Centrum Młodzieży w Lęborku.

Jedynie Zespół Caritas oraz Stowarzyszenie „Szansa” znajdują się bezpośrednio w obszarze rewitalizacji.

Warto także zwrócić uwagę na obszary działań, których dotyczą konkursy na działania własne gminy, są to głównie: pomoc społeczna, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Badani przedstawiciele organizacji pozarządowych, które zostały wymienione wyżej, wskazują, że wielu uczestników ich działań, szczególnie dzieci i młodzieży pochodzi z obszaru rewitalizacji:

Jeśli kierujemy działania do trudnej młodzieży to wiemy, że 80/90% będzie właśnie stamtąd.(R12)

W obszarze rewitalizacji **aktywnie działają także inne osoby i instytucje**: streetworkerzy, Lęborskie Centrum Kultury Fregata, Lęborskie Towarzystwo Oświatowe, Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Stryjewskiego, Dom „Magnolia” przy ulicy Poznańskiej oraz Społeczna Językowa Szkoła Podstawowa.

Należy jednak zaznaczyć, że duża część mieszkańców obszaru rewitalizacji nie korzysta z oferty wymienionych wyżej instytucji. Osoby badane, w tym sami

mieszkańcy, nie potrafili także zidentyfikować liderów społecznych działających w obszarze, jedynymi osobami, które zostały wskazane byli streetworkerzy.

Osoby, z którymi przeprowadzane były wywiady indywidualne wskazują na dużą potrzebę wzmocnienia działań streetworkerów. Wskazują także na konieczność bezpośredniej i konsekwentnie prowadzonej pracy z mieszkańcami, jako jedyną możliwość zmiany sytuacji tych osób.

Kolejnym analizowanym czynnikiem jest **liczba osób składających wnioski do budżetu obywatelskiego** po adresach miejsca realizacji. Liczba złożonych wniosków w roku 2015 wyniosła 34, z czego 4 wnioski wskazywały na realizację w obszarze rewitalizacji. W 2016 roku zostało złożonych łącznie 25 wniosków, w tym żaden nie dotyczył obszaru rewitalizacji. Analiza wskaźnika liczby złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskazuje na podobny poziom aktywności w tym obszarze w edycji budżetu w 2015 roku, natomiast brak aktywności w roku następnym.

Tabela 7. **Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Dotycząca obszaru rewitalizacji
Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (2015)	1,00	0,76
Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (2016)	0,76	0,00

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Ostatnią kwestią poddaną analizie jest **poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym mieszkańców** oraz deficyty występujące w tym zakresie w obszarze rewitalizacji zdiagnozowane na podstawie badań społecznych.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji pytani o to, gdzie najczęściej spędzają czas wolny, wskazali na najbliższe otoczenie: „przy domu” - 35% odpowiedzi, „w parku” - 18% (mowa o parku im. Michalskiego) czy „na placu obok fontanny” - 14% (mowa o fontannie na Placu Pokoju).

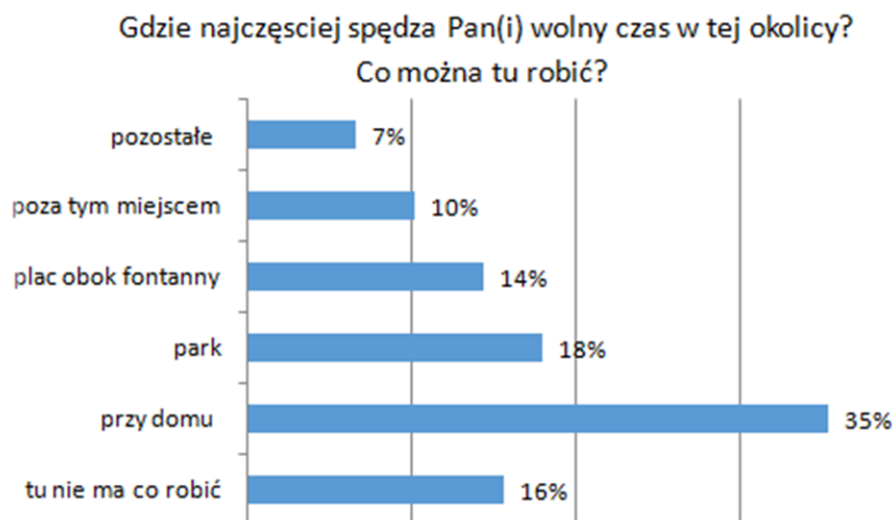
Jednocześnie 16% badanych wskazało, że niczego tu nie można robić, a 10% respondentów

nie spędza w ogóle wolnego czasu w tej okolicy. Z przeprowadzonych rozmów

i obserwacji wiemy także, że tutejsze dzieci bawią się po prostu na ulicy, a młodzi ludzie przesiadują na klatkach schodowych.

Nie ma nic dla dzieci, aby spędziły czas, siedzą pod tymi blokami i na klatkach. Teraz w roku szkolnym to jest szkoła, a w wakacje to dzieci wokół siebie się kręcą.(R13)

Ryc. 8. **Miejsca spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji**

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie odpowiedzi udzielonych w sondażu ulicznym, n= 168

Osoby badane zwracają uwagę, że teren przeznaczony do rewitalizacji znajduje się blisko centrum miasta, gdzie jest duży dostęp do różnych obiektów spędzania czasu wolnego. Podkreślają jednak, że wśród mieszkańców tej okolicy Lęborka nie ma „zwyczaju” uczestnictwa w zorganizowanych zajęciach. Tutejsze dzieci i młodzież sami również nie wychodzą poza swoje najbliższe otoczenie, a jest to konieczne, jak sugerują respondenci, aby pokazać młodym ludziom inne wzorce kulturowe.

No tutaj nie ma nic, jest beznadziejnie, są same stare kamienice, czasem jeszcze ze wspólną łazienką(...). Nie ma podwórek, jest jedno podwórko dla dzieci. Tam na Łokietka, na Kossaka chyba w ogóle nie ma podwórek dla dzieci.(R14)

Nie mają co robić tylko to piwo chłają, żal mi ich.(R6)

Biedne rodziny bardziej liczą na pomoc ratusza, 500+ i inne dotacje (...) gdyby tak bardziej wyciągnąć młodzież z tego rejonu.(R4)

W Lęborku oraz w samym obszarze rewitalizacji występuje duży potencjał aktywności społecznej. Obecnie koncentruje się on wokół kilku głównych organizacji i instytucji. Brakuje natomiast rozpoznawalnych wśród mieszkańców liderów społecznych, którzy bezpośrednio pracując z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, wpłynęliby na ich większe uczestnictwo w życiu społecznym oraz kulturalnym. Ważnym wnioskiem jest

Dla mnie jest właśnie takie skomasowanie poszczególnych grup społecznych w jednym miejscu. Dużo osób wykluczonych, dużo osób nie pracuje.(R2)

Tu sytuacja mieszkaniowa jest zła. Jak się przechodzi, to widzi się, że są zaniedbane. Budynki nadają się do wyburzenia bądź do kapitalnego remontu.(R4)

Nagromadzenie tej młodzieży, jeden drugiego mobilizuje do przestępczości.(R6)

Zdaniem osób biorących udział w sondażu, grupami mieszkańców, którzy najbardziej wymagają wsparcia, są dzieci i młodzież (wskazania odpowiednio 31% i 20%).

Ryc.10. **Grupa mieszkańców wymagająca największego wsparcia w obszarze rewitalizacji**

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie odpowiedzi udzielonych w sondażu ulicznym, n= 168

Potwierdzają to także osoby, z którymi przeprowadzaliśmy wywiady. Podkreślają, że w tym obszarze mieszka dużo rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych, wielu bezrobotnych i samotnych matek z dziećmi, a także osób starszych. Badani podkreślają, że konieczne jest zaplanowanie działań, które zmobilizują mieszkańców do wyjścia ze swoich domów

Profilaktyka i praca z tymi ludźmi; nie tylko z dziećmi i młodzieżą (...) dzieci i młodzież, które otrzymają wsparcie, w przyszłości nie będą dziedziczyć biedy i patologii.(R8)

Negatywne zjawiska w sferze społecznej – podsumowanie

Analiza obszaru rewitalizacji ujawniła wiele deficytów społecznych tego obszaru, szczególnie w obrębie ulic Malczewskiego, Stryjewskiego, Kossaka i Gdańskiej. W obszarze występuje silna koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie ubóstwa i długotrwałego bezrobocia oraz niskiego poziomu wykształcenia osób bezrobotnych. Jednocześnie mamy tu do czynienia z niskim poziomem poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców i wizerunkiem obszaru jako miejsca niebezpiecznego. Zamieszkiwanie w jednym niewielkim obszarze osób dotkniętych problemem bezrobocia i ubóstwa niejednokrotnie powoduje narastanie kolejnych problemów, takich jak: przemoc, alkoholizm czy wzrost przestępczości. Skutkuje to także przekazywaniem wzorców związanych z dziedziczeniem biedy wyniesionych ze środowiska dorastania młodych ludzi przy jednoczesnym częstym braku obecności wzorców odmiennych.

W diagnozowanym obszarze miasta samorząd skoncentrował kilka kluczowych instytucji dla polityki społecznej: placówki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w strukturach którego funkcjonuje Noclegownia i Schronisko dla Osób Bezdomnych, Dzienny Dom Pomocy i Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko” a także powiatowy Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku.

W obszarze rewitalizacji występuje duża liczba budynków sprzed II wojny światowej, w których lokatorzy nie zdecydowali się na wykup mieszkań, nawet na preferencyjnych warunkach. Od lat 90-tych ubiegłego wieku bonifikata sięga nadal do 80 % (budynki wybudowane do 1960 r.), z rozłożeniem spłaty na 10 lat.

Ponadto mamy do czynienia z dużą stygmatyzacją obszaru rewitalizacji i jego mieszkańców. Od lat teren wyznaczony do interwencji zmaga się z negatywną oceną mieszkańców z innych części miasta. Panuje powszechna opinia, że ten teren jest niebezpieczny. Znamienne, że epicentrum obszaru rewitalizacji (ulice Stryjewskiego, Malczewskiego) nazywane jest „trójkątem bermudzkim”. Mieszkańcy wskazują, że jest to podobszar Lęborka najbardziej zdegradowany społecznie i infrastrukturalnie. Z przeprowadzonych badań wynika, że wiele przestępstw i wykroczeń nie jest zgłaszanych, prawdopodobnie część ofiar przemocy (w tym zwłaszcza domowej) nie jest zewidencjonowana. Jednocześnie dane statystyczne nie potwierdzają obiegu opinii mieszkańców, że to właśnie „trójkąt bermudzki” jest obszarem o najniższym poziomie bezpieczeństwa. Postrzegany przez mieszkańców poziom bezpieczeństwa w tym miejscu jest zdecydowanie niższy niż pokazują to statystyki ewidencjonowanych przestępstw.

Obszary koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w jednostce urbanistycznej Lębork Nowy Świat mają dość precyzyjnie określone granice, dzięki temu wsparcie może być kierowane bardzo precyzyjnie. Szczególnie rejon ulic Stryjewskiego i Malczewskiego oraz ulica Gdańska to dwa kluczowe obszary koncentracji kryzysów społecznych.

Dużym problemem, podkreślanym także przez osoby pracujące w środowisku osób wykluczonych z obszaru wskazanego do rewitalizacji, jest brak zajęcia i alternatyw dla zachowań patologicznych, brak odpowiednich osób, mogących pokierować chociażby młodzieżą i przekazać im odmienne wzorce.

W związku z natężeniem i współwystępowaniem problemów społecznych badanego obszaru, które dotyczą głównie rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, konieczne jest zwiększenie działań skierowanych do tej grupy mieszkańców. Rodziny te poza problemem ubóstwa dotknięte są także problemem bezrobocia, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz niejednokrotnie problemami uzależnień i przemocy domowej.

Tabela 8. **Zestawienie najważniejszych problemów w sferze społecznej i ich przyczyn**

Problem	Przyczyna
Ubóstwo. Wiele osób korzysta z zasiłków pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy zatrudnieni w niskopłatnych zawodach i firmach oferujących niskie wynagrodzenie • niskie wykształcenie mieszkańców • dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej • brak presji wśród mieszkańców do podejmowania pracy
Bezrobocie długotrwałe	<ul style="list-style-type: none"> • niskie wykształcenie mieszkańców • dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej • brak presji wśród mieszkańców do podejmowania pracy
Wysoka liczba ofiar przemocy, w tym przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • brak wiedzy o swoich prawach • brak dobrych wzorców • nadużywanie alkoholu przez mieszkańców
Wykluczenie społeczne obszaru	<ul style="list-style-type: none"> • stygmatyzacja mieszkańców obszaru • ubóstwo

Dziedziczenie systemu opartego o zasiłek	<ul style="list-style-type: none"> • brak dobrych wzorców • brak impulsów do zmian • historycznie ukształtowane skupiska rodzin wymagających wsparcia • niski poziom edukacji • niechęć do edukacji nieformalnej • niskie wykształcenie
Brak poczucia bezpieczeństwa, uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> • przyzwolenie na przemoc i wandalizm • brak zaufania do instytucji dbających o porządek publiczny • niezgłaszane akty przemocy
Powszechnie obowiązujący wizerunek niebezpiecznej dzielnicy	<ul style="list-style-type: none"> • kiepska jakość przestrzeni publicznej • stereotypowe postrzeganie obszaru jako najbardziej niebezpiecznego w mieście • brak aktywności w przestrzeni między budynkami
Brak zainteresowania ofertą kulturalną i aktywnym spędzaniem czasu wolnego (szczególnie w kontekście dzieci i młodzieży)	<ul style="list-style-type: none"> • brak wzorców uczestnictwa w kulturze • brak liderów społecznych wewnątrz obszaru rewitalizacji
Brak liderów społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt małe wsparcie dla aktywności społecznej • brak wzorców aktywności społecznej
Brak aktywności obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała społeczność, bez naturalnego dopływu świeżych idei i mieszkańców
Przyzwolenie na przemoc	<ul style="list-style-type: none"> • niska skuteczność działań policji czy straży miejskiej

2. PODSYSTEM GOSPODARCZY

Ustawa o rewitalizacji zwraca uwagę w szczególności na dwa rodzaje negatywnych zjawisk gospodarczych: niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców oraz słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw. W odniesieniu do obu zjawisk należy brać pod uwagę, że sama statystyka nie daje pełnej informacji o faktycznym stanie lokalnej gospodarki. Dane zostały przez nas uzupełnione materiałem z obserwacji w terenie.

Do pełnego obrazu kondycji gospodarczej Lęborka warto przytoczyć dane **wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych** na analizowanym obszarze względem średniej miasta. W przybliżeniu wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych dla miasta wyniosła w 2015 roku 2 814, 92 zł z kolei dla samego obszaru rewitalizacji 1 128,51 zł.

Liczba podmiotów gospodarczych na koniec 2015 roku w Lęborku wynosiła 4648, natomiast w samym obszarze rewitalizacji wskazano ich 365. Wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 osób jest o blisko połowę niższy dla obszaru rewitalizacji niż dla całego miasta.

Tabela 9. **Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób**

Wskaźnik	Miasto Lębork	Obszar rewitalizacji
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób	13,68	6,95

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Urzędu Miasta Lębork (2015)

Trudno na tej podstawie wnioskować o przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Więcej na ten temat można wywnioskować na podstawie danych związanych z bezrobociem mieszkańców (opisanych dokładnie w ramach analizy negatywnych zjawisk społecznych). Sytuacja mieszkańców obszaru rewitalizacji na rynku pracy wskazuje na niski poziom przedsiębiorczości.

Uzupełniającymi informacjami dostarczają dane zebrane podczas obserwacji w terenie oraz w materiał zebrany na podstawie wywiadów indywidualnych.

Na podstawie przeprowadzonych badań przestrzeni, **nie zdiagnozowano w obszarze rewitalizacji Lęborka usług i sklepów charakterystycznych dla obszarów zdegradowanych**, tj. sklepy z odzieżą używaną, lombardy, sklepy „wszystko za 5 złotych”, a także ogłoszeń pożyczek tzw. chwilówek.

Mieszkańcy wskazują, że w badanym obszarze Lęborka przeważają małe sklepy osiedlowe, które zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców. Większe sklepy znajdują się poza analizowanym obszarem, jednak wystarczająco niedaleko, aby bez przeszkód z nich korzystać.

Teren blisko centrum, wydaje się, że nie ma większego problemu, można dojść pieszo.(R6)

Badani zwracają uwagę na pewne trudności związane z dotarciem do sklepów czy miejsc usług zlokalizowanych przy ulicy Kossaka. Ze względu na duży ruch samochodów oraz zajmowanie przez nie przestrzenie na chodnikach, utrudnione jest poruszanie się pieszo. Ten sam problem dotyczy dostępności kina Fregata, również zlokalizowanego w granicach obszaru rewitalizacji.

Lokalne sklepy i ich okolice często stają się miejscem spotkań mieszkańców, nierzadko połączonych ze spożywaniem alkoholu.

30 m od kina mam Żabkę, ja widzę, co tam się dzieje. Wieczorem staje się centrum rozrywki.(R2)

O kondycji i potencjale gospodarczym danego miejsca świadczyć może także **średnia wartość metra kwadratowego lokalu na wynajem** oraz **średnia wartość gruntu**.

Na podstawie rozeznania przeprowadzonego na podstawie rozmów telefonicznych z ośmioma biurami nieruchomości w Lęborku możemy stwierdzić, że popyt na wynajem lokali zarówno użytkowych jak i mieszkalnych w obszarze rewitalizacji jest znikomy. **Średnia wartość wynajmu za metr kwadratowy lokalu użytkowego w Lęborku oscyluje między 30 a 60 zł, natomiast za lokal mieszkalny od 16 do 25 zł.** Zarówno w przypadku najmu lokali użytkowych jak i mieszkalnych w obszarze rewitalizacji pracownicy biur nieruchomości wskazują, że takie zainteresowanie właściwie nie występuje. Zdarzają się najmy lokali mieszkalnych, ceny są jednak niższe niż w pozostałych częściach Lęborka.

Na podstawie analizy ofert biur nieruchomości możemy stwierdzić, że w obszarze rewitalizacji znajdują się pojedyncze oferty kupna działek budowlanych czy inwestycyjnych. **Ich średnia cena oscyluje wokół 80 zł za metr kwadratowy** i jest zdecydowanie niższa niż w pozostałych obszarach miasta gdzie oscyluje średnio od 130 do 230 zł za metr kwadratowy gruntu.

Również analiza popytu i cen wartości lokali oraz gruntów w obszarze rewitalizacji Lęborka potwierdza niską jakość gospodarczą badanego obszaru.

Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej – podsumowanie

Analizy negatywnych zjawisk gospodarczych w obszarze rewitalizacji w Lęborku nie można dokonywać w oderwaniu od analizy społecznej obszaru. Czynnikiem, który zdecydowanie wpływa na kondycję gospodarczą badanego obszaru i jego potencjał jest odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności oraz odsetek osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem.

Lębork, także w obszarze rewitalizacji, zaczyna mierzyć się z problemem starzejącego się społeczeństwa, w którym za parę lat zacznie brakować osób pracujących w stosunku do osób nieaktywnych zawodowo i wymagających wsparcia. Ponadto w obszarze rewitalizacji Lęborka dużym problemem jest wysokie natężenie osób bezrobotnych wśród których ¼ stanowią osoby z najniższym wykształceniem. Nisko wykwalifikowani pracownicy pochodzący w dużej mierze z rodzin wykluczonych i dotkniętych problemem ubóstwa nie rokują dobrze w kontekście rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji w Lęborku.

Niski poziom wykształcenia i kompetencji zawodowych mieszkańców bezpośrednio przekłada się na niski poziom dochodów mieszkańców mający odzwierciedlenie w przytoczonych danych. Należy także zauważyć, że jednym z problemów, który także wpływa na stan gospodarczy obszaru jest niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców. Wynika on w dużej mierze z przekazywania wzorców związanych z dziedziczeniem sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej i braku impulsów do zmian.

Podsumowując, możemy stwierdzić, że obszar rewitalizacji miasta Lębork cechuje negatywna sytuacja gospodarcza i niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców, które są ściśle powiązane z problemami społecznymi mieszkańców badanego obszaru miasta.

Tabela 10. **Związek problemów w sferze gospodarczej z przyczynami społecznymi**

Problem	Przyczyna
Niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • brak dobrych wzorców • brak impulsów do zmian wewnątrz społeczności mieszkańców • przekazywanie wzorców związanych z życiem opartym o korzystanie z zasiłków
Niski poziom dochodów mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom kompetencji zawodowych mieszkańców • niski poziom wykształcenia mieszkańców • niskie wymagania mieszkańców • wysokie bezrobocie
Ubóstwo. Wiele osób korzysta z zasiłków pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom kompetencji zawodowych mieszkańców • niski poziom wykształcenia mieszkańców • dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej • brak presji wśród mieszkańców do podejmowania pracy
Bezrobocie długotrwałe	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom kompetencji zawodowych mieszkańców • niski poziom wykształcenia mieszkańców • dziedziczenie sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej

3. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNYCH

Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno–funkcjonalnych (za ustawą o rewitalizacji) obejmuje ocenę niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub jej niską jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niską jakość terenów publicznych.

Ze względu na niewielką liczbę twardych danych, które pozwalałyby ocenić stopień degradacji przestrzenno-funkcjonalnej badanego obszaru analiza opiera się głównie na przeprowadzonych badaniach przestrzeni obszaru rewitalizacji w Lęborku oraz na badaniach społecznych przeprowadzonych z mieszkańcami tej części miasta.

Dokonując oceny niewystarczającego wyposażenia obszaru rewitalizacji w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, przeanalizowano:

- odsetek budynków nie podłączonych do kanalizacji i wodociągu,
- liczbę budynków nie podłączonych do zbiorczego źródła ogrzewania,
- jakość i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji.

Według danych Urzędu Statystycznego w Gdańsku na rok 2015 roku 98,3% budynków gminnych było podłączonych do wodociągu, 93,9% do kanalizacji oraz 92,8% do instalacji gazowej. Informacje te potwierdza Urząd Miejski wskazując, że w obszarze rewitalizacji problem dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej nie występuje.

Jedynie budynki komunalne przy ul. Gdańskiej 93 i 96 są **ogrzewane** z sieci Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, natomiast w pozostałych 28 budynkach komunalnych, w tym socjalnych ogrzewanie odbywa się za pomocą pieców kaflowych, centralnego ogrzewania na paliwa stałe lub gazowe, grzejników elektrycznych. Należy zaznaczyć, że wpływa to na jakość powietrza badanego obszaru, budynki ogrzewane w ten sposób zwiększają niską emisję w mieście.

Badani mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy wzięli udział w sondażu ulicznym, zwracają uwagę na bardzo duże **zaniedbanie infrastrukturalne obszaru**, zarówno jeżeli chodzi o stan budynków jak i ich najbliższe otoczenie. Bardzo duże deficyty dostrzegane są przede wszystkim w obszarze przestrzeni publicznej. Wiele placów między budynkami wymaga zagospodarowania, uporządkowania wymaga dzika zieleń oraz podwórka między kamienicami. Przeprowadzona obserwacja przestrzeni wskazuje, że generalnie brak jest pustostanów w obszarze rewitalizacji (poza budynkiem na ul. Styki). Problemem są natomiast budynki zamieszkałe, które wymagają **remontu kapitalnego**.

Ryc.11. Brak zagospodarowanej przestrzeni między budynkami w obszarze rewitalizacji, źródło: zasoby PZR Consulting Sp.z.o.o.

Ryc. 12. Brak infrastruktury do spędzania czasu wolnego i podejmowania aktywności w przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji, źródło: zasoby PZR Consulting Sp.z.o.o.

Ryc.13. Zaniedbanie przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji,
źródło: zasoby PZR Consulting Sp.z.o.o.

Ryc.14. Zaniedbanie i brak uporządkowania przestrzeni w obszarze rewitalizacji,
źródło: zasoby PZR Consulting Sp.z.o.o.

Mieszkańcy zwracają uwagę, że oni sami i ich sąsiedzi nie dbają o swoje najbliższe otoczenie. Twierdzą, że bardzo często to właśnie mieszkańcy przyczyniają się do takiego, a nie innego wyglądu tej części miasta. Nie czują się współodpowiedzialni za najbliższą przestrzeń.

samochody jeżdżą szybko, brakuje rozwiązań spowalniających ruch, a nawet przejść dla pieszych.

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji stwierdzono, że w obszarze rewitalizacji nie występuje problem dostępu do **podstawowych usług**. W obszarze rewitalizacji znajdują się sklepy spożywcze, które pozwalają mieszkańcom na podstawowe zakupy. W najbliższej okolicy obszaru rewitalizacji znajdują się także szkoły (ZS nr 3 i SP nr 3). Mieszkańcy mają także kontakt z urzędem miasta za pośrednictwem ulokowanego MOPS. Obszar położony jest blisko centrum miasta i tam mieszkańcy zaspokajają pozostałe potrzeby.

Ze względu na bliskie położenie obszaru rewitalizacji z centrum badani mieszkańcy nie wskazali także na problemy związane z **obsługą komunikacyjną**. Większym problemem jest zły stan chodników i nawierzchni ulic oraz brak ścieżek rowerowych, co pozwoliłoby mieszkańcom na komfortowe i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji i poza nim.

Największym problemem przestrzenno – funkcjonalnym wydaje się być obecnie **niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru**. Choć od początku rozwoju tej części miasta pełniła ona głównie funkcję mieszkaniową to dostosowanie przestrzeni publicznej i zastosowanych w niej rozwiązań zdecydowanie nie odpowiada miejscu przyjaznemu do mieszkania. Przestrzenie publiczne wymagają zagospodarowania, nie zachęcają do spędzania czasu na zewnątrz a tym samym nie sprzyjają integracji mieszkańców.

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno – funkcjonalnej – podsumowanie

Analizowany obszar rewitalizacji cechuje wysoka koncentracja negatywnych zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych, które przede wszystkim wpływają na jakość życia mieszkańców, ale także kształtują negatywne postrzeganie obszaru przez osoby z zewnątrz.

Badany obszar zmaga się z problemem braku zagospodarowania przestrzeni, brakuje otwartych przestrzeni integracyjnych do wypoczynku i rekreacji, wartościowego spędzania czasu przez mieszkańców. Zagospodarowania wymagają także dostępne tereny zieleni.

Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne silnie oddziałują na aspekty społeczne obszaru rewitalizacji, dlatego podjęte przedsięwzięcia należy rozpatrywać także w kategoriach dowartościowania mieszkańców oraz zmniejszenia wykluczenia obszaru rewitalizacji w postrzeganiu przez pozostałych mieszkańców miasta.

Nie stwierdzono natomiast problemu braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości czy niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej obszaru rewitalizacji.

Należy pamiętać, że dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna podnosi jakość życia mieszkańców, zwiększa poczucie bezpieczeństwa w danym obszarze, umacnia więzi społeczne i tworzenie wspólnot lokalnych. Odpowiednie jej zagospodarowanie pozwala także zwiększyć obroty lokalnego biznesu, czy wręcz przyczynia się do powstawania nowych punktów handlowych. Dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna zwiększa atrakcyjność danego obszaru poprawiając także jego wizerunek.

Ze względu na występowanie zdiagnozowanych problemów przestrzenno - funkcjonalnych wskazane są działania zwiększające aktywność społeczną i gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji, rozumiane jako przywrócenie funkcji społecznych w obszarze, które zapobiegałyby pogłębieniu dalszej degradacji przestrzenno-funkcjonalnej obszaru oraz w konsekwencji wzmocniły jego funkcje społeczne.

Tabela 11. **Zestawienie najważniejszych problemów w sferze przestrzenno - funkcjonalnej i ich przyczyn**

Problem	Przyczyna
Wysoki udział budynków ogrzewanych węglem i wymagających termomodernizacji	<ul style="list-style-type: none"> • niskie zainteresowanie wymianą pieców na inne źródła ciepła (pomimo funkcjonowania miejskiego systemu dopłat do wymiany źródeł ciepła) • brak presji społecznej wśród mieszkańców na ekologiczne ogrzewanie • obawa mieszkańców przed wyższymi kosztami ogrzewania • brak świadomości mieszkańców na temat skutków, jakie niesie za sobą stosowanie paliw powodujących niską emisję
Zaniedbanie przestrzeni, brud, wandalizm	<ul style="list-style-type: none"> • brak wzorców utrzymywania czystości i dbania o najbliższe otoczenie • brak zaangażowania mieszkańców w zagospodarowanie najbliższego otoczenia
Problemy w poruszaniu się pieszo i na rowerze oraz samochodem, brak dobrej organizacji przestrzeni ulic	od lat nie inwestowano znacząco w modernizację dróg/ścieżek rowerowych/ciągów pieszych i nie dostosowywano ich do istniejących standardów w projektowaniu dróg

<p>Niska jakość przestrzeni publicznej brak ławek, miejsc spotkań, przeznaczonych dla różnych grup szczególnie kobiet, dzieci i seniorów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczny poziom kreatywności mieszkańców • niedostateczne zaangażowanie mieszkańców w dbanie o najbliższe otoczenie • lata zaniedbań inwestycyjnych obszaru
<p>Powszechnie obowiązujący wizerunek niebezpiecznej dzielnicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • niska jakość przestrzeni publicznej • stereotypowe postrzeganie obszaru jako najbardziej niebezpiecznego w mieście • brak aktywności w przestrzeni między budynkami
<p>Brak zagospodarowanych miejsc spędzania czasu wolnego w przestrzeni publicznej (szczególnie w kontekście dzieci i młodzieży)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • brak liderów społecznych wewnątrz obszaru rewitalizacji • brak organizacji chcących realizować działania w obszarze • brak chętnych do prowadzenia działań

4. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH

Analiza negatywnych zjawisk technicznych (za Ustawą o rewitalizacji) w obszarze rewitalizacji Lęborka obejmuje ocenę stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym mieszkalnych, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w tym szczególnie w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W obszarze rewitalizacji znajdują się 33 budynki komunalne, w tym 24 budynki socjalne będące własnością miasta. Budynki komunalne zlokalizowane w obszarze rewitalizacji stanowią 44% wszystkich budynków komunalnych będących własnością gminy, natomiast budynki socjalne stanowią 53% wszystkich budynków socjalnych będących własnością miasta. Według danych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Lęborku średnia powierzchnia lokali komunalnych, w tym socjalnych, w obszarze rewitalizacji jest mniejsza niż w podobnych lokalach w pozostałych częściach miasta. Świadczy to o niższym standardzie lokali komunalnych i socjalnych w obszarze rewitalizacji.

Tabela 12. **Zasoby komunalne i socjalne w mieście i obszarze rewitalizacji**

Zasoby komunalne i socjalne	Obszar miasta	Obszar rewitalizacji
Powierzchnia użytkowa lokali komunalnych	66.434,99 m ²	26.520,04 m ²
Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych	11.846,86 m ²	6.533,32 m ²
Liczba budynków komunalnych	75 budynków (są to budynki, w których GML posiada 100% udziałów)	33 budynki
Liczba budynków socjalnych	45 budynków (są to budynki, w których przeważa liczba lokali socjalnych)	24 budynki (są to budynki, w których GML posiada 100% udziałów, przeważa liczba lokali socjalnych)

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Lęborku (2015)

Ponadto, jak wskazuje Urząd Miasta, zdecydowana większość, tj. 30 budynków komunalnych będących własnością lub współwłasnością miasta w obszarze rewitalizacji wymaga remontu kapitalnego.

Tabela 13. **Budynki miejskie wymagające remontu kapitalnego w obszarze rewitalizacji**

Ulica	Liczba budynków wymagających remontu kapitalnego
Bohaterów Westerplatte	1
Gdańska	5
Kossaka	6
Łokietka	2
Malczewskiego	11
Stryjewskiego	5

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej (2015)

Warto jeszcze raz zwrócić uwagę na infrastrukturę techniczną budynków komunalnych, w tym socjalnych w obszarze rewitalizacji. **Jedynie 3 nowsze budynki komunalne** (ul. Łokietka 18, Kellera 18, Kossaka 98) **oraz budynki socjalne przy ul. Gdańskiej 93 i 96 są ogrzewane z sieci Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej**, natomiast w pozostałych 28 budynkach komunalnych, w tym socjalnych, ogrzewanie odbywa się za pomocą pieców kaflowych, centralnego ogrzewania na paliwa stałe lub gazowe, grzejników elektrycznych. Z przeprowadzonych badań z

mieszkańcami wynika także, że w części budynków mieszkańcy nadal korzystają ze wspólnej toalety i dysponują mieszkaniem z jednym pokojem.

Negatywne zjawiska w sferze technicznej – podsumowanie

Analizowany obszar rewitalizacji cechuje wysoka koncentracja negatywnych zjawisk technicznych, które przede wszystkim wpływają na jakość życia mieszkańców, ale także kształtują negatywne postrzeganie obszaru przez osoby z zewnątrz. Negatywne zjawiska techniczne silnie oddziałują na aspekty społeczne obszaru rewitalizacji, dlatego podjęte przedsięwzięcia rewitalizacyjne należy rozpatrywać także w kategoriach dowartościowania mieszkańców oraz zmniejszenia wykluczenia obszaru rewitalizacji w postrzeganiu przez pozostałych mieszkańców miasta.

Tabela 14. **Zestawienie najważniejszych problemów w sferze technicznej i ich przyczyn**

Problem	Przyczyna
Wysoki udział mieszkań socjalnych	<ul style="list-style-type: none"> • koncentracja budynków sprzed 1960 roku, których lokatorzy nie są zainteresowani wykupem mieszkań • stereotypowe postrzeganie obszaru
Wysoki udział budynków ogrzewanych węglem i wymagających termomodernizacji	<ul style="list-style-type: none"> • małe zainteresowanie wymianą pieców na inne źródła ciepła (pomimo funkcjonowania miejskiego systemu dopłat do wymiany źródeł ciepła) • brak presji społecznej wśród mieszkańców na ekologiczne ogrzewanie • obawa mieszkańców przed wyższymi kosztami ogrzewania • brak świadomości mieszkańców na temat skutków, jakie niesie za sobą stosowanie paliw powodujących niską emisję
Wysoki udział budynków wymagających remontu	<ul style="list-style-type: none"> • mała liczba budynków prywatnych i wspólnot mieszkaniowych • wieloletnie zaniedbanie budynków • brak dbałości o wspólne mienie ze strony mieszkańców • brak zainteresowania wymianą pokryć dachowych z azbestu przez mieszkańców

5. ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH

Analiza negatywnych zjawisk środowiskowych (za ustawą o rewitalizacji) obejmuje ocenę przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia ludzi, zdrowia lub ogólnego stanu środowiska.

Gmina nie dysponuje danymi w odniesieniu do wszystkich budynków w mieście, które **zostały poddane termomodernizacji (dotyczy to budynków prywatnych)**. Termomodernizacji zostało poddane w całym mieście 17 budynków użyteczności publicznej, w tym 2 w obszarze rewitalizacji: są to publiczne instytucje pomocowe - noclegownia przy ul. Łokietka oraz Środowiskowy Dom Samopomocy Lwiątko. Należy zaznaczyć, że wielorodzinne, mieszkaniowe budynki komunalne, w tym socjalne w obszarze rewitalizacji nie były poddane termomodernizacji. W obszarze rewitalizacji nie usuwano także do tej pory azbestu.

Podobna sytuacja dotyczy budynków związanych z **wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii**. Gmina nie dysponuje danymi w odniesieniu do wszystkich budynków w mieście. Przeprowadzono natomiast inwestycje dzięki, którym Przedszkole nr 1 w Lęborku – ul. Czołgistów i Przedszkole nr 5 w Lęborku – ul. Wypiańskiego korzysta z OZE – budynki te nie leżą w granicach obszaru rewitalizacji.

Wśród 33 budynków komunalnych, w tym socjalnych jedynie 3 nowe budynki komunalne oraz budynki socjalne przy ul. Gdańskiej 93 i 96 są ogrzewane z sieci Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, natomiast w pozostałych ogrzewanie odbywa się za pomocą pieców kaflowych, centralnego ogrzewania na paliwa stałe lub gazowe, grzejników elektrycznych. Można więc powiedzieć, że obszar rewitalizacji przyczynia się do generowania niskiej emisji w mieście. Warto zaznaczyć, że w latach 2012 – 2016 w obszarze rewitalizacji wymieniono jedynie 68 źródeł ciepła.

W Lęborku, przy ul. Malczewskiego (która znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji) znajduje się stacja, która dokonuje m.in. pomiaru **pyłu zawieszonego** PM10 oraz benzo(a)pirenu. Jak podaje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku, na swojej stronie internetowej, analizy stężeń pyłu zawieszonego PM10 za rok 2015 dla strefy pomorskiej z wyłączeniem aglomeracji trójmiejskiej wskazują, że w strefie pomorskiej nie wystąpiły przekroczenia średniego rocznego poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego. Stężenia PM10 były generalnie niższe, niż w roku 2014. Wyniki analiz stacji pomiarowej w Lęborku wskazują na zmniejszenie częstość przekroczeń średniego dobowego poziomu dopuszczalnego pyłów w roku 2015 (rok 2014 – 45, 2015 – 19). Przekroczone od lat są natomiast w Lęborku (pomiar w obszarze rewitalizacji) dopuszczalne stężenia **benzo(a)pirenu**. Świadczy to m.in. o spalaniu opału niepełnowartościowego, w tym plastiku.

Na podstawie obserwacji dokonano zestawienia **liczby drzew wysokich** w obszarze rewitalizacji. Zebrane dane przedstawia poniższa tabela. Możemy stwierdzić, że dostępność do drzew wysokich w badanym obszarze jest dobra. Warto również zauważyć, że w pobliżu obszaru rewitalizacji znajduje się Park Chrobrego, z którego często korzystają mieszkańcy.

Tabela 15. Ilość drzew wysokich w obszarze rewitalizacji

Ulica	liczba drzew	wysokość drzew
Stryjewskiego	3	wysokie (pow. 2,5 m)
Stryjewskiego	2	wysokie (pow. 2,5 m)
Stryjewskiego	3	wysokie (pow. 2,5 m)
Stryjewskiego	34	małe drzewa (do 2,5m)
Stryjewskiego	5	wysokie (pow. 2,5 m)
Rodła	5	małe
Mostnika (od PPSP do skrzyżowania z ul. Boh. Westerplatte)	31	wysokie (pow. 2,5 m)
Kazimierza Wielkiego (fragment przy piekarni)	7	wysokie (pow. 2,5 m)
Boh. Westerplatte	14	wysokie (pow. 2,5 m)
Plac Piastowski	12	wysokie (pow. 2,5 m)
Łokietka	10	wysokie (pow. 2,5 m)
Kellera	7	wysokie (pow. 2,5 m)
Malczewskiego	5	wysokie (pow. 2,5 m)
Gierymskiego	5	wysokie (pow. 2,5 m)
Gierymskiego	10	między budynkami wysokie i małe
Gierymskiego	40	szpaler małych
Plac Kopernika	25	wysokie (pow. 2,5 m)

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie danych obserwacyjnych

Należy jednak zaznaczyć, że tereny zieleni w badanym obszarze są niezagospodarowane, zaśmiecone i w obecnym stanie nie pozwalają na wykorzystanie swojego potencjału. Na kwestie związane z niewystarczającym dostępem do terenów zieleni i brakiem ich zagospodarowania wskazano szerzej w analizie przestrzenno – funkcjonalnej obszaru.

Negatywne zjawiska w sferze środowiskowej – podsumowanie

Choć w obszarze rewitalizacji nie występują duże problemy środowiskowe wskazane bezpośrednio w ustawie o rewitalizacji, tj. znaczące przekroczenie standardów

niezabudowaną działkę. Jest idealnym miejscem na zintegrowane działania rewitalizacyjne.

Ryc.17. **Co powinno powstać na miejscu zajezdni autobusowej**

Opracowanie: PZR Consulting Sp. z o.o. – na podstawie odpowiedzi udzielonych w sondażu ulicznym, n= 168

Mieszkańcy zapytani o nową funkcję przenoszonej zajezdni autobusowej po raz kolejny w swoich odpowiedziach podkreślają silną potrzebę stworzenia miejsc spotkań w przestrzeni publicznej.

Osoby, z którymi przeprowadzaliśmy wywiady, również podkreślają potrzebę stworzenia miejsc spotkań dla mieszkańców.

Zagospodarowanie przestrzeni w formie podwórek, jakichś placów zabaw, miejsca spotkań.(R4)

Może coś takiego żeby mogli demolować, legalnie (...) ring jakiś taki, żeby mogli się wyżyć. (R11)

Badani podkreślają, że w planowaniu działań w obszarze rewitalizacji należy pamiętać o dwóch kwestiach: aby nowe miejsca powstawały przy współudziale mieszkańców oraz żeby były dostępne także dla mieszkańców z innych części miasta. Powinny wręcz zachęcać innych mieszkańców do odwiedzin, korzystania z powstałych rozwiązań, co w dłuższej perspektywie może przyczynić się do zróżnicowania mieszkańców oraz zmiany wizerunku samego obszaru.

Miejsce spotkań dla mieszkańców, infrastruktura sportowa, może park, forma aktywności i wsparcia. Ważne, żeby to było otwarte na innych mieszkańców. (R8)

Fajnie było by ich zaangażować, żeby oni coś zrobili dla siebie, czy nawet jakieś miejsce grillowe, czy plac zabaw dla dzieci, ale żeby to oni zrobili i tego pilnowali. (R10)

Sygnalizowane przez mieszkańców pożądane kierunki zmian w obszarze rewitalizacji wskazują jednocześnie na **jeden z najbardziej widocznych potencjałów obszaru - dostępną przestrzeń publiczną.**

Przestrzeń publiczną, obecnie niewykorzystana i niezagospodarowana, zarówno między budynkami, jak i wzdłuż ulic, niesie ze sobą duży potencjał aktywności społecznej mieszkańców. Zagospodarowanie dostępnej przestrzeni może w dużej mierze przyczynić się do integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwiększenia spójności społecznej i poprawienia wizerunku obszaru.

Wyposażenie przestrzeni publicznej w ciekawe i przede wszystkim funkcjonalne rozwiązania (np. ścieżki rowerowe) może także przyciągnąć w tą część miasta pozostałych mieszkańców zwiększając tym samym kapitał kulturowy obszaru.

Za lokalny potencjał należy uznać także **potencjał aktywności obywatelskiej i kulturalnej**, który należy rozpatrywać przede wszystkim przez ulokowanie w obszarze rewitalizacji określonych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych oraz ich dotychczasowe doświadczenie w pracy z mieszkańcami obszaru rewitalizacji. Pomimo dotychczasowego niskiego zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w działania społeczne, obywatelskie i kulturalne wykorzystanie tego potencjału dobrze rokuje dla przyszłych działań rewitalizacyjnych i budowania kapitału społecznego obszaru. Aktywność organizacji pozarządowych, instytucji pomocowych i kulturalnych, a także grup i środowisk obywatelskich czy artystycznych i animacyjnych, stanowi istotną część procesu rewitalizacji. W niektórych dziedzinach działalności, jak na przykład przeciwdziałanie dziedziczeniu ubóstwa (sposobu życia opartego o korzystanie z pomocy społecznej) czy aktywność na rzecz trwałego włączenia społecznego – aktywność organizacji pozarządowych, lokalnych liderów, artystów, animatorów i edukatorów należy uznać za zasób krytyczny, bez którego rewitalizacja nie ma szans powodzenia.

Obszar rewitalizacji - położony blisko centrum miasta, ze zwartą i rozwijającą się zabudową mieszkaniową ma także duży **potencjał przyciągnięcia nowych mieszkańców**. Dobre położenie obszaru, dostępność do przestrzeni publicznej, otoczenie zieleni, historyczne kamienice to niewątpliwie walory, które mogą przemawiać za rozwojem tej części miasta. Aby tak się jednak stało konieczne są

sprzężone ze sobą działania rewitalizacyjne: społeczne, przestrzenne oraz infrastrukturalne i techniczne, które podniosą wartość obszaru rewitalizacji.

7. SYNTEZA DIAGNOZY - ANALIZA SWOT OBSZARU LĘBORK NOWY ŚWIAT

Najczęstszym narzędziem stosowanym w celu syntezy diagnozy wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego jest **analiza SWOT**. Polega na podsumowaniu diagnozy poprzez określenie mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń mogących wpłynąć na sytuację rozwojową danego obszaru. Przyjęto, że :

- mocne strony określają wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę (aktualna sytuacja obszaru rewitalizacji);
- słabe strony określają wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę (aktualna sytuacja obszaru rewitalizacji);
- szanse określają wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany (perspektywa zmiany obszaru rewitalizacji);
- zagrożenia określają wszystko to, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej (perspektywa zmiany obszaru rewitalizacji).

Stosując powyższe założenia i interpretując wyniki pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji bazującej na analizie danych zastanych oraz analizie jakościowej i ilościowej danych uzyskanych w drodze badań społecznych wskazano zestawienie mocnych i słabych stron obszaru rewitalizacji oraz szans i zagrożeń rozwoju obszaru, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. **Macierz SWOT obszaru rewitalizacji Lęborka**

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • zwarty i położony blisko centrum miasta obszar • skoncentrowana zabudowa • dostępność przestrzeni publicznej wewnątrz obszaru • obecność instytucji publicznych wewnątrz bądź w pobliżu obszaru (szkoły, instytucje pomocowe, instytucje kultury) • doświadczenie instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w pracy z osobami wykluczonymi społecznie • bliskość Parku Chrobrego i terenów zieleni 	<ul style="list-style-type: none"> • stosunkowo wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych • niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców • wysoki udział mieszkańców długotrwale korzystających z pomocy społecznej • niskie zaangażowanie społeczne i obywatelskie mieszkańców • niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych • zaniedbana przestrzeń publiczna • zły stan techniczny budynków • złe warunki lokalowe • niska efektywność energetyczna budynków • zanieczyszczenie powietrza
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania • zaangażowanie instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w działania na rzecz mieszkańców obszaru • wykorzystanie rekreacyjnego charakteru przestrzeni publicznej obszaru • zamieszkanie w obszarze nowych mieszkańców • zmiana wizerunku obszaru 	<ul style="list-style-type: none"> • problemy własnościowe i ograniczone możliwości wsparcia publicznego nieruchomości prywatnych • postępująca degradacja budynków mieszkalnych • utrwalony wśród mieszkańców miasta negatywny wizerunek obszaru • niedostateczna oferta usług społecznych i opiekuńczych • niewielki poziom własnych środków finansowych na działania rewitalizacyjne wobec zidentyfikowanych potrzeb inwestycyjnych • zagrożenia zdrowia mieszkańców związane z zanieczyszczeniem powietrza (wskutek niskiej emisji i dużego ruchu pojazdów)

CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

Część planistyczna programu rewitalizacji jest odpowiedzią na wyniki przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, która określa główne deficyty obszaru, przyczyny powstawania problemów oraz potencjały obszaru. Program nie jest odpowiedzią bierną: w wielu aspektach nie ogranicza się do tego, co niejako automatycznie wynika z diagnozy problemów, lecz wychodzi naprzeciw wyzwaniom, podejmując przedsięwzięcia prewencyjne i wyprzedzając powstawanie lub nasilanie się problemów możliwych do przewidzenia w niedalekiej przyszłości. **Niniejszy program ma więc za swe źródło, oprócz oparcia na diagnozie, zakotwiczoną w przyszłości wizję obszaru.**

1. Wizja i cele rewitalizacji

Ustawa w art. 15 ust 1 p. 3 i 4 stanowi, że Gminny Program Rewitalizacji zawiera w szczególności **opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji**, a także cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Wizja i uporządkowany system celów i kierunków działań powinny stanowić spójną całość w tym sensie, że każdy z celów rewitalizacji musi w sposób czytelny i niebudzący wątpliwości przyczyniać się do realizacji określonego fragmentu wizji oraz wizji jako całości.

WIZJA OBSZARU po przeprowadzeniu rewitalizacji

Po zakończeniu procesu rewitalizacji, polegającym na realizacji do końca 2025 roku przyjętych działań podstawowych i przynajmniej części działań dopuszczalnych, jakość życia na obszarze Lębork Nowy Świat jest wysoka a mieszkańcy obszaru tworzą zintegrowaną wspólnotę dbającą o dobry stan wykreowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych oraz rozwiązującą na bieżąco pojawiające się problemy, z wykorzystaniem sprawnie funkcjonujących pałcówek miejskich oferujących wsparcie adresowane do różnych grup mieszkańców.

Obszar Nowy Świat jest coraz bardziej estetyczny i zadbane. Dzięki przeprowadzonym modernizacjom budynki mieszkalne są zadbane, w ostatnich latach powstało tu wiele miejsc do spędzania wolnego czasu i rekreacji, jak również aktywności społecznej, kulturalnej oraz sportowej – wyróżniają się tereny rekreacyjne przy ul. Kazimierza Wielkiego i na zapleczu ulicy Malczewskiego, zachęcają do aktywności teren sprawnościowo-edukacyjny przy stacji Nowy Świat oraz nowo zagospodarowany Plac Piastowski, ciekawą ofertę dla młodych proponuje podwórko integracyjno-kulturalne Zakątek Kultury.

Lęborcianie traktują Nowy Świat jako dobre miejsce do mieszkania: blisko centrum, ładnie i bezpiecznie, przyjazna i zielona przestrzeń publiczna, dopasowana do różnych grup użytkowników, Wyróżnikami identyfikującymi dzielnicę jest nowo zagospodarowane podwórko integracyjno-wspomnieniowe przy ulicy Mieczysława Stryjewskiego, nawiązujące do miejsca zamieszkania poety – niepisanego patrona dzielnicy i ogólnopolskiego konkursu literackiego oraz Plac Kopernika - nadający miejski charakter poprzednio zdegradowanemu terenowi. Atrakcyjność Nowego Świata podnoszą nowe rozwiązania komunikacyjne, które zapewniają dobre przemieszczanie się różnych grup użytkowników wewnątrz obszaru oraz zapewniają sprawne połączenia z pozostałą częścią miasta. Jest to efekt przebudowy i nowej organizacji ruchu na ul. Malczewskiego, Stryjewskiego, Kazimierza Wielkiego, wokół Placu Kopernika i Lęborskiego Centrum Kultury. Otwartość i dostępność komunikacyjną zapewnia przebudowany układ jezdny, łączący ul. Nadmorską z aleją Wolności. Nowo powstała ścieżka rowerowa zapewnia wygodne przemieszczanie do pozostałych części miasta oraz na osi Lębork – Łeba i dostęp do rowerowej sieci regionalnej oraz międzynarodowej.

Mieszkańców wyróżnia aktywność obywatelska, korzystają z różnorodnej oferty wsparcia dostępnej w nowo powstałym Klubie Osiedlowym „Baza”, ukierunkowanej dla rodzin, seniorów oraz ludzi młodych. Klub „Baza” jest również miejscem organizacji wydarzeń kulturalnych, przyciągających mieszkańców całego miasta. Takim magnesem jest także coroczny Festiwal uliczny, prezentujący przede wszystkim aktywność i dorobek kulturalny mieszkańców obszaru.

Powyższe cechy wyróżniające zrewitalizowany obszar sprawiają, że Lębork Nowy Świat jest atrakcyjnym miejscem, w którym chcą osiedlić się nowi mieszkańcy a dotychczasowi są zadowoleni z istniejących warunków życia i patrzą z optymizmem na swoją przyszłość.

Cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji

W myśl ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust 1 p. 4) **cele rewitalizacji** powinny być wybrane tak, aby implikowały następnie kierunki działań, służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w pierwszej części diagnozy (negatywnych zjawisk społecznych i nakładających się na nie innych negatywnych zjawisk). Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom powinno z kolei polegać na wykorzystaniu zidentyfikowanych potencjałów obszaru.

W Programie rewitalizacji dla Lęborka należy przede wszystkim przełamać w obszarze rewitalizacji atmosferę marazmu społecznego i poczucie braku szans; sprawić, aby jego mieszkańcy poczuli się gospodarzami swego otoczenia i aktywnie wzięli się za jego poprawianie. Należy zapewnić spójność społeczną obszaru prowadzącą do powstanie wspólnoty wspierających się nawzajem, solidarnych ludzi, którzy będą zainteresowani minimalizacją wykluczenia swoich sąsiadów. Należy też zwiększyć atrakcyjność przestrzeni pomiędzy budynkami, poprawić stan zabudowy i ulic, poprawić wizerunek obszaru i sprawić aby stał się jednym z najbardziej atrakcyjnych

miejsc do zamieszkania w Lęborku. **Realizację tych potrzeb ujęto w dwa podporządkowane wizji cele strategiczne oraz przypisane im kierunki działań. Cele rewitalizacji będą realizowane z pomocą podstawowych i dopuszczalnych (w przypadku pojawienia się dodatkowych źródeł finansowania) przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Ryc. 18. Powiązanie celów, działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przyjęte cele rewitalizacji i kierunki działań są powiązane i zachowują spójność z głównymi dokumentami strategicznymi gminy, w tym z Strategią Rozwoju Lęborka, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Cel 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ

W myśl definicji stosowanej przez Radę Europy, **spójność społeczna to zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom, zminimalizowania różnic i uniknięcia społecznej polaryzacji.** W praktyce istotą spójności społecznej jest budowanie takich relacji społecznych, aby naturalna różnorodność, wzbogacająca społeczeństwo, nie przeradzała się w podziały, generujące nieufność i wrogość między grupami społecznymi, a nawet w segregację społeczną. **Podstawą spójności społecznej jest sieć relacji zaufania budowana w nieustannym dialogu społecznym.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1.1 Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne, poprzez rozwijanie na obszarze rewitalizacji usług społecznych, takich jak placówki wsparcia dziennego (opiekuńcze, specjalistyczne), świetlice środowiskowe i inne formy pracy z dziećmi i młodzieżą, instrumenty

wsparcia rodziny, w tym rodziny sprawującej stałą opiekę nad osobą od tej opieki zależną, usługi na rzecz seniorów oraz usługi świadczone w miejscu zamieszkania.

1.2 Zapewnienie lepszych wyników w nauce dzieci i młodzieży z obszaru, poprzez wprowadzenie działań wspierających w nauce i motywujących dzieci i młodzież oraz stworzenie oferty usług społecznych na terenie obszaru.

1.3 Zmniejszenie liczby ofiar przemocy i zwiększenie bezpieczeństwa, poprzez działania poprawiające poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni, w tym widoczny monitoring, zwiększona liczba patroli oraz system wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.4 Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i wzmacniających lokalną wspólnotę, takich jak np. podwórka integracyjne.

1.5 Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru, poprzez zapewnienie atrakcyjnej oferty i infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz działania animatorów i streetworkerów. Wsparcie lokalnych liderów społecznych.

1.6 Wysokiej jakości oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego, poprzez wspieranie programów, których celem jest edukacja artystyczna szczególnie młodzieży oraz prezentowanie własnych dokonań artystycznych, a także wspieranie wszelkich form aktywizacji środowisk i osób w celu odkrywania i wzmacniania ich potencjałów z wykorzystaniem instrumentów animacji kultury i pobudzania do żywego uczestnictwa w kulturze.

Cel 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA.

Przez dobre warunki do życia rozumiemy **nie tylko same miejsca zamieszkania**, budynki i lokale mieszkalne, ale **też ich bezpośrednie otoczenie** powiązane z nimi funkcjonalnie i współtworzące **jakość życia na danym terenie**: przestrzenie wspólne, publiczne, ważne jako miejsca spotkań i dające poczucie wspólnoty oraz **usługi obsługujące obszar oraz jakość życia społecznego** na tych obszarach.

2.1 Przeprowadzenie remontów budynków, które tego wymagają i zapewnienie dobrego stanu i estetyki zabudowań, poprzez remonty budynków komunalnych wraz z otoczeniem oraz bezpośrednio lub pośrednio wsparcie właścicieli nieruchomości w tym wspólnot mieszkaniowych i wieczystych dzierżawców w ich staraniach o podniesienie technicznego standardu mieszkań i części wspólnych budynków, także działania wspólnototwórcze: aranżowanie części przestrzeni, np. poddaszy,

podwórek, kondygnacji podziemnych itd. na funkcje współużytkowane, służące zawiązaniu i umocnieniu wspólnoty sąsiedzkiej.

2.2 Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem, poprzez przebudowę infrastruktury drogowej, tworzenie rozwiązań wraz z użytkownikami, wdrożenie „Standardów dobrej przestrzeni publicznej”.

2.3 Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej, poprzez aranżowanie i przebudowę niewielkich przestrzeni publicznych, również przez wspólnoty i właścicieli nieruchomości, modernizację przestrzeni publicznych wokół instytucji publicznych i jednostek organizacyjnych samorządu miasta, świadczących usługi publiczne (przedszkola, szkoły,).

Układ wizji i celów strategicznych Programu należy traktować jako stały w całym okresie jego obowiązywania. W miarę możliwości powinien on także być utrzymany w kolejnym programie opracowywanym na okres po 2025 roku.

2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Lęborka

Spójność ze strategią rozwoju miasta

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji zachowuje spójność z założeniami obowiązującej strategii rozwoju miasta Lęborka. Przedsięwzięcia opisane w GPR znajdują odzwierciedlenie jednocześnie w kilku miejscach strategii rozwoju Lęborka.

Obszar społeczno-gospodarczy w Strategii Rozwoju Lęborka podzielono na umowne trzy obszary: **nowoczesną gospodarkę, aktywne społeczeństwo, atrakcyjną przestrzeń.**

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy niezbędne cele, bez których dany obszar życia społeczno-gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju. Na podstawie tak zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

I Nowoczesna Gospodarka	II Aktywne Społeczeństwo	III Atrakcyjna Przestrzeń
1.1. Wzrost przedsiębiorczości	2.1. Wzrost zatrudnienia i aktywności społecznej mieszkańców Lęborka	3.1. Sprawny system transportowy
1.2. Wykwalifikowane kadry	2.2. Wzrost efektywności systemu edukacyjnego i zdrowotnego	3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
1.3. Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miasta	2.3. Społeczna rewitalizacja	3.3. Efektywne zarządzanie środowiskiem

Ryc.19. Strategia Rozwoju Miasta Lęborka: cele i kierunki działania Lęborka.

Analiza założeń Strategii Rozwoju Lęborka wskazuje na zbieżność z Gminnym Programem Rewitalizacji szczególnie w zakresie celu strategicznego II - Aktywne społeczeństwo i celu III - Atrakcyjna przestrzeń.

Cel II - Aktywne społeczeństwo

Priorytetem miasta jest stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy i niwelowania skutków bezrobocia oraz podejmowanie działań dla wzmocnienia istniejących placówek oświatowych i rozszerzania oferty edukacyjnej a także poprawy bezpieczeństwa publicznego. Założenia tego celu strategicznego, zwłaszcza wynikającego z niego cele operacyjne - społeczna rewitalizacja oraz wzrost efektywności systemu edukacyjnego - znalazły odbicie w przyjętym dla GPR pierwszym celu rewitalizacji: Nowy Świat zapewnia spójność społeczną i we wszystkich kierunkach działania z nim związanych. Jego realizacji sprzyjać będzie również część przedsięwzięć związanych z drugim celem rewitalizacji – Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia, zwłaszcza dotyczące rewitalizacji przestrzeni publicznej oraz rozbudowy monitoringu rewitalizowanej przestrzeni publicznej.

Cel III - Atrakcyjna przestrzeń

Cel ten zakłada m.in. stworzenie warunków do powstania zachęcającej oferty, która skłoniłaby do osiedlenia się nowych mieszkańców. Działania te będą wsparte stworzeniem warunków umożliwiających renowację zabytków i poprawę architektury istniejących obiektów, co wpłynie na poprawę wizerunku miasta. Priorytetem w obszarze infrastruktury są także działania w kierunku rozwoju sieci drogowej i kolejowej oraz przedsięwzięcia na rzecz rozwoju infrastruktury. Jego realizacji służą przedsięwzięcia związane z drugim celem rewitalizacji – Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia, w szczególności dotyczące tworzenia 5 nowych terenów rekreacyjnych oraz 9 podwórek integracyjnych, remontu elementów wspólnych w 28 budynkach mieszkalnych komunalnych i 8 budynkach wspólnot

mieszkańcowych, modernizacja dróg osiedlowych/dojazdowych do nowych terenów rekreacyjnych oraz budowa drogi rowerowej wraz z przebudową układu komunikacyjnego od ulicy Nadmorskiej do alei Wolności, co zapewni połączenie rewitalizowanego obszaru z siecią krajową dróg rowerowych.

Zmiana wskazanego obszaru do rewitalizacji

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka 2020 spośród 8 obszarów problemowych, na które podzielono miasto, na podstawie analizy 7 wskaźników (6 społecznych oraz 1 gospodarczy) wskazała do rewitalizacji obszar problemowy nr V, tzw. obszar rynkowy znajdujący się pomiędzy ulicą Zwycięstwa, aleją Niepodległości, krańcami Parku Chrobrego oraz torami PKP. Strategię opracowano w pierwszej połowie 2015 roku, przed uchwaleniem ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 roku, która zawiera nowe szczegółowe zapisy dotyczące wyznaczania obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z wspomnianą ustawą o rewitalizacji na potrzeby GPR dokonano podziału miasta aż na 20 jednostek urbanistycznych. Następnie dla 13 z nich (tych, w których liczba ludności przekraczała 1% liczby ludności ogółem w mieście) przeprowadzono, w oparciu aż o 27 wskaźników, szczegółową analizę w podsystemach społecznym, gospodarczym i przestrzennym⁷, uzupełnioną dodatkowo analizą sytuacji środowiskowej i technicznej. Nagromadzenie sytuacji problemowych było największe w jednostkach urbanistycznych T.10 –Śródmieście (rejon ulic Grunwaldzkiej i Targowej), T.13 -Osiedle Stare Zatorze (rejon ulic Kościuszki i Bema) oraz Tz - Nowy Świat – uznano je jako podobszary zdegradowane. Podobszar zdegradowany Tz – Nowy Świat (rejon ulic Mostnika, Stryjewskiego, Kossaka i Gdańskiej), uwzględniając stopień koncentracji negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie dla rozwoju miasta, wskazano jako obszar rewitalizacji.

W przypadku aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Lęborka 2020 zostanie do niej wprowadzone uspoźnienie zapisów z GPR oraz z uchwałą Rady Miejskiej o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Powiązania GPR ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Obecnie w Lęborku obowiązuje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2020.

Strategia adresowana jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Miasta Lęborka, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego. Jednym z głównych celów jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

---

⁷ zob.: przypis nr 5, str. 11

Niniejszy GPR jest ściśle powiązany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych zachowuje pełną spójność z założeniami realizacji celów tej strategii. Jej zdefiniowanym celem głównym jest:

POPRAWA JAKOŚCI I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA LĘBORKA ZAGROŻONYCH Z RÓŻNYCH PRZYCZYŃ WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.

Gminny Program Rewitalizacji realizuje wprost ten cel, jest też zbieżny z następującymi celami strategicznymi:

Cel strategiczny 1. **Umacnianie rodzin z terenu Lęborka w ich prawidłowym funkcjonowaniu.**

Cel strategiczny 2. **Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Lęborka.**

Cel strategiczny 3. **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Lęborka dotkniętych ubóstwem.**

Cel strategiczny 5. **Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.**

Cel strategiczny 6. **Zahamowanie zjawiska uzależnień wszelkiego rodzaju oraz łagodzenie ich skutków.**

Cel strategiczny 7. **Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.**

Cel strategiczny 8. **Wspieranie integracji społecznej mieszkańców Lęborka.**

Powiązania GPR z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

GPR jest zgodny także z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar na lata 2016 – 2020. Celem głównym jest zwiększenie skuteczności pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Lęborka. Cel ten ma być realizowany m.in. przez:

- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

poprzez różnorodne działania wspierające (psychologiczne, edukacyjne, terapeutyczne i inne) kierowane do ofiar przemocy oraz przez działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy.

W ramach przyjętego w GPR celu nr 1 - Nowy Świat zapewnia spójność społeczną – podstawowym kierunkiem działania będzie (1.1) „zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne”. Realizowane będą tutaj m.in. usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA w Punkcie Wsparcia Rodziny oraz w Ośrodku pracy z młodymi „Nasze miejsce” adresowane wprost również do ofiar przemocy w rodzinie. Natomiast w ramach

kierunku działania 1.3 „Zmniejszenie liczby ofiar przemocy i zwiększenie bezpieczeństwa” wykonany zostanie m.in. monitoring obszaru rewitalizacji.

Wspierające realizację celu głównego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będą również przynajmniej niektóre z dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnych z typem 2: Przedsięwzięcia zmniejszające narażenie na ubóstwo oraz hamujące proces dziedziczenia wzorców życia w oparciu o zasiłki z pomocy społecznej.

Powiązania GPR ze Strategią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka

Niniejszy GPR jest zgodny w swoich zapisach ze Strategią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka (MOF), uchwaloną przez Radę Miejską w Lęborku w dnia 30 marca 2015 r.

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka wyznacza Cel operacyjny 1. Zwiększenie spójności MOF, w ramach którego wskazuje m.in. działanie 1.2. Społeczna integracja – Rozwój obszarów zmarginalizowanych.

Z tym właśnie elementem Strategii MOF jest ściśle powiązany niniejszy GPR. W opisie działania 1.2. czytamy:

Jednym z narzędzi realizacji kierunku działań 1.2 Społeczna integracja będzie rewitalizacja. Kompleksowe działania twarde i miękkie (w wymiarze infrastrukturalnym i społecznym) nakierowane będą na nadawanie nowych funkcji oraz zmianę dotychczasowych funkcji na obszarach MOF.

Inwestycje „twarde” przygotowują zaplecze potrzebne do realizacji lub wzmocnienia działań miękkich. Ze względu na wielowymiarowe oddziaływanie tego narzędzia, projekty rewitalizacyjne w MOF będą wpływać także na realizację drugiego celu Strategii, tj. do poprawy konkurencyjności gospodarczej.

Powiązania GPR ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Miasto Lębork posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone 25 maja 2018 roku⁸. W załączniku nr 1 do Studium – „Uwarunkowania – synteza” wskazuje się, że „według sporządzonego raportu

---

⁸ Uchwała nr XXXIV-525/2018 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lęborka”.

dotyczącego obszarów zdegradowanych jako obszar priorytetowy wskazany do objęcia kompleksową rewitalizacją wskazano jednostkę Tz, (Lębork Nowy Świat) natomiast jednostki T.10 i T.13 wskazano jako obszary zdegradowane rekomendowane do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi." Natomiast w załączniku nr 2 do Studium, który zawiera „Ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego”, w rozdziale 2.5 - Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji” mamy opis podobszaru zdegradowanego wskazanego do rewitalizacji, wybranego w oparciu o raport dotyczący obszarów zdegradowanych, wraz z podaniem głównych planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane zgodnie z GPR zamierzenia inwestycyjne nie stoją w sprzeczności z ustaleniami obowiązującego Studium. Studium nie wymaga zmian i aktualizacji wynikających z przyjęcia GPR. Jedynie przy okazji najbliższej zmiany w Studium zostanie wprowadzony do niego zapis wynikający ze aktualizacji uchwały Rady Miejskiej w sprawie wyboru obszaru zdegradowanego (poszerzenie o jednostki urbanistyczne T.10 i T.13) i obszaru rewitalizacji⁹.

3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Ustawa o rewitalizacji, w art. 15 ust. 1 p. 4, jako obowiązkowy element programu rewitalizacji, wskazuje **określenie kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, oraz zestaw przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.** Przyjęte działania mają odpowiadać przyjętym celom i wynikającym z nich kierunkom rewitalizacji. Przedsięwzięcia zidentyfikowane w GPR mają różnorodny charakter i koncentrują się zarówno na świadczeniu usług społecznych adresowanych do różnych grup odbiorców i stworzeniu do tego odpowiednich przestrzeni, jak i działań o charakterze infrastrukturalnym, które mają poprawić jakość różnego rodzaju obiektów i przestrzeni publicznych. Przedsięwzięcia są ze sobą powiązane i wykazują efekt synergii zarówno w ramach obydwu celów GPR jak i pomiędzy nimi. Ustawa wskazuje także, że przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia należy podzielić na:

- 1) planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wraz z opisem;
- 2) pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez szczegółowego opisu m.in. szacowanej wartości, podmiotu realizującego i prognozowanych rezultatów.

---

⁹ uchwała VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zmiany uchwały XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9.06 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku.

Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgodnie z zapisem ustawy, powinna mieć formę opisów zawierających w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia co najmniej: nazwę, wskazanie realizatora, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Opis podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

GPR zakłada realizację 21 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opisanych szczegółowo poniżej w tabelach nr 20 - 40:

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunek działania 1.1: Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne	
Przedsięwzięcie nr 1: Adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia	
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork
lokalizacja	Łokietka 5
podmioty współpracujące	MOPS, NGO

opis	<p>Przedsięwzięcie polega na adaptacji obecnej bazy Zakład Komunikacji Miejskiej sp. z o.o., przy ul. Łokietka 5, mieszczącej się w obszarze rewitalizacji na klub osiedlowy BAZA. Wg posiadanej koncepcji obiekt zostanie przebudowany i rozbudowany na cele usług społecznych. Łącznie planuje się uzyskanie ok. 523 m² powierzchni użytkowej na 2 kondygnacjach: parter ok. 360 m², piętro ok. 163 m².</p> <p>Planowana powierzchnia w pełni zaspokoi zgłoszone potrzeby Klubu osiedlowego Baza, w tym dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt Wsparcia Rodziny wraz ze środowiskowymi formami wsparcia • Punkt Wsparcia Seniorów, • Ośrodek pracy z młodymi „Nasze Miejsce”, <p>Część pomieszczeń (sala wielofunkcyjna, sala pomocnicza, jadalnia, kuchnia z zapleczem, taras) będzie wspólna dla różnych form wsparcia.</p> <p>W Bazie będzie miało swoją lokalizację także Biuro Rewitalizacji, które koordynować będzie cały proces interwencji w obszarze rewitalizacji.</p> <p>Zostanie całkowicie przebudowana obecna część warsztatowa, wykonane nowe wejście na piętro, zamontowana winda.</p> <p>Całość rozczłonkowanej bryły budynku zostanie objęta przestrzenną strukturą z elementów drewnianych. Przyłącza do mediów zostaną zmodernizowane.</p> <p>Planowana jest również zmiana funkcji terenu. Na nowo zostanie zagospodarowane ok. 2.880 m² na ogólnodostępną przestrzeń publiczną, rozebrane ogrodzenie, poprowadzony nowy układ komunikacyjny między ul. Kellera i Łokietka (jako część odrębnego przedsięwzięcia).</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	3.600.000 zł , środki finansowe ze źródeł publicznych 3.600.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ z UE (EFRR): 1.870.000 ▪ budżet państwa: 340.000 ▪ własne: 1.390.000 			
termin realizacji	2019 rok			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu	m kw.	0	524
			źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych, faktura	
	nowy obiekt świadczenia usług społecznych	szt.	0	1
		źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych, faktura		

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunki działania 1.1: Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne; 1.5 Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru				
Przedsięwzięcia nr 2: Usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	Łokietka 5			
partnerzy i podmioty współpracujące	NGO (wyłonione w drodze konkursu), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Rada Seniorów, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Urząd Miejski			
Opis	<p>W BAZIE będą świadczone usługi na rzecz osób w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożonych wykluczeniem, oraz ich bezpośrednich opiekunów w następujących dziedzinach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt Wsparcia Rodziny wraz ze środowiskowymi formami wsparcia, • Ośrodek pracy z młodymi „Nasze Miejsce”, • Punkt Wsparcia Seniorów. <p>Świadczone usługi społeczne w Klubie będą miały za zadanie poprawę poziomu edukacji, ograniczenie przestępczości nieletnich i przeciw rodzinie, ułatwienie podjęcia pracy, wsparcie osób starszych, ograniczanie ubóstwa, atrakcyjne spędzenie wolnego czasu, poprawa wizerunku dzielnicy, wsparcie bezpośrednich opiekunów dzieci, młodzieży i seniorów.</p>			
źródła finansowania	UE (EFS), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	<p>Szacowaną wartość usług: 2.165.000 zł w latach 2019-2022, środki finansowe ze źródeł publicznych 2.165.000, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFS): 1.838.000 • budżet państwa: 216.000 • własne: 111.000 <p>+ w okresie zapewnienia trwałości zadania (minimum 3 kolejne lata) finansowanie ze środków własnych Miasta, w wysokości zależnej od liczby osób z obszaru rewitalizacji zainteresowanych skorzystaniem z proponowanych usług.</p>			
termin realizacji	2019 – 2022 - 2025 +			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	osoba	0	115

	objętych usługami społecznymi		źródło danych: listy obecności	
	miejsca świadczenia usług społecznych	liczba	0	17
			źródło danych: regulamin organizacyjny	

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunek działania 1.4: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru				
Przedsięwzięcie nr 3. Budowa podwórka integracyjno-kulturalnego „Zakątek Kultury” z modernizacją dojazdu i zagospodarowaniem otoczenia.				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	sąsiedztwo Gdańskiej 11, 12, 13 oraz Przyzamcze 12			
współpraca	LCK Fregata			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu i udostępnieniu na zajęcia warsztatowe i rekreację części działki miejskiej o pow. ok. 1.370 m² wraz z modernizacją miejsc parkingowych (pow. ok. 540 m²) znajdującej się na zapleczu Lęborskiego Centrum Kultury Fregata.</p> <p>Poprawa dojazdu/dojścia do podwórka „Zakątek Kultury”: odtworzenie nawierzchni, poprawa chodników przy ul. Gdańskiej (na odcinku ok. 100 m), budowa wjazdu drogą jednokierunkową z ul. Przyzamcze (ok. 100 m).</p> <p>Po interwencji teren będzie nosił nawę „Zakątek Kultury” i będzie stanowił miejsce integracji oraz działań kulturalnych dla mieszkańców obszaru. Nastąpi poprawa licznie odwiedzanej przestrzeni publicznej.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 3.050.000 zł , środki finansowe ze źródeł publicznych: 3.050.000, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 412.000 • budżet państwa: 75.000 • własne: 2.563.000 			
termin realizacji	2019			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objęta rewaloryzacją	m kw.	0	1 370
			źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych, faktura	

	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
			źródło danych: protokół odbioru robót	

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunki działania 1.2: Zapewnienie lepszych wyników w nauce dzieci i młodzieży z obszaru; 1.5 Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru; 1.6: Wysokiej jakości oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego				
Przedsięwzięcie nr 4: Zajęcia na podwórku integracyjno - kulturalnym Zakątek Kultury				
podmiot realizujący	LCK Fregata w imieniu Gminy Miasto Lębork			
lokalizacja	na zapleczu budynków Gdańska 11-13 oraz Przyzamacze 12			
współpracująca	NGO, MOPS			
opis	Przedsięwzięcie polega na świadczeniu usług społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Punktu Wsparcia Rodzin z siedzibą w Klubie Osiedlowym Baza. Zostaną zorganizowane zajęcia zagospodarowania czasu wolnego dla osób z obszaru rewitalizacji, pod kierunkiem instruktorów, w zakresie m.in.: szrudlarstwo, graffiti, breakdance Praca w grupach ok. 10 osobowych, w cyklu jednorocznym.			
źródła finansowania	z UE (EFS), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	Szacowaną wartość usług: 135.000 zł w latach 2019-2022 , środki finansowe ze źródeł publicznych 135.000, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFS): 113.000 • budżet państwa: 13.000 • własne: 9.000 + w okresie zapewnienia trwałości zadania (minimum 3 kolejne lata) finansowanie ze środków własnych Miasta, w wysokości zależnej od liczby osób z obszaru rewitalizacji zainteresowanych skorzystaniem z proponowanych usług.			
termin realizacji:	2020 -2022 – 2025 +			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	Liczba zorganizowanych cykli zajęć	liczba	0	3
			źródło danych: roczne sprawozdania	
	liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	osoba	0	30
		źródło danych: listy obecności, roczne sprawozdania z realizacji działań		

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunek działania 1.4: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru				
Przedsięwzięcie nr 5.				
Podwórko integracyjno-wspomnieniowe przy ul. Stryjewskiego 52				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	Stryjewskiego 52			
współpraca	MZGK, NGO			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu przy budynku Stryjewskiego 52. Będzie ono nawiązywać do historii i tradycji tego miejsca. W budynku przy Stryjewskiego 52, mieszkał patron ulicy Mieczysław Stryjewski, poeta, zm. w roku 1984.</p> <p>Sposób zagospodarowania zostanie przygotowany na podstawie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej wybranej w drodze konkursu.</p> <p>Powstanie infrastruktura umożliwiająca atrakcyjne spędzenie czasu wolnego i nawiązywaniu relacji między mieszkańcami; poprawa jakości przestrzeni publicznej.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie w sposób pośredni oddziaływać na poprawę sytuacji gospodarczej i środowiskowej obszaru.</p> <p>Powstawanie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych spowoduje, że w przestrzeniach tych będzie pojawiać się coraz więcej mieszkańców i użytkowników. Może to spowodować pojawienie się drobnego biznesu, np. drobnych usług gastronomicznych.</p> <p>Zagospodarowanie terenów publicznych może także wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	250.000 zł , środki finansowe ze źródeł publicznych: 250.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 212.500 • budżet państwa: 25.000 • własne: 88.000 			
termin realizacji	2018 - 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją	m kw.	0	1 500
			źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych	
	liczba zrehabilitowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych				

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunki działania 1.4: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru; 1.5: Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru				
Przedsięwzięcie nr 6. Zagospodarowanie terenu na cele zajęć sprawnościowo-edukacyjnych przy stacji Nowy Świat z zagospodarowaniem otoczenia				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	teren pomiędzy ul. Orlińskiego a stacją PKP Nowy Świat			
współpraca	Państwowa Straż Pożarna, Powiat Lęborski, OSP			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu na cele sprawnościowe i edukacyjne. Powstanie infrastruktura do zajęć sportowych, m.in. mini bieżnia z torem przeszkód, stanowiska do ćwiczeń fizycznych, boisko wielofunkcyjne, ścianka wspinaczkowa.</p> <p>Zagospodarowany teren będzie dostępny dla mieszkańców, zwłaszcza grup młodzieżowych (np. z streetworkerem, grupy szkolne) w oparciu o regulamin, wejście od ul. Orlińskiego.</p> <p>Powstanie także 10 miejsc parkingowych, utworzone zostaną ciągi piesze (drogi komunikacyjne) od strony ul. Orlińskiego, ustawione tablice informacyjna/edukacyjne oraz regulamin. Całe otoczenie zostanie zagospodarowane, oświetlone i ogrodzone. Zamontowany zostanie monitoring wizyjny połączony z dyspozytornią Państwowej Straży Pożarnej.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie w sposób pośredni oddziaływać na poprawę sytuacji gospodarczej i środowiskowej obszaru rewitalizacji. Powstawanie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych spowoduje, że w przestrzeniach tych będzie pojawiać się coraz więcej mieszkańców i użytkowników. Może to spowodować pojawienie się drobnego biznesu.</p> <p>Zagospodarowanie terenów publicznych może także wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 580.000 zł , środki finansowe ze źródeł publicznych 580.000 zł: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 319.000 • budżet państwa: 58.000 • własne: 203.000 			
termin realizacji	2018 - 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 r.	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją	m kw.	0	1 590
			źródło danych: protokół odbioru robót	
liczba zrehabilitowanych	liczba	0	1	

	przestrzeni publicznych		źródło danych: protokół odbioru robót	
CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunek działania 1.1: Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne				
Przedsięwzięcie nr 7: Adaptacja byłej kotłowni przy ul. Łokietka na Placówkę Wsparcia Dziennego				
podmiot realizujący	Powiat Lęborski			
lokalizacja	pomiędzy ul. Łokietka a Placem Piastowskim 6			
współpracująca	NGO, Gmina Miasto Lębork			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na adaptacji byłej kotłowni (ok. 100 m²) położonej przy ul. Łokietka na pomieszczenia dla Placówki Wsparcia Dziennego. Do Placówki będzie prowadził niezależny dojazd od ul. Łokietka.</p> <p>Właścicielem budynku i nieruchomości na której będzie Placówka jest Samorząd Powiatu Lęborskiego, który będzie podmiotem realizującym przedsięwzięcie.</p> <p>Planowany zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaadaptowanie głównego pomieszczenia kotłowni o pow. ok. 70 m² na świetlicę, z aneksem socjalnym • zaadaptowanie obecnych pomieszczeń sanitarnych na pomieszczenie socjalno-biurowe, osobne wyjście na zewnątrz • zaadaptowanie pomieszczeń pomocniczych na magazyn dla streetworkerów i toalety • likwidacja starej/obecnej wymiennikowni i ulokowanie nowego węzła kompaktowego w zaadaptowanym pomieszczeniu • remont dachu • rozbiórka komina po byłej kotłowni • zagospodarowanie sąsiadującego z Placówką otoczenia, w tym podwórek należących do Miasta Lęborka, użytkowanych przez wspólnoty mieszkaniowe przy Placu Piastowskim 5 oraz Bohaterów Westerplatte 19 (zieleń, mała architektura). 			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowane wartość	600.000 zł ; środki finansowe ze źródeł publicznych 600.000 zł: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 330.000 • budżet państwa: 60.000 • własne: 210.000 			
termin realizacji:	2019			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektu	m kw.	0	100
	nowy obiekt	liczba	0	1

	świadczenia usług społecznych		źródło danych: protokół odbioru robót
--	-------------------------------	--	--

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunki działania 1.1: Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne; 1.2: Zapewnienie lepszych wyników w nauce dzieci i młodzieży z obszaru; 1.5 Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru	
Przedsięwzięcie nr 8. Usługi społeczne w Placówce Wsparcia Dziennego	
podmiot realizujący	NGO wyłoniony w drodze konkursu, MOPS w imieniu Gminy Miasto Lębork
lokalizacja	między ul. Łokietka a Placem Piastowskim 6
podmioty współpracujące	NGO, Klub Osiedlowy BAZA
Opis	<p>W ramach Placówki Wsparcia Dziennego usługi społeczne będą prowadzone poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zajęcia świetlicowe 2) wsparcie przez streetworkerów <p>Zajęcia świetlicowe będzie prowadzić NGO wyłonione w ramach otwartego konkursu, wsparcie przez streetworkerów poprowadzi MOPS.</p> <p>Zajęcia świetlicowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieci i młodzież z obszaru, w tym z niepełnosprawnościami • przez 5 dni roboczych w tygodniu w godzinach popołudniowych • dla grupy ok. 20 podopiecznych w wieku od 6-16 lat. • placówka zapewni dzieciom i młodzieży: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce i organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań. <p>Wsparcie przez streetworkerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie 2 streetworkerów, którzy prowadzić będą zajęcia dla grupy około 30 osób (dzieci i młodzież w wieku 7 -18 lat) • działania „pedagogów ulicy” to przede wszystkim : dbanie o relacje z poznanymi dziećmi oraz nawiązanie nowych kontaktów w środowiskach, udzielanie wsparcia psychologicznego przez indywidualne rozmowy, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, nawiązywanie współpracy z rodzicami podopiecznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi,
źródła finansowania	UE (EFS), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork

szacowana wartość	Szacowaną wartość usług: 937.000 zł w latach 2020-2022 , środki finansowe ze źródeł publicznych 937.000, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFS): 796.000 • budżet państwa: 93.000 • własne: 48.000 + w okresie zapewnienia trwałości zadania (minimum 3 kolejne lata) finansowanie ze środków własnych Miasta, w wysokości zależnej od liczby osób z obszaru rewitalizacji zainteresowanych skorzystaniem z proponowanych usług.			
termin realizacji	2020-2022-2025+			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	osoba	0	50
			lista obecności, roczne sprawozdanie z działalności placówki	
	miejsca świadczenia usług społecznych	szt.	0	22
źródło danych: regulamin organizacyjny				

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ

Kierunki działania 1.4: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru

Przedsięwzięcie 9: Zagospodarowanie i utrzymanie uzupełniających podwórek integracyjnych (cross financing)

podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork
lokalizacja	Minimum 5 lokalizacji w obszarze rewitalizacji , spośród: Stryjewskiego 5 – Malczewskiego 11-12, Stryjewskiego 63 -64, Malczewskiego 22 – 24, Stryjewskiego 49 – Boh. Westerplatte 5 off., Kossaka 72, Kossaka 87, Kossaka 100
podmioty współpracujące	MZGK, mieszkańcy obszaru i Wspólnoty Mieszkaniowe w bezpośrednim sąsiedztwie zmienianych podwórek

Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu nie mniej niż 5 podwórek spośród skonsultowanych potencjalnych lokalizacji na terenie obszaru rewitalizacji.</p> <p>Sposób zagospodarowania będzie uzgadniany z mieszkańcami, z uwzględnieniem standardów dobrej przestrzeni publicznej. Część prac będzie realizowana z udziałem mieszkańców budynków otaczających podwórka, we współpracy z animatorem zatrudnionym przez Gminę Miasto Lębork. Włączenie mieszkańców do współpracy i opieki (odpowiedzialności). Tworzone obszary będą dopasowane do potrzeb różnych grup mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, kobiet i seniorów.</p> <p>Zagospodarowanie podwórek może pośrednio wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	z UE (EFRR), budżet państwa, środki własne gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	ok. 441.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: ok. 441.000 <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 242.000 • budżet państwa: 44.000 • własne: 155.000 			
czas trwania	2019 - 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją	m kw.	0	6 780
	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	7
			źródło danych: protokół odbioru robót	

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
Kierunki działania 1.4: Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru;				
1.6: Wysokiej jakości oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego				
Przedsięwzięcie nr 10: Festiwal uliczny				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	obszar rewitalizacji			
podmioty współpracujące	NGO, lokalni artyści			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na przygotowaniu konkursu dla organizacji pozarządowych (docelowo kilkuletni np. trzyletni) na organizację festiwalu plenerowego, który ma się odbywać na zrewitalizowanym obszarze Lębork Nowy Świat. Festiwal z jednej strony ma włączyć mieszkańców w działania kulturalne na wielu poziomach, a z drugiej ma stać się rozpoznawalnym produktem „Nowego Świata”. Zgłaszane do konkursu projekty powinny odpowiadać na ustalone założenia w zakresie dostępności, miejsca, liczby zaangażowanych mieszkańców oraz uczestników; preferowanie twórców/wykonawców z obszaru.</p> <p>Festiwal ma stać się nowym cyklicznym świętem osiedla, a także poprzez swoją skalę i program atrakcją o znaczeniu ponadlokalnym.</p> <p>Celem festiwalu jest budowanie nowego wizerunku obszaru, aktywizację mieszkańców, zwiększenie poczucia ich dumy.</p>			
źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork, inne środki krajowe, środki prywatne			
szacunkowa wartość projektu	ok. 300 tys. zł , w tym ze źródeł publicznych: 200.000 zł środki własne gminy, 30.000 zł inne krajowe, 70.000 zł środki ze źródeł prywatnych			
czas trwania	2020 – 2025 +			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	liczba osób z obszaru rewitalizacji prezentujących się w ramach festiwalu	osoba	0	30
			źródło danych: sprawozdania z realizacji	
	liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	liczba	0	6
źródło danych: sprawozdania z realizacji				

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.2: Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem				
Przedsięwzięcie nr 11: Budowa drogi rowerowej z przebudową układu komunikacyjnego od ul. Nadmorskiej (d. Buczka) do alei Wolności .				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	od ul. Nadmorskiej, przez skrzyżowanie z ul. Malczewskiego i Stryjewskiego, ul. Kellera, sąsiedztwo Klubu Baza do alei Wolności			
podmioty współpracujące	MZGK			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na wybudowaniu drogi rowerowej - ok. 620 mb od ul. Nadmorskiej, przez skrzyżowanie ul. Stryjewskiego i ul. Malczewskiego do ul. Kellera, wzdłuż Kellera, następnie obok Klubu Osiedlowego BAZA do ul. Łokietka i do alei Wolności. Droga rowerowa będzie posiadała dobrej jakości nawierzchni bitumiczną, szer. min. 2,5 m. Pojawią się także ławki, zieleń i kosze na śmieci.</p> <p>Przebudowa problematycznego skrzyżowania, przejścia przez obecną bazę ZKM przy ul. Łokietka oraz kolidujących powiązań komunikacyjnych (ciągi pieszo-jezdne).</p> <p>Przedsięwzięcie umożliwi także włączenie obszaru w miejskie, powiatowe, krajowe i międzynarodowe drogi rowerowe.</p>			
źródła finansowania:	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 1.700.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: ok. 1.700.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 935.000 • budżet państwa: 170.000 • własne: 595.000 			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	długość nowych ścieżek rowerowych z przebudową dróg gminnych	m	0	620
			źródło danych: protokół odbioru robót	
	długość udostępnionych dróg zapewniających zrównoważoną mobilność	m	0	620
		źródło danych: protokół odbioru robót		

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.3: Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej				
Przedsięwzięcie nr 12				
Teren rekreacyjny na Placu Kopernika				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	Plac Kopernika			
podmioty współpracujące	MZGK, parafia NMP Królowej Polski			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na nowym zagospodarowaniu dotychczas zdegradowanego terenu komunalnego o powierzchni ok 1.300 m², przy Placu Kopernika.</p> <p>Sposób zagospodarowania zostanie wybrany w drodze konkursu urbanistyczno-architektonicznego oraz poddaniu opinii mieszkańców. Teren wymaga szczególnej ostrożności w projektowaniu ze względu na zabytkowy charakter otoczenia (kościół i zabytkowe kamienice).</p> <p>Przedsięwzięcie będzie pośrednio oddziaływać na poprawę sytuacji gospodarczej i środowiskowej obszaru rewitalizacji. Powstawanie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych spowoduje, że w przestrzeniach tych będzie pojawiać się coraz więcej mieszkańców i użytkowników. Może to spowodować pojawienie się też drobnego biznesu.</p> <p>Zagospodarowanie terenów publicznych może także wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 560.000 zł ; środki finansowe ze źródeł publicznych: 560.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 308.000 • budżet państwa: 56.000 • własne: 196.000 			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewitalizacją	m kw.	0	1 300
			źródło danych: protokół odbioru robót	
	Liczba zrehabilitowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
źródło danych: protokół odbioru robót budowlanych				

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.3: Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej				
Przedsięwzięcie nr 13. Teren rekreacyjny przy ul. Malczewskiego.				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	na zapleczu budynków przy ul. Malczewskiego 30 – 34			
współpraca	MZGK, LTO			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu zdegradowanego terenu przy ul. Malczewskiego. W ramach interwencji powstaną dedykowane mieszkańcom obszaru przyjazne przestrzenie. Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa na zapleczu Malczewskiego 34 boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 15 m x 28 m do zajęć/gier zespołowych (koszykówka, siatkówka) z poliuretanu, ogrodzonego siatką sznurkową na słupkach, z wykonaniem dostępu (wyprofilowanie terenu) do pozostałej części terenu rekreacyjnego • stworzenie terenu rekreacyjny na podwórkach/zapleczach komunalnych budynków wielorodzinnych przy Malczewskiego 30-33. Teren zostanie wyposażony w małą infrastrukturę służącą do spotkań, integracji i zabawy. Pojawi się także zieleń, w tym zieleń wysoka. • zagospodarowanie otoczenia, z miejscami postojowymi; nawiązanie do przebudowy ul. Malczewskiego (osobne przedsięwzięcie). <p>Zagospodarowanie terenu może wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 1.123.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 1.123.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 617.000 • budżet państwa: 112.000 • własne: 394.000 			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacji	m kw.	0	8 400
			źródło danych: protokół odbioru robót	
	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
źródło danych: protokół odbioru robót				

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.3: Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej				
Przedsięwzięcie nr 14.				
Teren rekreacyjny na Placu Piastowskim				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	Plac Piastowski			
współpraca	MZGK			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na rozbudowie funkcji rekreacyjnych na Placu Piastowskim, przeznaczonych dla młodzieży, rodzin i osób starszych.</p> <p>Teren poddany interwencji to ok. 1.025 m². W ramach przedsięwzięcia powstanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tor do jazdy na rolkach, wrotkach wokół placu i istniejącego boiska typu „orlik”; ok. 410 m długości. • elementy małej architektury, oświetlenie oraz nowa zieleń, • powstanie wydzielone, bezpieczne miejsca zabaw dla dzieci. • odnowione zostaną chodniki i przejścia dla pieszych, co poprawi bezpieczeństwo użytkowników ruchu. <p>Zagospodarowanie terenu może wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 805.000 zł ; środki finansowe ze źródeł publicznych: 805.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 363.000 • budżet państwa: 66.000 • własne: 376.000 			
termin realizacji	2018 – 2019			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewitalizacją	m kw.	0	1025
			źródło danych: protokół odbioru robót	
	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
			źródło danych: protokół odbioru robót	

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.3: Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej				
Przedsięwzięcie nr 15. Teren rekreacyjny przy ul. Kazimierza Wielkiego				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	za ul. Kazimierza Wielkiego, między torami PKP a rzeką Łeba			
podmioty współpracujące	MZGK			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu zdegradowanego terenu o powierzchni ok. 5.200 m².</p> <p>W ramach interwencji powstaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plac zabaw z „małpim gajem”, o bezpiecznej nawierzchni • elementy małej architektury, w tym ławki dopasowane do różnych grup użytkowników w tym seniorów (także w cieniu) oraz śmietniki; • nasadzenia zieleni wysokiej oraz niskiej; • chodniki. <p>Zagospodarowanie terenu może wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacowana wartość	ok. 480.000 zł ; środki finansowe ze źródeł publicznych: 480.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 264.000 • budżet państwa: 48.000 • własne: 168.000 			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją	m kw.	0	5 200
			źródło danych: protokół odbioru robót	
	liczba rekultywowanych przestrzeni publicznych	liczba	0	1
źródło danych: protokół odbioru robót				

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 1.3: Zmniejszenie liczby ofiar przemocy i zwiększenie bezpieczeństwa; 2.2 Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem				
Przedsięwzięcie nr 16. Budowa monitoringu w obszarze rewitalizacji				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	6 lokalizacji w obszarze rewitalizacji: przy ul. Stryjewskiego , przy ul. Malczewskiego, przy Placu Piastowskim, przy ul. Kazimierza Wielkiego, przy ul. Orlińskiego, przy ul. Gdańskiej – Styki			
podmioty współpracujące	Straż Miejska, Policja			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na budowie systemu monitoringu wizyjnego w obszarze rewitalizacji; składa się w następujących działaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 kamer zlokalizowanych w kwartałach obszaru, gdzie występuje duże przemieszczanie osób, zwłaszcza w porze wieczornej i nocnej, miejsca handlu i spotkań (Stryjewskiego, Malczewskiego, Plac Piastowski, Kazimierza Wielkiego, Orlińskiego, Gdańska-Styki) • rozbudowa sieci światłowodowej do centrum monitoringu przy Straży Miejskiej. <p>Przedsięwzięcie w sposób pośredni może wpłynąć na obniżenie drobnej przestępczości.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	ok. 240.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 240.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 132.000 • budżet państwa: 24.000 • własne: 84.000 			
termin realizacji	2018-2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	liczba nowych punktów monitoringu miejskiego	liczba	0	6
			źródło danych: protokół odbioru	
	powierzchnia terenów publicznych z potencjalnym zagrożeniem objętych monitoringiem wizyjnym	m kw.	0	ok. 18 000
			źródło danych: protokół odbioru	

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.1: Przeprowadzenie remontów budynków, które tego wymagają i zapewnienie dobrego stanu i estetyki zabudowań				
Przedsięwzięcie nr 17 : Remont elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych należących do wspólnot mieszkaniowych, zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia.				
podmiot realizujący	Wspólnoty Mieszkaniowe			
lokalizacja	budynki wspólnot mieszkaniowych wyłonionych w drodze konkursu, w tym przy: Łokietka 14, Mostnika 12, Mostnika 13/13a, Mostnika 15, Mostnika 16, Stryjewskiego 13, Stryjewskiego 58, Stryjewskiego 64.			
współpraca	Urząd Miejski, MZGK			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na remoncie minimum 8 budynków wspólnot mieszkaniowych znajdujących się w obszarze rewitalizacji, wyłonionych w ramach naboru konkursowego.</p> <p>Wspólnoty mieszkaniowe będą mogły otrzymać dofinansowanie na prace remontowe elementów wspólnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fundamenty wraz z odwodnieniem budynku • elewacja budynku m.in. ocieplenie ścian, tynki zewnętrzne, malowanie, okna i drzwi zewnętrzne dotyczące ogólnodostępnych części wspólnych, • dach i jego elementy m.in. wzmocnienie konstrukcji dachu, wymiana lub naprawa pokrycia dachu, remont kominów, • klatki schodowe m.in. tynki i oblicowania, instalacja elektryczna. <p>Z pieniędzy publicznych będzie można sfinansować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 120 000 zł kosztów kwalifikowalnych na jeden obiekt, • zagospodarowanie bezpośrednie otoczenia wielorodzinnych budynków mieszkalnych nie podlega limitowi, • w sytuacji, gdy w jednym projekcie planowane są remonty części wspólnych i zagospodarowane otoczenia to limit na remonty części wspólnych jest zwiększony do kwoty 180 000 zł kosztów kwalifikowalnych na jeden obiekt. 			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki własne wspólnot mieszkaniowych			
szacunkowa wartość projektu	ok. 720.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 468.000, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 396.000 • budżet państwa: 72.000 środki finansowe ze źródeł prywatnych (WM): 252.000 zł			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa

	liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi	liczba	0	8
			źródło danych: protokół odbioru prac	
	Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji	osoby	0	246
			źródło danych: ewidencja Urząd Miejski	

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA

Kierunek działania 2.1: Przeprowadzenie remontów budynków, które tego wymagają i zapewnienie dobrego stanu i estetyki zabudowań

Przedsięwzięcie nr 18:

Remont elementów wspólnych 28 budynków komunalnych/socjalnych, zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia.

podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork
lokalizacja	28 budynków komunalnych/socjalnych w obszarze(ulicami): 1) Stryjewskiego 2, Stryjewskiego 5, Stryjewskiego 45, Stryjewskiego 49, Stryjewskiego 52, 2) Bohaterów Westerplatte 5 oficyna 3) Malczewskiego 10, Malczewskiego 11, Malczewskiego 12, Malczewskiego 22, Malczewskiego 23, Malczewskiego 23 oficyna, Malczewskiego 24, Malczewskiego 24 oficyna, Malczewskiego 31, Malczewskiego 32, Malczewskiego 33, 4) Łokietka 1 5) Kossaka 4, Kossaka 46, Kossaka 72, Kossaka 87, Kossaka 100, Kossaka 100 oficyna, 6) Gdańska 11, Gdańska 93, Gdańska 96, Gdańska 109 oficyna,
podmioty współpracujące	MZGK

opis	<p>Przedsięwzięcie polega na remoncie części wspólnych w wielorodzinnych mieszkaniowych budynkach komunalnych, w tym socjalnych, znajdujących się na terenie obszaru.</p> <p>Dofinansowanie unijne możliwe na prace remontowe elementów wspólnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fundamenty wraz z odwodnieniem budynku • elewacja budynku m.in. ocieplenie ścian, tynki zewnętrzne, malowanie, okna i drzwi zewnętrzne dotyczące ogólnodostępnych części wspólnych, • dach i jego elementy m.in. wzmocnienie konstrukcji dachu, wymiana lub naprawa pokrycia dachu, remont kominów, • klatki schodowe m.in. tynki i oblicowania, instalacja elektryczna. <p>Z pieniędzy unijnych będzie można sfinansować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do 120 000 zł kosztów kwalifikowalnych na jeden obiekt, • zagospodarowanie bezpośrednio otoczenia wielorodzinnych budynków mieszkalnych nie podlega limitowi, • w sytuacji, gdy w jednym projekcie planowane są remonty części wspólnych i zagospodarowane otoczenia to limit na remonty części wspólnych jest zwiększony do kwoty 180 000 zł kosztów kwalifikowalnych na jeden obiekt. <p>Gmina Miasto Lębork ze środków własnych pokryje koszty prac remontowych części wspólnych przekraczające unijne limity.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	<p>ok. 3.560.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 3.560.000, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 1.958.000 • budżet państwa: 356.000 • własne: 1.246.000 			
termin realizacji	2018 – 2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	liczba budynków wielorodzinnych poddanych remontowi	liczba	0	28
			źródło danych: protokół odbioru prac	
	liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji	osoby	0	539
		źródło danych: ewidencja Urząd Miejski		

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.2: Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem				
Przedsięwzięcie nr 19: Remont ul. Malczewskiego i Krótkiej z łącznikiem do ul. Stryjewskiego				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	ul. Malczewskiego, łącznik do ul. Stryjewskiego, obok budynku nr 5, ul. Krótka			
podmioty współpracujące	MZGK			
opis	<p>Przedsięwzięcie polega na remoncie drogi przy odnawianych budynkach wielorodzinnych, podwórkach integracyjnych i terenach rekreacyjnych; obejmuje: ulicę Malczewskiego, z nowym łącznikiem do ul. Stryjewskiego, obok budynku Stryjewskiego 5, oraz ul. Krótką.</p> <p>Planowany zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja pasa jezdni; nową nawierzchnia asfaltowa na odcinku ok. 370 mb • wykonanie chodników z kostki szarej • zmiana organizacji ruchu 			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki własne gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	ok. 1.520.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 1.520.000 zł, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 836.000 • budżet państwa: 152.000 • własne: 532.000 			
czas trwania	2019-2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników	liczba	0	1
			źródło danych: protokół odbioru	
	długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność	m	0	370
			źródło danych: protokół odbioru	

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA Kierunek działania 2.2: Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem				
Przedsięwzięcie nr 20: Budowa łącznika ul. Łokietka i ul. Kellera				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	pomiędzy Kellera a Łokietka, obok budynku Łokietka nr 5			
podmioty współpracujące	MZGK			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na remoncie drogi przy odnawianych budynkach wielorodzinnych, podwórkach integracyjnych i terenach rekreacyjnych; obejmuje: połączenie ul. Kellera z ul. Łokietka (obok noclegowni MOPS). Długość łącznika wynosi ok 40 mb.</p> <p>Planowany fragment umożliwi dodatkowe skomunikowanie do projektowanej w ramach przedsięwzięcia nr 15 drogi rowerowej oraz do podwórka integracyjno-wspomnieniowego (przedsięwzięcie nr 5).</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	ok. 40.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 40.000 , w tym: <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 22.000 • budżet państwa: 4.000 • własne: 14.000 			
termin realizacji	2019-2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników	liczba	0	1
			źródło danych: protokół odbioru prac	
	długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność	m	0	40
			źródło danych: protokół odbioru prac	

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
Kierunek działania 2.2: Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem				
Przedsięwzięcie nr 21: Przebudowa ulicy Kazimierza Wielkiego				
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork			
lokalizacja	ul. Kazimierza Wielkiego			
współpraca	MZGK			
Opis	<p>Przedsięwzięcie polega na remoncie drogi przy odnawianych budynkach wielorodzinnych, podwórkach integracyjnych i terenach rekreacyjnych; nastąpi poprawa zdegradowanej przestrzeni publicznej, obecnie bardzo niskiej jakości. Zaplanowano następujący zakres zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie ciągów pieszo-jezdnych, o łącznej dł. ok. 500 m • budowa kanalizacji sieciowej wód opadowych i roztopowych • zainstalowanie elementów małej architektury, z otwarciem na rzekę Łebę • dojazd/dojście do terenu rekreac. przy ul. Kazimierza Wielkiego <p>Nastąpi poprawa przestrzeni publicznej i dojazdu w sąsiedztwie terenu rekreacyjnego (przedsięwzięcie nr 15), budynków wielorodzinnych (przedsięwzięcie nr 17).</p> <p>Przedsięwzięcie będzie w sposób pośredni oddziaływać na poprawę sytuacji gospodarczej i środowiskowej obszaru rewitalizacji. Powstawanie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych spowoduje, że w przestrzeniach tych będzie pojawiać się coraz więcej mieszkańców i użytkowników. Zagospodarowanie terenów publicznych może także wpłynąć na większe poszanowanie otoczenia przez mieszkańców obszaru i pozostałych użytkowników, a tym samym podnieść jego wartość środowiskową.</p>			
źródła finansowania	UE (EFRR), budżet państwa, środki gminy miasta Lębork			
szacunkowa wartość projektu	ok. 920.000 zł; środki finansowe ze źródeł publicznych: 920.000 zł, <ul style="list-style-type: none"> • z UE (EFRR): 506.000 • budżet państwa: 92.000 • własne: 322.000 			
termin realizacji	2019-2020			
prognozowane rezultaty	nazwa wskaźnika	jednostka miary	wartość w 2017 roku	wartość docelowa
	zmodernizowana ulica sprzyjająca bezpiecznemu poruszaniu się różnych użytkowników	liczba	0	1
			źródło danych: protokół odbioru prac	
	długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność	m	0	500
			źródło danych: protokół odbioru prac	

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy Program przewiduje również realizację innych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dla tych przedsięwzięć ustala się również szacunkowe kwoty finansowania; będą one sfinansowane pod koniec realizacji GPR, głównie w latach 2022 – 2025, lub wcześniej, w przypadku pojawienia się dodatkowych źródeł finansowania, w tym – oszczędności w środkach przeznaczonych na finansowanie przedsięwzięć z listy przedsięwzięć podstawowych.

Przedsięwzięcia te mają za zadanie:

- 1) wspieranie godziwego zatrudnienia, w tym programy wspierające kompetencje poszukiwane w sektorze informatycznym oraz wspierające bezrobotnych;
- 2) wspieranie budowy wspólnoty lokalnej, w tym mikro-inicjatywy samopomocowe, odbudowa poczucia tożsamości lokalnej;
- 3) poprawę zrównoważonej mobilności, w tym modernizacja istniejących dróg, promocja komunikacji rowerowej i transportu publicznego.

Szczegółowy opis 6 dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawarty jest w poniższych tabelach 41 – 46

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunek działań: 1.1 Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne	
Przedsięwzięcia dopuszczalne nr 1: szkolenie bezrobotnych	
podmiot realizujący	Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku
lokalizacja	obszar rewitalizacji
podmioty współpracujące	pracodawcy lokalnego rynku pracy

opis	<p>Przedsięwzięcie ma na celu przeszkolenie 3 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku zamieszkałych na terenach objętych rewitalizacją.</p> <p>Będą to szkolenia zawodowe, realizowane w wymiarze do 300 godz. Zakres tematyczny każdego szkolenia będzie uwzględniał potrzeby osób bezrobotnych oraz pracodawców lokalnego rynku pracy.</p> <p>Uczestnicy uzyskają certyfikat E-Citizen potwierdzający umiejętność obsługi nowoczesnych technologii informatycznych, w tym umiejętność bezpiecznego posługiwania się programami komputerowymi, Internetem oraz nabędą kompetencje zawodowe wynikające z zakresu tematycznego dostosowanego do potrzeb bezrobotnych oraz pracodawców.</p> <p>W dobie ustawicznie rozwijającej się technologii szkolenia zawodowe uwzględniające moduł z programem e-Obywatel (e- Citizen) umożliwią osobom bezrobotnym wejście bądź powrót na rynek pracy, a także zapobiegną wykluczeniu społecznemu.</p>
szacowana wartość	27 000 zł
źródła finansowania	Fundusz Pracy
termin realizacji	2020-2023

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunek działań: 1.1 Zwiększenie dostępu do usług społecznych skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności i ich bezpośrednich opiekunów oraz wspierających rodziny, zwłaszcza wielodzietne	
Przedsięwzięcie dopuszczalne nr 2: staże i wsparcie podjęcia własnej działalności gospodarczej	
podmiot realizujący	Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku
lokalizacja	obszar rewitalizacji
podmioty współpracujące	pracodawcy lokalnego rynku pracy
opis	<p>Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku zamieszkałych na terenach objętych rewitalizacją. Planuje się realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – staże dla 3 osób, których celem będzie umożliwienie zdobycia doświadczenia zawodowego oraz umiejętności praktycznych pożądanym na lokalnym rynku pracy, – jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 1 osoby bezrobotnej, która dzięki otrzymanemu wsparciu finansowemu uruchomi własną firmę.
szacowana wartość	50.000 zł
źródła finansowania	Fundusz Pracy
termin realizacji	2020-2023

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunek działań: 1.5 Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru	
Przedsięwzięcie dopuszczalne nr 3: inicjatywy sąsiedzkie	
podmiot realizujący	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
lokalizacja	Gmina Miasto Lębork
podmioty współpracujące	organizacje pozarządowe, streetworker, biuro wolontariatu
opis	Organizowanie społeczności lokalnej poprzez wspólne inicjatywy sąsiedzkie typu mikro inicjatywy samopomocowe, współdziałanie sąsiedzkie, projekty wymiany usług i współużytkowania dóbr. Grupy społeczne wspólnie przygotowują projekty, które później realizują. Realizacja tych przedsięwzięć umożliwia im wspólne korzystanie z dóbr, które sami zaprojektowali i zrealizowali.
szacowana wartość	75 000 zł
źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork
termin realizacji	2020-2024

CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ	
Kierunek działań: 1.2 Zapewnienie lepszych wyników w nauce dzieci i młodzieży z obszaru;	
1.5 Zmniejszenie problemu uzależnień wśród młodzieży z obszaru	
Przedsięwzięcie dopuszczalne nr 4: wprowadzanie w kulturę regionalną	
podmiot realizujący	Lęborskie Centrum Kultury „Fregata”
lokalizacja	Kino „Fregata”, ul. Gdańska 12
podmioty współpracujące	Zespół Regionalny „Frantówka”, Stowarzyszenie Świętego Jakuba Apostoła
opis	Zajęcia – lekcje przybliżające podstawy kultury kaszubskiej dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. Spotkania raz w miesiącu (oprócz wakacji) z Zespołem Regionalnym „Frantówka” lub/i „Levino”, ZPiT lub/i „Ziemia Lęborska” w Kinie „Fregata”. Przybliżenie tradycji, zwyczajów, muzyki i tańców kaszubskich. Zajęcia roczne dla 20 osób z obszaru rewitalizacji.
szacowana wartość	10 000 zł
źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork
termin realizacji	2022 -2023

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA			
Kierunek działań: 2.2 Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem			
Przedsięwzięcie dopuszczalne nr 5: poprawa zrównoważonej mobilności w obszarze			
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork		
lokalizacja	obszar rewitalizacji		
opis	Modernizacja i rozbudowa problemowych dróg w obszarze Lębork Nowy Świat w celu dostosowania ich do bezpiecznego i równoprawnego korzystania przez wszystkich użytkowników: pieszych, rowerzystów, kierowców pojazdów osobowych oraz autobusów komunikacji publicznej, w szczególności:		
	Ulica:	Długość ok.(m):	Koszt ok. (zł):
	Wrocławska	340	650.000
	Opolska	255	490.000
	Witkacego	390	970.000
	Nadmorska (do ul. Kossaka)	362	2.400.000
	Ścieżka rowerowa, przejazd kolejowy PKP (ul. Pionierów)	100	140.000
	Most przez rzekę Łebę ul. Kazimierza Wielkiego	500	6.900.000
szacowana wartość	ok. 11.550.000 zł		
źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork ok. 7.230.000 zł państwowy fundusz celowy : Fundusz Dróg Samorządowych ok. 4.320.000 zł		
termin realizacji	2022-2025		

CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA	
Kierunek działań: 2.2 Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem	
Przedsięwzięcie dopuszczalne nr 6: promocja zrównoważonej mobilności	
podmiot realizujący	Gmina Miasto Lębork
podmioty współpracujące	organizacje pozarządowe
lokalizacja	teren całego miasta, w tym obszar rewitalizacji
opis	Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjnej z wykorzystaniem różnych technik komunikacji społecznej. Kampania powinna promować ruch rowerowy, pieszy i komunikację publiczną jako alternatywę dla ruchu samochodowego.
szacowana wartość	100 000,00 zł
źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork
termin realizacji	2022-2025

4. Szacunkowe Ramy Finansowe przedsięwzięć GPR:

Ustawa o rewitalizacji w art. 15 ust. 1 pkt 7 nakłada wymóg zamieszczenia w GPR szacunkowych ram finansowych Programu wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.

Środki publiczne podzielono dodatkowo na środki własne oraz środki zewnętrzne, wśród których istotnymi źródłami jest przewidywane dofinansowanie z funduszy unijnych, głównie Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Gmina lub partnerzy zaangażowani w realizację przedsięwzięć ubiegać się będą także o pozyskanie środków z krajowych funduszy, np. związanych z drogami samorządowymi lub funduszem pracy.

Tab. 47 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

L. p.	Nazwa przedsięwzięcia	OGÓŁEM [zł]	Gmina Miasto Lębork	Środki UE		Inne krajowe środki publiczne	Środki prywat.
				EFS	EFRR		
CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ							
1	Adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia	3.600.000	1.390.000	-	1.870.000	340.000	-
2	Usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA	2.165.000	111.000 + ¹⁰	1.838.000	-	216.000	-

¹⁰ „+” – dodatkowe środki w ramach zapewnienia trwałości projektu, minimum przez 3 lata po zakończeniu projektu unijnego, w zależności od liczby zainteresowanych mieszkańców chcących skorzystać z usług społecznych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

3	Podwórko integracyjno-kulturalne „Zakątek Kultury” z modernizacją dojazdu i zagospodarowaniem otoczenia	3.050.000	2.563.000	-	412.000	75.000	-
4	Zajęcia na podwórku integracyjno- kulturalnym Zakątek Kultury	135.000	9.000 +	113.000	-	13.000	-
5	Podwórko integracyjno-wspomnieniowe przy ul. Stryjewskiego 52	250.000	88.000	-	137.000	25.000	-
6	Zagospodarowanie terenu na cele zajęć sprawnościowo-edukacyjnych przy stacji Nowy Świat z zagospodarowaniem otoczenia	580.000	203.000	-	319.000	58.000	-
7	Adaptacja byłej kotłowni przy ul. Łokietka na Placówkę Wsparcia Dziennego	600.000	210.000	-	330.000	60.000	-
8	Usługi społeczne w Placówce Wsparcia Dziennego	937.000	48.000+	796.000	-	93.000	-
9	Zagospodarowanie i utrzymanie uzupełniających podwórek integracyjnych (cross financing)	441 000	155.000	-	242.000	44.000	-
10	Festiwal uliczny	300.000	200.000	-	-	30.000	70.000
razem		12.058.000	4.977.000	2.747.000	3.310.000	954.000	70.000
CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA							
11	Budowa drogi rowerowej z przebudową układu komunikacyjnego od ul. Buczka do alei Wolności	1.700.000	595.000	-	935.000	170.000	-
12	Teren rekreacyjny na Placu Kopernika	560.000	196.000	-	308.000	56.000	-
13	Teren rekreacyjny przy ul. Malczewskiego	1.123.000	394.000	-	617.000	112.000	-
14	Teren rekreacyjny na Placu Piastowskim	805.000	376.000	-	363.000	66.000	-
15	Teren rekreacyjny przy ul. Kazimierza Wielkiego	480.000	168.000	-	264.000	48.000	-
16	Budowa monitoringu na obszarze rewitalizacji	240.000	84.000	-	132.000	24.000	-
17	Remont elementów wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych	720.000	-	-	396.000	72.000	252.000
18	Remont elementów wspólnych 28 budynków komunalnych/socjalnych	3.560.000	1.246.000	-	1.958.000	356.000	-

19	Remont ul. Malczewskiego i Krótkiej z łącznikiem do ul. Stryjewskiego	1.520.000	532.000	-	836.000	152.000	-
20	Budowa łącznika ul. Łokietka i ul. Kellera	40.000	14.000	-	22.000	4.000	-
21	Przebudowa ul. Kazimierza Wielkiego	920.000	322.000	-	506.000	92.000	-
razem		11.668.000	3.927.000	-	6.337.000	1.152.000	252.000
OGÓŁEM		23.726.000	8.904.000	2.747.000	9.647.000	2.106.000	322.000

Tab. 48: Szacunkowe ramy finansowe dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

L.p	Nazwa przedsięwzięcia	Ogółem (zł)	Źródło finansowania				
			Środki publiczne				Środki prywat.
			Gmina Miasto Lębork	EFS	EFRR	Inne środki krajowe	
CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA							
1.	Szkolenie bezrobotnych	27.000		-	-	27.000 Fund. Pracy	-
2.	Staże i wsparcie podjęcia własnej działalności gospodarczej	50.000		-	-	50.000 Fund. Pracy	-
3.	Inicjatywy sąsiedzkie	75.000	75.000	-	-	-	-
4.	Wprowadzanie w kulturę regionalną	10.000	10.000	-	-	-	-
razem		162.000	85.000	-	-	77.000	-
CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA							
5.	Poprawa zrównoważonej mobilności w obszarze	11.550.000	7.230.000	-	-	4.320.000 Fund. Dróg Samorządow.	-
6.	Promocja zrównoważonej mobilności w obszarze	100.000	100.000	-	-	-	-
razem		11.650.000	7.330.000	-	-	4.320.000	-
OGÓŁEM		11.812.000	7.415.000	-	-	4.397.000	-

Szacunkowe koszty pośrednie realizacji GPR

Realizacja GPR wiąże się z ponoszeniem, oprócz wydatkowania kosztów na realizację poszczególnych przedsięwzięć podstawowych i przedsięwzięć dopuszczalnych, również kosztów wspólnych, związanych z prowadzeniem procesu rewitalizacji. Są to przede wszystkim następujące grupy kosztów:

- koszty zarządzania,

- koszty monitoringu i ewaluacji,
- koszty promocji.

Ich składniki i szacunkowe wielkości zostały bliżej przedstawione w rozdziale 6 (zarządzanie) oraz rozdziale 7 (monitorowanie) niniejszej części planistycznej. W ramach promocji przewidziano okolicznościowe ulotki i plakaty oraz gadżety; ponadto współorganizację co roku 2 spotkań, podczas których będzie prezentacja efektów rewitalizacji. Uwzględniono je w tabeli 49, która przedstawia łączne szacunkowe ramy finansowe realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tab. 49: Szacunkowe ramy finansowe wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

L.p.	Rodzaj przedsięwzięć	Ogółem (tys. zł)	Źródło finansowania				
			Środki publiczne				Środki prywat.
			Gmina Miasto Lębork	EFS	EFRR	Inne środki krajowe	
CEL 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA							
1.	Przedsięwzięcia podstawowe	12.058	4.977	2.747	3.310	954	70
2.	Przedsięwzięcia dopuszczalne	162	85	-	-	77	-
	razem	12.220	5.062	2.747	3.310	1.031	70
CEL 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA							
3.	Przedsięwzięcia podstawowe	11.668	3.927	-	6.337	1.152	252
4.	Przedsięwzięcia dopuszczalne	11.650	7.330	-	-	4.320	-
	razem	23.318	11.257	-	6.337	5.472	252
5.	razem przedsięwzięcia podstawowe	23.726	8.904	2.747	9.647	2.106	322
6.	razem przedsięwzięcia dopuszczalne	11.812	7.415	-	-	4.397	-
KOSZTY WSPÓLNE/POŚREDNIE REALIZACJI GPR							
7.	Koszty zarządzania	1.083	1.083	-	-	-	-
8.	Koszty monitoringu i ewaluacji	180	180	-	-	-	-
9.	Koszty promocji ¹	36	36	-	-	-	-
	razem	1.299	1.299	-	-	-	-
	Ogółem	36.837	17.618	2.747	9.647	6.503	322

¹ od 2020 roku

Łączne koszty zaplanowanych przedsięwzięć podstawowych i dopuszczalnych, których realizacja nastąpi w przypadku wygospodarowania lub pozyskania wymaganych środków finansowych, zamykają się kwotą ponad 36,8 mln zł, w tym blisko połowę (48%) stanowią środki własne Gminy Miasta Lębork, natomiast pozostałe to zewnętrzne środki publiczne – unijne planowane na poziomie 12,4 mln zł (prawie 34% środków ogółem) oraz środki krajowe z budżetu państwa i funduszy celowych w wysokości ok. 6,5 mln zł (nieco ponad 17%). Przewiduje się również zaangażowanie w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych środków ze źródeł prywatnych w wysokości ok. 320 tys. zł (niecały 1%), co nie wyklucza znacniejszego

zaangażowania środków prywatnych, np. na poprawę stanu swych posesji, podłączenia do infrastruktury komunalnej, partycypację w usługach.

5. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji – partnerstwo z interesariuszami.

Powstawanie GPR dla Miasta Lęborka realizowano według założenia, że rewitalizacja jest procesem, który prowadzi nie tylko gmina, ale także szeroka reprezentacja interesariuszy. Gdy mieszkańcy działają w ramach programu, np. prowadząc konkretne projekty, wówczas powstają kluczowe dla procesu więzi sąsiedzkie, a cały proces rewitalizacji staje się trwalszy i skuteczniejszy. W związku z tym już na początkowym etapie tworzenie programu rewitalizacji mieszkańcy i pozostali interesariusze zostali włączeni w proces powstawania dokumentu.

Burmistrz Miasta przed wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przez Radę Miejską w Lęborku przeprowadził konsultacje społeczne wśród mieszkańców Lęborka w dniach od 7 maja do 6 czerwca 2016 roku, w ramach których zorganizowane zostały m.in. dwa spotkania publiczne dla interesariuszy procesu rewitalizacji, podczas których przedstawiono założenia ustawy o rewitalizacji, podział miasta na jednostki urbanistyczne oraz wyniki/wskaźniki pomiaru występujących w nich problemów, z podziałem na podsystemy społeczny, gospodarczy i przestrzenny¹¹ :

- 11 maja 2016 roku w Urzędzie Miejskim w Lęborku odbyło się spotkanie skierowane przede wszystkim do przedsiębiorców, przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność gospodarczą związaną z proponowanym obszarem rewitalizacji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i innych podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność społeczną na tym terenie,
- 19 maja 2016 roku w świetlicy szkolnej Zespołu Szkół Nr 3 przy Placu Kopernika nr 5 w Lęborku odbyła się debata publiczna skierowana do mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości znajdujących się w granicach obszaru wskazanego do rewitalizacji.

Uczestnicy spotkań nie wnieśli żadnych zastrzeżeń do wyników delimitacji wskazujących jednostki najbardziej zdegradowane oraz do propozycji obszaru, który w pierwszej kolejności winien być objęty rewitalizacją, wskazując na jednostkę T.z. Nowy Świat. Jednocześnie w ramach dyskusji rozpoznano główne potrzeby i oczekiwania interesariuszy.

---

¹¹ zob. przypis nr 5, str. 11

Poza spotkaniami otwartymi mieszkańcy mieli także możliwość zgłaszania uwag i propozycji zmian granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji oraz propozycji przedsięwzięć rewitalizacji w formie pisemnej poprzez formularz internetowy dostępny pod adresem internetowym www.lebork.pl w zakładce *Rewitalizacja* oraz w formie papierowej w Kancelarii Ogólnej, w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Lęborku przy ul. Armii Krajowej 14, a także w siedzibach: MOPS przy ul. Wyszyńskiego 3 oraz MZGK przy ul. A. Krajowej 14. Formularz można było wysłać także pocztą tradycyjną i elektroniczną. Interesariusze mogli zgłaszać uwagi od 7 maja do 6 czerwca 2016 r.

Osoby biorące udział w konsultacjach - oprócz spotkania i debaty, złożono 6 formularzy uwag, opinii i propozycji, 46 ankiet anonimowych oraz 5 deklaracji współpracy - poparty wybór jednostki urbanistycznej Lębork-Północ/Nowy Świat, jako obszaru, który w pierwszej kolejności powinien być objęty rewitalizacją. Nie zgłosili również uwag do propozycji granic obszaru. W trakcie spotkań i poprzez formularze zebrano także kilkanaście propozycji przedsięwzięć, których znaczna część została uwzględniona w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych opisanych w niniejszym dokumencie.

Jesienią 2016 roku przeprowadzono cykl nieformalnych, dodatkowych spotkań z interesariuszami procesu rewitalizacji w celu wysłuchania opinii na temat uszczegółowionych już przedsięwzięć, propozycji dodatkowych i harmonogramu ich realizacji. Włączeniu wszystkich zainteresowanych w przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji służyły m.in.:

- „Spotkanie pod namiotem” – punkt konsultacyjny zorganizowany został 25 września 2016 roku (niedziela) w godz. 12.00 – 16.00 na trawniku przy Stryjewskiego 52. W spotkaniu uczestniczyło kilkudziesięciu mieszkańców obszaru, którzy opowiadali o problemach, zapoznawali się z wizualizacjami głównych przedsięwzięć, sugerowali ich korekty, wpisywali swoje pomysły na przygotowanych planszach, wypełniali ankiety. Spotkaniu towarzyszyły animacje i zabawy dla dzieci;
- z wybranymi partnerami i interesariuszami zaangażowanymi w przygotowanie i przyszłą realizację programu rewitalizacji zostały przeprowadzone warsztaty, na których wspólnie pracowano nad głównymi założeniami programu, w tym określeniu wizji obszaru i kierunków działań, a także nad potencjałami obszaru Lębork Nowy Świat i głównymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Odbyły się 3 spotkania we wrześniu i październiku 2016 roku w Urzędzie Miejskim z udziałem około 15 osób;
- 5 listopada 2016 po obszarze rewitalizacji odbył się spacer studyjny z udziałem wszystkich zainteresowanych interesariuszy; ok. 20 uczestników poznało miejsca, gdzie planowane są działania rewitalizacyjne, rozmawiało o ich przyszłym charakterze i dopasowaniu zakresu przedsięwzięć do oczekiwań mieszkańców;

- 9 listopada 2016 zorganizowano otwarte spotkanie z mieszkańcami i pozostałymi interesariuszami obszaru rewitalizacji w Sali Rajców Urzędu Miejskiego. Po prezentacji założeń głównych przedsięwzięć uczestnicy liczbie ok. 30 osób potwierdzili konieczność zmian w kierunku poprawy zdegradowanej przestrzeni publicznej oraz tworzeniu nowych miejsc integracji mieszkańców i miejsc rekreacji.

Konsultacje społeczne przygotowanego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Lębork Nowy Świat odbyły się zgodnie z art. 6 ust. 2-9 i art. 11 ust. 3 ustawy o rewitalizacji w dniach od 14.04.2017 r. do 15.05.2017 r.

Ogłoszenie o konsultacjach umieszczono 7 kwietnia 2017 r., na 7 dni przed rozpoczęciem konsultacji, na stronach internetowych: www.lebork.pl, w zakładce „Rewitalizacja” i w aktualnościach oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.um.lebork.pl; dodatkowo, w sposób zwyczajowo przyjęty, treść ogłoszenia wywieszona została w gablotach informacyjnych zlokalizowanych w mieście oraz w gablocie informacyjnej w Urzędzie Miasta.

Uwagi, opinie i propozycje do przedmiotu konsultacji zbierano ustnie oraz z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Materiały informacyjne oraz formularze konsultacji były dostępne w: Wydziale Współpracy i Rozwoju oraz Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Lęborku, na stronach internetowych w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lęborku oraz w aktualnościach i w zakładce rewitalizacja strony ogólnej miasta Lęborka, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Lęborku.

Otwartego spotkania z interesariuszami rewitalizacji odbyło się 26.04.2017 r. o godz. 15.30 w Urzędzie Miejskim w Lęborku. Wstępem do spotkań było omówienie założeń ustawy o rewitalizacji, raportu dotyczącego obszarów zdegradowanych w zakresie przebadanych wskaźników oraz prezentacja projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka*. Następnie odbyła się dyskusja. Mieszkańcy/uczestnicy, którzy brali udział w spotkaniu (16 osób) nie zgłosili żadnych nowych uwag czy propozycji do przedstawionego projektu GPR.

Podczas trwania konsultacji wpłynęły 23 formularze uwag do projektu GPR Miasta Lęborka, 22 komentarze dotyczyły budowy chodników i nawierzchni ul. Witkacego, 1 dotyczył współpracy z MPEC sp. z o.o. w Lęborku w sprawie położenia sieci ciepłowniczej na rewitalizowanym obszarze. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione. Podczas trwania konsultacji nikt nie zgłosił ustnych uwag ani propozycji do przedstawionego projektu.

Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag i propozycji podczas trwania konsultacji społecznych od 14.04.2017 r. do 15.05.2017 r. oraz sposobu ich rozpatrzenia zawarte jest w załączniku nr 2 do niniejszego Programu.

W celu zawiązania PARTNERSTW Gmina Miasto Lębork ogłosiła:

- a) 5.01.2017 otwarty nabór partnerów spoza sektora finansów publicznych **dla Wspólnot Mieszkaniowych** będących właścicielami nieruchomości zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji w ramach projektu „Rewitalizacja Lębork-Północ.
- b) 18.01.2017 otwarty nabór partnerów spoza sektora finansów publicznych na zawarcie partnerstwa w celu przygotowania i wspólnej realizacji projektu **OŻYWIONY LĘBORK "NOWY ŚWIAT" - usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji**
- c) 06.02.2017 - ogłoszenie o otwartym naborze partnera spoza sektora finansów publicznych dla organizacji pozarządowych na **zagospodarowanie i udostępnienie terenu rekreacyjnego przy ul. Malczewskiego.**

Włączenie interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Program rewitalizacji jest dokumentem otwartym. Jego zawartość tworzona była we współpracy z lokalnymi partnerami: przedsiębiorcami i wspólnotami mieszkaniowymi, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, grupami mieszkańców, wszystkimi zainteresowanymi, związanymi z Lęborkiem miejscem zamieszkania bądź działalnością gospodarczą.

Partnerzy lokalni mieli wpływ na kształtowanie zawartości programu poprzez:

- zgłaszanie wniosków wyrażających opinie na temat zawartych kierunków rozwoju i odnowy miasta przyjętych w dokumencie,
- udział w pracach nad aktualizacją dokumentu, zgłaszanie wniosków dotyczących włączenia do programu nowych obszarów lub poszerzenie już istniejących, zgłaszanie i realizację projektów rewitalizacyjnych,
- udział w pracach na rzecz realizacji programu i zawartych w nim przedsięwzięć.

Zaangażowanie interesariuszy będzie nadal realizowane poprzez:

- Komitet Rewitalizacji, powołany zgodnie z Ustawą o Rewitalizacji z przedstawicieli interesariuszy, który będzie monitorował i wspierał proces rewitalizacji.
- Biuro rewitalizacji, będzie stanowiło miejsce “pierwszego” kontaktu mieszkańców z procesem zmian, będzie stałym punktem informacyjnym o rewitalizacji w Lęborku. Biuro znajdować się będzie na obszarze rewitalizacji i będzie koordynować wdrażanie programu.
- włączenie mieszkańców w poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w tym wspólne planowania podwórek integracyjnych oraz nowych przestrzeni rekreacyjnych i ciągów komunikacyjnych.

Włączenie interesariuszy na etapie monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Interesariusze zostaną włączeni w proces monitorowania co półtora roku realizacji celów i przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez zaangażowanie w działania Komitetu Rewitalizacji. Jest to organ opiniotwórczo-doradczy Burmistrza Lęborka w zakresie prowadzenia i oceny działań rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat. Komitet Rewitalizacji będzie funkcjonował do czasu zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Lęborka. Do jego składu zostali powołani m.in. radni Rady Miejskiej wybrani z obszaru rewitalizacji, przedstawiciele przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych oraz mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Zakłada się, że cykliczne spotkania Komitetu Rewitalizacji będą miały charakter otwarty, z prezentacją i dyskusją nad efektami realizowanych przedsięwzięć, zwłaszcza co półtorarocznych raportów z monitoringu realizacji Programu.

Raporty z monitoringu będą również dostępne na stronie internetowej Miasta Lęborka, z możliwością wnoszenia uwag przez mieszkańców i pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Ponadto w latach 2020, 2023 oraz 2026 roku, odpowiednio wg stanu na koniec 2019, 2022, 2025 roku, planuje się zorganizowanie spotkań ewaluacyjnych z przeprowadzeniem wśród uczestników m.in. ankiet oceny jakościowej zaistniałych zmian.

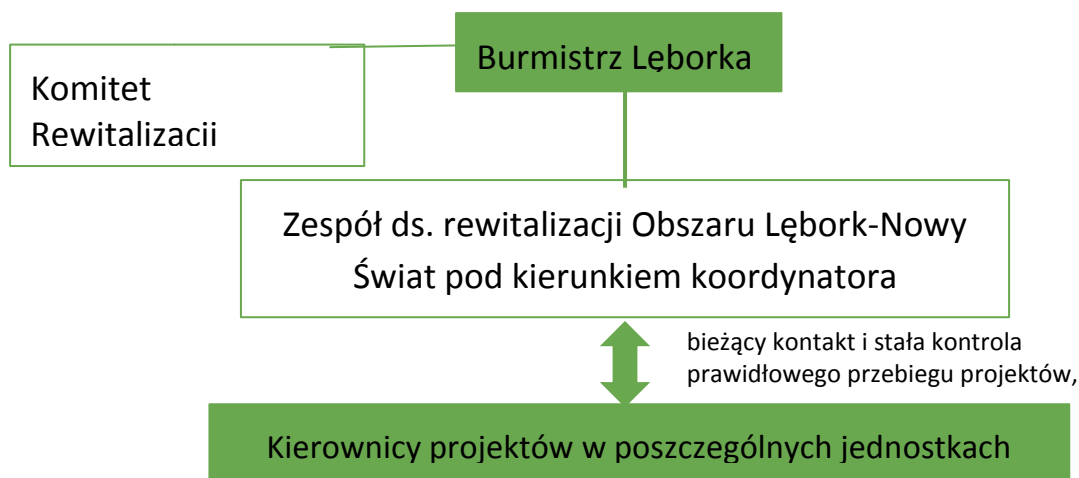
6. Zarządzanie procesem rewitalizacji

Osadzenie procesu rewitalizacji jako zadania własnego gminy przez ustawę o rewitalizacji oraz znaczenie nadane jej w ramach polityki miasta, wymaga określenia podmiotu zarządzającego procesem rewitalizacji w Lęborku

Zarządzającym rewitalizacją, odpowiedzialnym za osiągnięcie celów rewitalizacji, jest Burmistrz Miasta Lęborka. Wdrażanie GPR w Lęborku zostanie oparte na modelu „zespołu zadaniowego”. W tym modelu działania zarządcze są realizowane przez pracowników Urzędu Miejskiego. Odpowiedzialnym za przedsięwzięcia infrastrukturalne będzie Wydział Realizacji Inwestycji, natomiast za przedsięwzięcia społeczne Wydział Oświaty i Spraw Społecznych we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Koordynacja całego procesu rewitalizacji oraz zarządzanie przedsięwzięciami i wdrażanie instrumentów będzie rozdzielone pomiędzy koordynatora i Zespół ds. rewitalizacji.

Wdrażany model rewitalizacji zakłada aktywne wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w planowanych przez samorząd działaniach rewitalizacyjnych, szczególnie w zakresie działań miękkich, nakierowanych na świadczenie usług społecznych. Burmistrz Miasta Lęborka będzie część działań przekazywał w drodze

konkursu organizacjom pozarządowym, w porozumieniu z Zespołem zadaniowym i Komitetem Rewitalizacji.

Ryc.17. Schemat zarządzania programem rewitalizacji w Lęborku

Koordinator Rewitalizacji – osoba w strukturze Urzędu Miejskiego, centralna w procesie zarządzania, odpowiedzialna za koordynację oraz integrowanie działań innych komórek/jednostek/spółek w zakresie rewitalizacji w Lęborku. Koordynator będzie pracował w Biurze Rewitalizacji usytuowanym w Klubie Osiedlowym BAZA na terenie obszaru rewitalizacji.

Do zadań koordynatora będzie należało w szczególności:

- monitorowanie Programu oraz ocena stopnia jego zrealizowania;
- przygotowywanie sprawozdań rocznych z oceną realizacji Programu;
- nadzór nad realizacją przedsięwzięć zawartych w dokumencie;
- działalność informacyjno-promocyjna,
- przyjmowanie uwag i wniosków od mieszkańców, a także zgłaszanie własnych pomysłów;
- sporządzenie końcowego raportu z wykonania Programu.

Zespół ds. rewitalizacji Obszaru Lębork-Nowy Świat – został powołany zarządzeniem burmistrza miasta Lęborka z dnia 1 czerwca 2016 roku jako zespół zadaniowy. W zespole znaleźli się m.in. kierownicy i dyrektorzy kluczowych komórek merytorycznych Urzędu Miejskiego w Lęborku. Pracami zespołu będzie kierował burmistrz lub wskazany przez niego pracownik Urzędu Miejskiego. Zespół jest wspomagany administracyjnie i technicznie przez koordynatora. Może mieć ruchomy skład, odpowiednio do aktualnie realizowanych przedsięwzięć. Członkowie zespołu wykonują swoje zadania w ramach zadań służbowych z możliwością dodatkowego wynagrodzenia. Aby zespół działał sprawnie, kierujący poszczególnymi komórkami/jednostkami/spółkami mają obowiązek oddelegować pracowników do pracy w nim w sposób umożliwiający ich pełne zaangażowanie.

Kierownicy projektów rewitalizacyjnych – osoby, które wdrażają i odpowiadają za realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji - stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami samorządu miasta Lęborka w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji Obszaru Lębork – Nowy Świat oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Lęborka odnośnie rewitalizacji tego Obszaru. Komitet zostanie powołany w terminie maksymalnie trzech miesięcy po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji. Projekt uchwały o powołaniu Komitetu poprzedzą konsultacje z mieszkańcami. Komitet Rewitalizacji będzie funkcjonował do czasu zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Lęborka, tj. do roku 2025.

Stanowisko Komitetu wyrażane jest w formie opinii, przyjmowanej zwykłą większością w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy członków Komitetu. Członkowie Komitetu nie będą pobierać wynagrodzenia za swoją pracę.

Skład Komitet Rewitalizacji - Komitet liczyć będzie nie więcej niż 18 członków, w tym:

- 1) radni z okręgów wyborczych, których teren w większości znajduje się na obszarze Lęborka- Nowy Świat to jest z okręgów nr 11, 12, 15 i 16,
- 2) przedstawiciel Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Lęborku,
- 3) przedstawiciel Gminnej Rady Seniorów,
- 4) przedstawiciel Młodzieżowej Rady Miasta,
- 5) nie więcej niż 2 przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- 6) nie więcej niż 2 przedstawiciele przedsiębiorców z terenu miasta Lęborka,
- 7) nie więcej niż 2 przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu miasta Lęborka,
- 8) przedstawiciel środowiska architektów i urbanistów z terenu miasta Lęborka,
- 9) nie więcej niż 2 przedstawiciele Wspólnot Mieszkaniowych i Towarzystwa Budownictwa Społecznego znajdujących się na obszarze Lęborka-Nowy Świat,
- 10) nie więcej niż 2 przedstawiciele mieszkańców obszaru Lęborka-Nowy Świat.

Każdy z członków Komitetu musi być mieszkańcem Miasta Lęborka. Członkowie o których mowa w pkt. 1 stają się członkami Komitetu po złożeniu oświadczenia o woli pracy w Komitecie. Przedstawiciele podmiotów wymienionych w pkt. 2-4 zostają powołani na członków Komitetu po przedstawieniu stosownej uchwały tych podmiotów o oddelegowaniu ich do pracy w Komitecie. Przedstawiciele wymienionych w pkt. 5 wyznacza Burmistrz. Przedstawiciele wymienieni w pkt. 6-10 zostaną wybrani w trybie otwartego naboru. Szczegóły naboru i zasady funkcjonowania Komitetu określa projekt uchwały o powołaniu Komitetu Rewitalizacji, który stanowi załącznik nr 4 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

Dodatkowe instrumenty zarządcze

W celu usprawnienia zarządzania i wprowadzenia odpowiednich standardów w ramach przedsięwzięć zapisanych w niniejszym GPR Lęborka, dla wybranych obszarów zarządczych dopuszcza się opracowanie dodatkowe wytycznych, które pozwolą ustandaryzować i zapewnić odpowiednią jakość interwencji.

Szczególnie istotną kwestią (ze względu na skalę interwencji oraz znaczenie jakości przestrzeni dla procesu rewitalizacji) jest opracowanie oraz wdrożenie **„Standardów dobrej przestrzeni publicznej”**. Dokument powinien zostać poddany konsultacjom z mieszkańcami oraz zaakceptowany przez Komitet Rewitalizacji. Dokument będzie zawierał zbiór zasad regulujących minimalne wymagania dotyczące tworzenia i zarządzania przestrzenią, rekomendowane metody konsultacji z mieszkańcami oraz zasady dialogu drogowego (konsultowania projektów drogowych) oraz wdrożenie konkursów architektonicznych zamiast przetargów.

Zasady kształtowania przestrzeni będą także zawierać **wytyczne, dotyczące pielęgnacji zieleni** oraz **miejski katalog małej architektury** rekomendowanych do aranżowania miejsc aktywności w obszarze. Standard określa także docelowe **sposoby uspakajania ruchu na drogach lokalnych**. Podstawą Standardów powinny być wytyczne, które powstały po diagnozie obszaru rewitalizacji, które określa także kluczowe deficyty jeśli chodzi o przestrzeń publiczną obszaru. Wytyczne stanowią załącznik nr 5 do programu rewitalizacji.

Koszty zarządzania

Zarówno koordynator rewitalizacji, jak też współpracujący z nim inspektor w wymiarze pół etatu na potrzeby realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będą zatrudnieni w Urzędzie Miejskim. Od września 2019 roku na ich potrzeby będzie udostępnione Biuro rewitalizacji (2 pomieszczenia) w Klubie Osiedlowym BAZA, położonym w obszarze rewitalizacji. Łączne koszty zatrudnienia, wraz z kosztami eksploatacyjnymi utrzymania Biura i niezbędnymi materiałami biurowymi szacuje się średnio na ok. 9.500 zł miesięcznie, co przy prawie dziesięcioletnim okresie realizacji GPR (podjęciem uchwały 9 czerwca 2016 roku) wygeneruje łączne koszty zarządzania na poziomie ok. 1.083.000 zł.

7. Monitorowanie realizacji Programu

Monitorowanie przebiegu procesu rewitalizacji to ważny etap procesu zarządzania realizacją Programu. Pozwoli określić, w jakim stopniu realizowane są założone cele rewitalizacji, ocenić postęp we wdrażaniu poszczególnych przedsięwzięć oraz sprawdzić, czy treść GPR wciąż odpowiada zmieniającym się potrzebom – czy wskazane jest wprowadzenie zmian lub aktualizacja Programu.

System **monitorowania** będzie polegać na systematycznym gromadzeniu i analizie danych dotyczących zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych oraz stanu realizacji wpisanych do Programu przedsięwzięć i stopnia ich wpływu na realizację założonych celów rewitalizacji. Będzie prowadzony w oparciu o półtoraroczne raporty. Pozwolą one zidentyfikować istotne odstępstwa w stosunku do prognozowanych rezultatów/wskaźników oraz na zidentyfikowanie istotnych odstępstw w stosunku do ramowego harmonogramu wdrażania Programu. Natomiast odpowiedniość przyjętych celów rewitalizacji, ich adekwatność do zmieniających się potrzeb, skuteczność podjętych przedsięwzięć z odniesieniem do zachodzących zmian w otoczeniu obszaru – w pozostałych jednostkach delimitacyjnych miasta oraz w regionie i kraju ocenić ma prowadzona w systemie trzyletnim **ewaluacja**. Ewaluacja pozwoli na ocenę aktualności Programu, będzie pomocna przy podejmowaniu decyzji o wprowadzeniu ewentualnych zmian, wprowadzeniu nowych przedsięwzięć lub nowych narzędzi prawnych, które podniosą skuteczność Programu.

Za monitoring całego Programu odpowiada Sekretarz Miasta we współpracy z koordynatorem rewitalizacji, za poszczególne przedsięwzięcia ich realizatorzy.

System monitoringu

Za pozyskiwanie i gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będą odpowiedzialne jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego i jednostki organizacyjne Miasta oraz Partnerzy projektów rewitalizacyjnych, które odpowiadają za realizację poszczególnych przedsięwzięć. W odniesieniu do przedsięwzięć realizowanych przez podmioty spoza Urzędu Miejskiego odpowiedzialnym za pozyskiwanie danych do monitoringu będzie Naczelnik Wydziału Współpracy i Rozwoju. Prowadzenie monitoringu zakłada bieżący kontakt pracowników Urzędu Miejskiego z wszystkimi podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Raporty z przeprowadzonego monitoringu będą sporządzane co półtora roku, czyli według stanu na koniec: 2018 roku, czerwca 2020 roku, 2021 roku, czerwca 2023 roku, 2024 roku i koniec 2025, w którym m zakończyć się realizacja Programu. Na podstawie zgromadzonych informacji zostanie przygotowana informacja o zgodności realizacji wszystkich przedsięwzięć z przyjętym harmonogramem oraz szacunkowymi ramami finansowania, osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu, w tym wskaźnikach realizacji celów rewitalizacji. Pozwoli to ocenić, czy istnieje zagrożenie do osiągnięcia na koniec 2025 roku zakładanych celów rewitalizacji a także które przedsięwzięcie może mieć wpływ na ewentualne opóźnienia.

Projekt raportu za pośrednictwem Sekretarza Miasta zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji, który sformułuje swoje uwagi i opinie. Spotkania Komitetu Rewitalizacji analizujące przedłożony raport będą miały charakter otwarty dla wszystkich interesariuszy, którzy zostaną zaproszeni do udziału poprzez ogłoszenia na

stronach internetowych Miasta oraz plakaty na tablicach Urzędu Miejskiego i w obszarze rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji będą również mogli składać swoje uwagi do przedstawionego projektu raportu za pośrednictwem formularzy uwag dostępnych na stronach internetowych Miasta oraz w Kancelarii ogólnej Urzędu Miejskiego.

Raport z monitoringu wraz z rekomendacją Komitetu Rewitalizacji oraz uwagami zgłoszonymi bezpośrednio przez interesariuszy zostanie przekazany Burmistrzowi Miasta Lęborka, który będzie mógł podjąć decyzje usprawniające i przyspieszające realizację poszczególnych przedsięwzięć, a następnie przekazana Radzie Miejskiej oraz zamieszczona na stronie internetowej Miasta.

Tabela 51: **Zestaw wskaźników monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w obszarze Lębork Nowy Świat**

Rodzaj wskaźnika		Wartość w roku		Źródło pozyskania danych
		bazowym (2015)	docelowym (2025)	
Cel 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ				
1	zaadaptowana powierzchnia użytkowa obiektów w m ²	0	624	Urząd Miejski w Lęborku
2	liczba miejsc świadczenia usług społecznych	0	39	Urząd Miejski w Lęborku Partnerzy projektów
3	liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	0	195	Urząd Miejski w Lęborku Partnerzy projektów
4	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	0	10	Urząd Miejski w Lęborku
5	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją w m ²	0	11 240	Urząd Miejski w Lęborku
6	liczba plenerowych imprez kulturalnych	0	6	Urząd Miejski w Lęborku
Cel 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA				
1	długość udostępnionych dróg gminnych zapewniających zrównoważoną mobilność	0	1 730	Urząd Miejski w Lęborku
2	długość ścieżek rowerowych w obszarze w metrach	0	1.135	Urząd Miejski w Lęborku
3	liczba zrekultywowanych przestrzeni publicznych	0	4	Urząd Miejski w Lęborku
4	powierzchnia terenu objętego rewaloryzacją w m ²	0	15 975	Urząd Miejski w Lęborku

5	Ilość nowych punktów monitoringu miejskiego	0	6	Urząd Miejski w Lęborku
6	powierzchnia terenów publicznych objęta monitoringiem w m ²	0	ok. 18 000	Urząd Miejski w Lęborku
7	liczba budynków wielorodzinnych poddanych renowacji	0	36	Urząd Miejski w Lęborku
8	Liczba osób zamieszkujących budynki poddane renowacji	0	785	Urząd Miejski w Lęborku

¹ w 2015 roku było 515 metrów „starych” ścieżek rowerowych

Ewaluacja.

Ewaluacja Programu będzie prowadzona w cyklach trzyletnich, czyli według stanu na koniec 2020 i 2023 roku oraz zostanie wykonana po zakończeniu realizacji GPR, czyli według stanu na koniec 2025 roku. Obejmie wskaźniki realizacji celów rewitalizacji a nie tylko wskaźniki bezpośrednich dotyczących poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako kompleksowego procesu, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, ale ma na celu osiągnięcia zmian we wskazanych podczas delimitacji negatywnych zjawiskach kryzysowych. Wymaga to odniesienia wskaźników zjawisk kryzysowych objętych przyjętymi w Programie kierunkami działań w obszarze rewitalizacji Lębork Nowy Świat do stopnia zmiany wielkości tych wskaźników w pozostałych jednostkach urbanistycznych miasta wskazanych podczas delimitacji.

Ewaluację przeprowadzi podmiot zewnętrzny. Odniesie aktualne wielkości wskaźników do bazowych ustalonych dla obszaru rewitalizacji w 2015 roku, do ich wartości docelowej, przyjętej na zakończenie realizacji GPR (2025) oraz do danych zgromadzonych na etapie delimitacji (2012 rok). Wskazane jest również zbadanie tempa zmian analizowanych wskaźników dla pozostałych jednostek urbanistycznych, w których nie prowadzono rewitalizacji. Informacja ta pozwoli pełniej ocenić, czy zachodzą korzystne zmiany w natężeniu zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych i jak wpływ na ich wielkość mają prowadzone przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Szacunkowy koszt jednorazowego przygotowania raportu ewaluacyjnego to ok. 60.000 zł.

Identycznie jak przy raportach z monitoringu, raporty z ewaluacji zostaną przekazane Komitetowi Rewitalizacji, który podczas otwartych spotkań z udziałem zainteresowanych interesariuszy sformułuje swoje uwagi i opinie. Interesariusze będą mogli składać również swoje opinie bezpośrednio do Burmistrza Miasta za pomocą udostępnionych formularzy.

Wnioski z pogłębionych raportów sporządzonych w oparciu o wielkości badanych wskaźników uzyskane na koniec 2020 oraz koniec 2023 roku będą podstawą do wprowadzania, na ewentualny wniosek Burmistrza Miasta modyfikacji GPR.

Tabela 52: **Wskaźniki monitoringu realizacji celów rewitalizacji:**

Rodzaj wskaźnika		Wartość w roku			Źródło pozyskania danych
		delimitacji (2012)	bazowym (2015)	docelowym (2025)	
Cel 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ					
1	Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	119,8	141,46	72,65	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	9,53	32,79	22,46	Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku
3	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 mieszkańców	19,37	5,71	4,28	Komenda Powiatowa Policji w Lęborku
Cel 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNIĄ DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA					
1	Liczba mieszkańców obszaru	5 245	5 245 ¹	5 400	Urząd Miejski w Lęborku
2	Liczba zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych	2	2	15	Urząd Miejski w Lęborku
3	Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	bd	0,76	1,14	Urząd Miejski w Lęborku
4	Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	12,6	23,45	18,76	Komenda Powiatowa Policji w Lęborku

¹ stan na 31.12.2012

System wprowadzania modyfikacji GPR w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu

W systemie monitorowania należy wziąć także pod uwagę sytuacje, w których może być konieczna zmiana założeń i celów programu rewitalizacji.

Do sytuacji tych należą:

- brak poprawy sytuacji obszaru rewitalizacji przez dwa kolejne lata (wskaźniki realizacji celów rewitalizacji nie poprawiają się),
- nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- konieczność dostosowania planowanych działań do zmieniających się możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

We wskazanych wyżej sytuacjach przewiduje się wprowadzenie modyfikacji w programie rewitalizacji.

Zmodyfikowany program zostanie poddany konsultacjom społecznym, a następnie przyjęty uchwałą przez Radę Miejską Gminy Lębork. Wniosek o wprowadzenie modyfikacji do GPR w zakresie zakładanych celów, przedsięwzięć oraz rezultatów może wnieść Burmistrz Miasta Lębork, Zespół ds. rewitalizacji Obszaru Lębork-Nowy Świat oraz Komitet Rewitalizacji. Za wprowadzenie niezbędnych modyfikacji GPR odpowiadać będzie Koordynator Rewitalizacji.

8. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych objętych niniejszym programem zostanie zrealizowane poprzez wpisanie w system realizacyjny Programu stałej dbałości o:

- kompleksowość programu,
- koncentrację przestrzenną programu,
- komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych (problemową, międzyokresową, źródeł finansowania, proceduralno-instytucjonalną),
- realizację zasady partnerstwa i partycypacji.

Kompleksowość programu

Niniejszy GPR przygotowano z dbałością o jego kompleksowy charakter. Program zawiera przedsięwzięcia rewitalizacyjne współfinansowane z krajowych źródeł publicznych, budżetu gminy oraz ze źródeł prywatnych. Uwzględniono aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy w odniesieniu zarówno do samego obszaru rewitalizacji, jak i z jego otoczenia. Do Programu włączono tylko takie działania, które – bezpośrednio lub wskutek komplementarnego współoddziaływania z innymi przedsięwzięciami – mają szansę rozwiązać zdiagnozowane problemy obszaru. Zadbano o powiązania pomiędzy

przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Planowana jest też staranna synchronizacja w czasie realizacji komplementarnych przedsięwzięć tak, aby efekty ich oddziaływania na sytuację kryzysową wzmacniały się wzajemnie.

Koncentracja interwencji

Dla zapewnienia maksymalnej skuteczności przedsięwzięć rewitalizacyjnych skoncentrowano je na zdiagnozowanym obszarze szczególnego natężenia zjawisk kryzysowych. Wszystkie przedsięwzięcia niniejszego programu zostało zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Dodatkowo zadbano, aby poszczególne przedsięwzięcia nie były rozpraszane przypadkowo po całym obszarze, lecz aby tworzyły przemyślane koncentracje przestrzenne i koncepcyjne, miejscowe zagęszczenia oddziaływań rewitalizacyjnych o uzupełniającym / dopełniającym się charakterze. Obszarem maksymalnej koncentracji oddziaływań jest centralna część obszaru rewitalizacji która zarazem została zdiagnozowana jako jedna z najbardziej wyrazistych koncentracji problemów społecznych. Skrzyżowanie ulic Stryjewskiego i Malczewskiego jest wręcz otoczone przez poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, z powstaniem Klubu Osiedlowego Baza na czele.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna (rozumiana jako konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji GPR wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi) była brana pod uwagę przy planowaniu przedsięwzięć niniejszego Programu. W szczególności działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej wraz z jednoczesnym zapewnieniem aktywności na odnowionym obszarze. Ponieważ komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), przedsięwzięcia społeczne będą z dbałością o wzajemne dopełnianie się.

Komplementarność problemowa

Zgodnie z Wytycznymi, komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że Program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Wymóg ten został w niniejszym GPR spełniony z najwyższą starannością. W Programie stanowczo unikano przypadków odrębnej „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej” dbając o to, aby działania z zakresu interwencji społecznej, wsparcia

lokalnej gospodarki, działań remontowych i zmian funkcjonalno- przestrzennych współwystępowały na tych samych obszarach w tym samym czasie i stanowiły jeden wielowątkowy, wzajemnie powiązany proces. Z jednej strony powstaną nowe przestrzenie do osiedlowych aktywności jednocześnie zadbano o zapewnienie aktywności i animacji w nowych tworzonych przestrzeniach.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu system zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji w Lęborku został zaprojektowany w sposób zapewniający z jednej strony wydolność decyzyjną a z drugiej strony – spójność pomiędzy działaniami. Dla zapewnienia wydolności decyzyjnej procesem kieruje Burmistrz Miasta działając w sprawach strategicznych osobiście, a w sprawach bieżących – poprzez powołanego koordynatora rewitalizacji. Dla zapewnienia spójności i synergii przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poziomie ich wdrażania, w systemie instytucjonalnym wdrażania rewitalizacji przewidziano Zespół Zadaniowy złożony z kierowników lub wyznaczonych pracowników kluczowych dla rewitalizacji jednostek organizacyjnych samorządu Lęborka zaangażowanych w proces rewitalizacji oraz przedstawicieli instytucjonalnych partnerów w poszczególnych przedsięwzięciach.

Komplementarność międzyokresowa GPR

Przed uchwaleniem niniejszego GPR Miasta Lęborka, dotyczącego obszaru Lębork Nowy Świat, na terenie miasta realizowano Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka przyjęty przez Radę Miejską uchwałą nr XXV-221/2004 z dnia 3.08.2004 roku oraz Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka uchwalony 30.12.2009 roku – uchwałą Rady Miejskiej nr L-427/2009.

Przyjęte LPR uwzględniały wymogi umożliwiające aplikowanie po środki pomocowe Unii Europejskiej z regionalnych programów operacyjnych. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi na podstawie analizy sytuacji problemowych w wyodrębnionych jednostkach urbanistycznych wyznaczano obszary wymagające interwencji w pierwszej kolejności oraz zaproponowano zadania inwestycyjne, których realizacja miała na celu złagodzenie problemów społecznych mieszkańców Lęborka, w szczególności mieszkających w obszarze objętym programem rewitalizacji.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji przyjętym w 2004 roku, zgodnie z wymogami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006, nacisk położono na zmianę funkcji wykorzystania terenu, rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej oraz infrastruktury turystycznej i kulturalnej, w tym ochrony dziedzictwa kulturowego. Zadania inwestycyjne miały pomóc odmienić obraz

wizualny miasta od strony materialnej. Rezultatem rewitalizacji urbanistycznej było pobudzenie aktywności środowisk lokalnych, które uczestniczyły w wyborze obszaru rewitalizacji oraz wskazywaniu i hierarchizacji zadań do wykonania. Na podstawie analizy sytuacji w całym mieście oraz dwustopniowych konsultacji społecznych – z horyzontalnym zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji a następnie w oparciu o ankiety z organizacjami, instytucjami i stowarzyszeniami działającymi w mieście – do rewitalizacji wskazano obszar tzw. **Historycznego Śródmieścia**, przy czym zaproponowano punktowe inwestycje na terenie całego miasta, zwłaszcza na terenach przemysłowych, w Parku Chrobrego oraz objętych zabudową mieszkaniową sąsiadującą z tymi terenami.

Lokalny Program Rewitalizacji przyjęty w 2009 roku uwzględnił wymogi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa pomorskiego na lata 2007 – 2013. Na podstawie pracy eksperckiej, popartej konsultacjami społecznymi, przy współpracy z Horyzontalnym Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji i Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Lęborka, za obszar zdegradowany wymagający w pierwszej kolejności interwencji uznano **ponownie obszar historycznego śródmieścia wraz z przyległym terenem** w granicach ulic Orlińskiego - Poznańskiej – Kossaka – al. Niepodległości – al. Wolności – Głowackiego – linii kolejowej do Łeby. Oprócz zadań inwestycyjnych, w Programie wskazano podstawowe grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach rewitalizacji. Uznano, że są to osoby pochodzące z rodzin, które dotknęło bezrobocie i związane z nim ubóstwo, w szczególności dzieci i młodzież, bezrobotne matki i bezrobotni ojcowie. Realizowane zadania inwestycyjne oraz wsparcie dla osób z środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną po części wykonywane były w **partnerstwie Miasta z innymi podmiotami**: Powiatem Lęborskim (budowa sali gimnastycznej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym), Parafią Rzymsko-katolicką św. Jakuba Ap. (zagospodarowanie przestrzeni na terenie przykościelnym wraz z przebudową domu parafialnego), Wspólnotą Mieszkaniową (remont elewacji zabytkowej kamienicy przy ul. Armii Krajowej 7).

Obecny Gminny Program Rewitalizacji stanowi kontynuację i uzupełnienie dwóch poprzednich Programów, przy czym nadrzędne do jego opracowania były zdiagnozowane problemy społeczne i propozycje ich przezwyciężania. Działania inwestycyjne i modernizacyjne są podporządkowane rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych wśród mieszkańców wyznaczonego obszaru. **Obszar Lębork Nowy Świat bezpośrednio graniczy z historycznym śródmieściem, które było poddane rewitalizacji w ramach dwu poprzednich LPR, przy czym rejon pomiędzy ulicami Orlińskiego – Poznańska - Kossaka – al. Wolności – rzeka Łeba – tory do Łeby, stanowiący obrzeże poprzedniego obszaru rewitalizacji, obecnie stanowi centrum obszaru Nowy Świat.** Fakt, że przyjęte w GPR przedsięwzięcia w dużej mierze realizowane mają być w partnerstwie Miasta z innymi podmiotami (Wspólnoty Mieszkaniowe, Powiat Lęborski, Stowarzyszenia) wynika z dobrych doświadczeń i wzajemnego zaufania powstałego podczas realizacji zadań wynikających m.in. z poprzednich Lokalnych Programów Rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania oznacza, że **przyjęte przedsięwzięcia rewitalizacyjne wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji opierają się na**

łącznym wsparciu z różnych źródeł finansowania z wykluczeniem podwójnego dofinansowania. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych tylko w oparciu o środki własne Gminy Miasta Lęborka nie byłaby możliwa do 2025 roku – nie pozwalają na to ograniczenia wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Lęborka. Szansą jest pozyskanie dofinansowania z funduszy unijnych. Kompleksowy charakter przyjętych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe pozwala na ubieganie się o wsparcie zwłaszcza z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Przykładem funkcjonalnego zintegrowania są przedsięwzięcia podstawowe nr 1 (adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia) i nr 2 (usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA), których realizacja będzie dofinansowana odpowiednio z EFRR i EFS. Podobna komplementarność funduszy występuje przy docelowym zapewnieniu zajęć dla młodzieży z obszaru rewitalizacji w podwórku integracyjno-kulturalnym Zakątek Kultury - przedsięwzięcie nr 3 (EFRR) i nr 4 (EFS) lub świadczeniu usług społecznych w Placówce Wsparcia Dziennego - przedsięwzięcie nr 7 (EFRR) i nr 8 (EFS).

Uzupełnienie środków niezbędnych do wykonania potrzebnych przedsięwzięć uzyska się również poprzez **zawarcie partnerstwa** z inną jednostką samorządu terytorialnego, czyli powiatem lęborskim, oraz z wspólnotami mieszkaniowymi, reprezentującymi prywatnych właścicieli w wielolokalowych budynkach mieszkalnych. Podjęte zostaną ponadto starania o współfinansowanie niektórych przedsięwzięć, zwłaszcza uzupełniających/dopuszczalnych przez podmioty prywatne (np. festiwal uliczny) lub z innych źródeł publicznych, np. niektóre zadania w ramach przedsięwzięcia dotyczącego poprawy zrównoważonej mobilności w obszarze z rządowego programu na rzecz rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej.

Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji

Niniejszy GPR został wypracowywany przez samorząd gminny – wspólnotę wszystkich mieszkańców – w procesie partycypacyjnym, opisanym obszernie w rozdziale 3.4., na podstawie diagnozy problemów lokalnych, która posłużyła wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i była także przygotowana partycypacyjnie, ze znaczącym udziałem środowisk społecznych i gospodarczych. Zakres partycypacji na tym etapie wyraźnie przekraczał przewidziane w ustawie minimum. Niniejszy GPR jest oparty o zasadę, że partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Uważany jest za warunek sine qua non sukcesu niniejszego Programu. Partycypacja w dotychczasowym procesie była – i nadal będzie – ukierunkowana na możliwie dojrzałe i zaawansowane formy uczestnictwa, a więc – przykładowo partycypacyjne projektowanie rozwiązań przestrzennych przez mieszkańców pod kierunkiem

architektów, czy spacerów badawczych po obszarze rewitalizacji połączone z dyskusjami i zgłaszaniem wniosków. Partycypacja obywatelska na etapie wdrażania GPR będzie także zagwarantowana poprzez działania Komitetu Rewitalizacji, które będzie się składał z reprezentantów interesariuszy rewitalizacji Lęborka.

9. Wykorzystanie w GPR specyficznych narzędzi ustawowych oraz potrzeba zmian w obowiązujących uchwałach Rady Miejskiej

Ustawa o rewitalizacji pozwala (art. 11 ust. 5, art. 15 ust. 1 pkt 12 i 13) na skorzystanie w wyznaczonym obszarze rewitalizacji ze specyficznych narzędzi ułatwiających realizację przyjętych celów rewitalizacji.

Rada Miejska korzysta tylko z jednego przysługującego gminie uprawnienia (uchwała nr XVII-249/2016 z dn. 9.06.2016, ogł. Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 2361 z 2016 r.) i ustanowiła na rzecz Gminy Miasta Lębork **prawo pierwokupu** wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

Odstępuje się natomiast od ustanowienia **Specjalnej Strefy Rewitalizacji** oraz uchwalenia **Miejscowego Planu Rewitalizacji** uznając, że do realizacji celów rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego wystarczające są zapisy w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszar Lębork Nowy Świat.

GPR nie wymaga też wprowadzenia zmian w uchwale Rady Miejskiej o zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład **mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Lębork** (uchwała nr XLIX-526/2001 Rady Miejskiej z dn. 28.09.2001 r., ogł. Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 3381 z 2016 r.), która zawiera uregulowania wynikające z ustawy przywołanej w art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o rewitalizacji.

Załącznik nr 1

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI ŁĘBORK NOWY ŚWIAT

1. Analiza funkcjonalna obszaru rewitalizacji

skala 1:2000

LEGENDA:

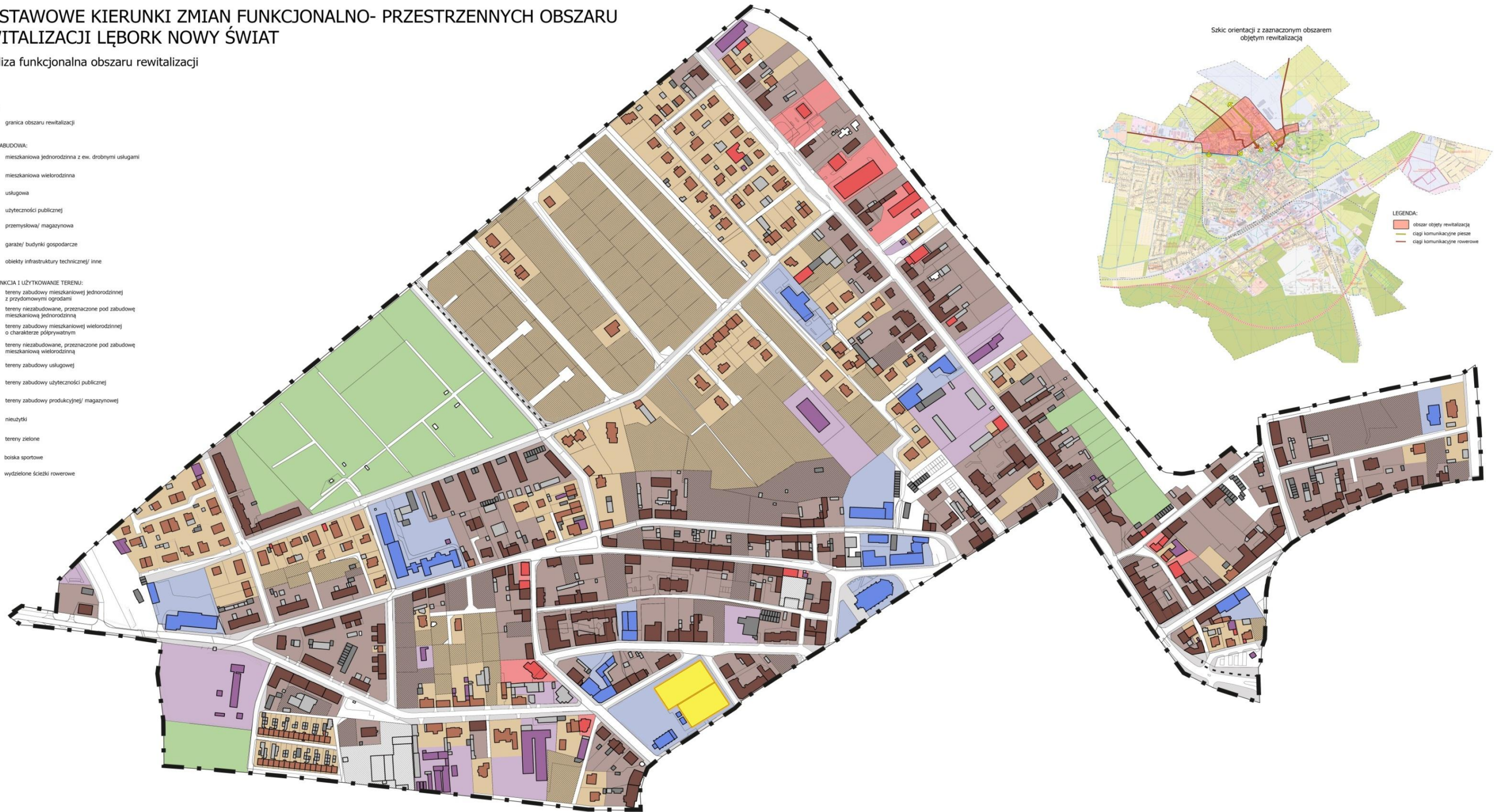
--- granica obszaru rewitalizacji

ISTNIEJĄCA ZABUDOWA:

- mieszkaniowa jednorodzinna z ew. drobnymi usługami
- mieszkaniowa wielorodzinna
- usługowa
- użyteczności publicznej
- przemysłowa/ magazynowa
- garaże/ budynki gospodarcze
- obiekty infrastruktury technicznej/ inne

AKTUALNA FUNKCJA I UŻYTKOWANIE TERENU:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z przedmowymi ogrodami
- tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o charakterze półprywatnym
- tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy użyteczności publicznej
- tereny zabudowy produkcyjnej/ magazynowej
- nieużytki
- tereny zielone
- boiska sportowe
- wydzielone ścieżki rowerowe

Załącznik nr 1

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI ŁĘBORK NOWY ŚWIAT

2. Analiza systemu przestrzeni publicznych i półpublicznych

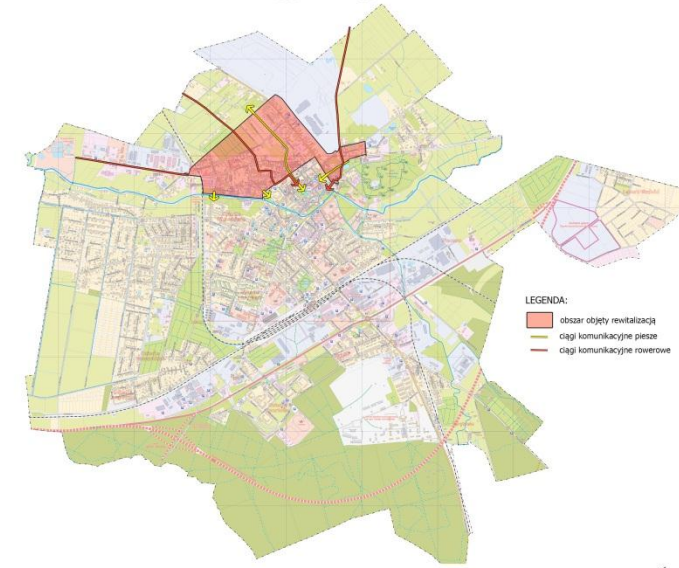
skala 1:2000

LEGENDA:

- graniczność obszaru rewitalizacji
- ISTNIEJĄCA ZABUDOWA:
  - mieszkalniowa jednorodzinna z ew. drobnymi usługami
  - mieszkalniowa wielorodzinna
  - usługowa
  - użyteczności publicznej
  - przemysłowa/ magazynowa
  - garaże/ budynki gospodarcze
  - obiekty infrastruktury technicznej/ inne
- AKTUALNA FUNKCJA I UŻYTKOWANIE TERENU:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z przydomowymi ogrodami
  - tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
  - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o charakterze półprywatnym
  - tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną
  - tereny zabudowy usługowej
  - tereny zabudowy użyteczności publicznej
  - tereny zabudowy produkcyjnej/ magazynowej
  - nieużytki
  - tereny zielone
  - boiska sportowe
  - wydzielone ścieżki rowerowe

Szkic orientacji z zaznaczonym obszarem objętym rewitalizacją

LEGENDA:

- obszar objęty rewitalizacją
- ciągi komunikacyjne piesze
- ciągi komunikacyjne rowerowe

LEGENDA:

- zamięcenia inwestycyjne na terenie obszaru rewitalizacji
  1. Teren rekreacyjny na Placu Kopernika
  2. Adaptacja obecnej bazy ZRM Sp. z o.o. przy ul. Łokietka 5 na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia
  3. Teren rekreacyjny na Placu Piastowski
  4. Wybudowanie ścieżki rowerowej wraz z przebudową układu komunikacyjnego od ul. Bucza do ul. Wolności
  5. Modernizacja ul. Kazimierza Wielkiego
  6. Teren do zajęć sportowo - edukacyjnych przy stacji PKP Nowy Świat wraz z zagospodarowaniem otoczenia
  7. Teren rekreacyjny przy ul. Kazimierza Wielkiego
  8. Podwórko integracyjne wspomnieniowe przy ul. Strylewskiego 52
  9. Podwórko integracyjne przy ul. Strylewskiego 49 i Bohaterów Westerplatte 5
  10. Przebudowa ul. Malczewskiego i ul. Kłodziej z łącznikiem do ul. Strylewskiego
  11. Podwórko integracyjne przy ul. Malczewskiego 22- 24
  12. Teren rekreacyjny przy ul. Malczewskiego
  13. Podwórko integracyjne przy ul. Strylewskiego 5 i ul. Malczewskiego 11-12
  14. Podwórko integracyjne przy ul. Strylewskiego 63-64
  15. Podwórko integracyjne przy ul. Kosaka 72
  16. Podwórko integracyjne przy ul. Kosaka 87
  17. Podwórko integracyjne przy ul. Kosaka 100
  18. Podwórko integracyjno- kulturalne „Zakątek Kultury” wraz z modernizacją deptaka i zagospodarowaniem otoczenia.
- remonty komunalnych budynków wielorodzinnych
  1. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 72
  2. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 46
  3. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 87
  4. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 100
  5. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 4
  6. Budynek komunalny przy ul. Gdańskiej 109
  7. Budynek komunalny przy ul. Gdańskiej 11
  8. Budynek komunalny przy ul. Kosaka 100 (oficyna)
  9. Budynek komunalny przy ul. Gdańskiej 96
  10. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 93
  11. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 2
  12. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 10
  13. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 11
  14. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 5
  15. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 31
  16. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 24
  17. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 33
  18. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 24
  19. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 24 (oficyna)
  20. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 23
  21. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 23 (oficyna)
  22. Budynek komunalny przy ul. Malczewskiego 22
  23. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 52
  24. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 49
  25. Budynek komunalny przy ul. Bohaterów Westerplatte 5 (oficyna)
  26. Budynek komunalny przy ul. Strylewskiego 45
  27. Budynek komunalny przy ul. Łokietka 1
- remonty budynków wielorodzinnych wspólnot mieszkaniowych
  1. Budynek wielorodzinny przy ul. Mostrzka 12
  2. Budynek wielorodzinny przy ul. Mostrzka 13/13A
  3. Budynek wielorodzinny przy ul. Mostrzka 15
  4. Budynek wielorodzinny przy ul. Mostrzka 16
  5. Budynek wielorodzinny przy ul. Strylewskiego 13
  6. Budynek wielorodzinny przy ul. Strylewskiego 58
  7. Budynek wielorodzinny przy ul. Strylewskiego 64
  8. Budynek wielorodzinny przy ul. Łokietka 14
- istotne obiekty zlokalizowane na obszarze objętym rewitalizacją
  1. Kościół Rzymokatolicki pw. NMP Królowej Polski
  2. Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.
  3. Sala gimnastyczna
  4. Nociogwonia przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łęborku
  5. Szkoła Podstawowa nr 4
  6. Sąd Rejonowy w Łęborku
  7. Angielskojęzyczne Społeczne Liceum Ogólnokształcące
  8. Lebońskie Centrum Kultury Fregata
  9. Sąd Rejonowy w Łęborku
  10. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
  11. Stacja kolejowa Nowy Świat
- przestrzenie publiczne- skwery, place,
- przestrzenie półpubliczne- podwórka integracyjne
- przestrzenie publiczne- główne ciągi komunikacyjne
- główne ciągi komunikacyjne piesze
- główne ciągi komunikacyjne - ścieżki rowerowe

Załącznik nr 1

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH OBSZARU
REWITALIZACJI ŁĘBORK NOWY ŚWIAT

3. Schemat rozwiązań komunikacyjno- parkingowych

skala 1:2000

LEGENDA:

--- granica obszaru rewitalizacji

ISTNIEJĄCA ZABUDOWA:

- mieszkaniowa jednorodzinna z ew. drobnymi usługami
- mieszkaniowa wielorodzinna
- usługowa
- użyteczności publicznej
- przemysłowa/ magazynowa
- garaże/ budynki gospodarcze
- obiekty infrastruktury technicznej/ inne

AKTUALNA FUNKCJA I UŻYTKOWANIE TERENU:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z przydomowymi ogrodami
- tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o charakterze półprywatnym
- tereny niezabudowane, przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy użyteczności publicznej
- tereny zabudowy produkcyjnej/ magazynowej
- nieużytki
- tereny zielone
- boiska sportowe
- wydzielone ścieżki rowerowe

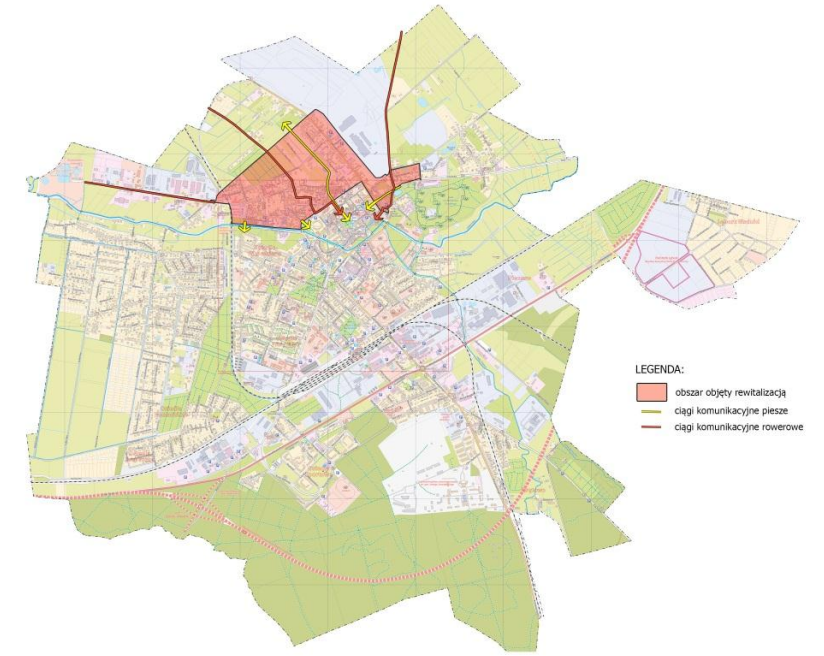
LEGENDA:

Rozwiązania komunikacyjno- parkingowe na terenie objętym rewitalizacją

- komunikacja kolowa (nowe drogi oraz remonty istniejących) wraz z lokalizacją miejsc parkingowych
  - przejścia piesze- chodniki nowe oraz istniejące do remontu
  - ścieżki rowerowe- nowoprojektowane
  - parkingi
  - odcinki ciągów pieszo- jzdnych
- Klasyfikacja zabytków znajdujących się na terenie objętym rewitalizacją
- Obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego
  - Obiekty wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
  - Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków (wyznaczone przez Burmistrza Miasta Łęborka)

Szkic orientacji z zaznaczonym obszarem objętym rewitalizacją

LEGENDA:

- obszar objęty rewitalizacją
- ciągi komunikacyjne piesze
- ciągi komunikacyjne rowerowe

Załącznik nr 2**RAPORT Z PROCESU PARTYCYPACJI PROCESU PRZYGOTOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA LĘBORKA****GMINA MIASTO LĘBORK
RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
DOTYCZĄCY PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI MIASTA LĘBORKA****1. WSTĘP**

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne zgodnie z art. 3.1. ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. (Dz. U. 2015 r. poz. 1777 ze zm.), zwanej w pozostałej części niniejszego Raportu ustawą o rewitalizacji.

Zadania powyższe gmina realizuje, zgodnie z ustawą o rewitalizacji w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna).

2. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje odbyły się zgodnie z art. 6 ust. 2-9 i art. 11 ust. 3 ustawy o rewitalizacji oraz art. 30 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), w dniach od 14.04.2017 r. do 15.05.2017 r.

Przeprowadzone konsultacje społeczne zostały oparte na trzech zasadach:

- 1) otwartość udziału – konsultacje skierowano do wszystkich zainteresowanych osób;
- 2) równość uczestnictwa – rozpatrzeniu podlegały wszystkie uwagi, zastosowano jednolite kryteria ich oceny;
- 3) jawność przebiegu – zapewniono równy i swobodny dostęp do informacji i dokumentów, zagwarantowano szerokie upowszechnienie komunikatów o konsultacjach.

Ogłoszenie o konsultacjach umieszczono na 7 dni przed rozpoczęciem konsultacji (tj. dn. 07.04.2017 r.) zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji: na stronach internetowych: www.lebork.pl, w zakładce „Rewitalizacja”, www.lebork.pl w aktualnościach oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.um.lebork.pl.

Dodatkowo, w sposób zwyczajowo przyjęty, treść ogłoszenia wywieszona została w gablotach informacyjnych zlokalizowanych w mieście oraz w gablocie informacyjnej w Urzędzie Miasta.

Ponadto informacje o konsultacjach dostępne były w Wydziale Współpracy i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Lęborku.

2.1. Przedmiot konsultacji:

Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka*.

2.2. Czas konsultacji:

Od 14.04.2017 roku do 15.05.2017 roku.

3. FORMY KONSULTACJI

Uwagi, opinie i propozycje do przedmiotu konsultacji zbierano ustnie podczas konsultacji społecznych oraz z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Materiały informacyjne oraz formularze konsultacji były dostępne w:

- w Wydziale Współpracy i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- w Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Lęborku,

W ramach konsultacji wykorzystano zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o rewitalizacji następujące formy konsultacji:

3.1. Zbieranie uwag i/lub propozycji w wersji papierowej lub elektronicznej za pomocą specjalnego formularza uwag, który można było wysłać lub składać osobiście;

- a) drogą elektroniczną na adres: rewitalizacja@um.lebork.pl,
- b) Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- c) Wydziale Współpracy i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Lęborku,
- d) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta w Lęborku, ul. Armii Krajowej 14.

3.2. Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, które odbyło się 26.04.2017 r. o godz. 15.30 w Urzędzie Miejskim w Lębork (sala 101 – Sala Rajców);

3.3. Zbieranie ustnych uwag i/lub propozycji do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka* przekazywanych bezpośrednio do koordynatora projektu (pok. B113 Wydz. Współpracy i Rozwoju).

4. UWAGI, OPINIE I PROPOZYCJE INTERESARIUSZY

4.1. Wyniki konsultacji – spotkanie

Podczas trwania konsultacji w dniu 26.04.2017 r. przeprowadzono spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji.

Wstępem do spotkań było omówienie założeń ustawy o rewitalizacji, raportu dotyczącego obszarów zdegradowanych w zakresie przebadanych wskaźników oraz prezentacja projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka*.

Następnie odbyły się dyskusje. Mieszkańcy/uczestnicy, którzy brali udział w spotkaniu nie zgłosili żadnych nowych uwag czy propozycji.

4.2. Wyniki konsultacji – z wykorzystaniem formularzy konsultacyjnych

Podczas trwania konsultacji wpłynęły 23 formularze uwag do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka*, 22 komentarze dotyczyły budowy chodników i nawierzchni ul. Witkacego, 1 dotyczył współpracy z MPEC sp. z o.o. w Lęborku w sprawie położenia sieci ciepłowniczej na rewitalizowanym obszarze. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione i przedstawione w tabeli poniżej.

4.3. Wyniki konsultacji - zbieranie ustnych uwag i/lub propozycji przekazywanych bezpośrednio do koordynatora projektu

Podczas trwania konsultacji nikt nie zgłaszał ustnych uwag ani propozycji do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka*.

Zestawienie wyników uwag/propozycji przedstawionych za pomocą formularza konsultacyjnego dotyczącego projektu
Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka zebranych
podczas trwania konsultacji społecznych od 14.04.2017 r. do 15.05.2017 r.

Lp	Nr strony	Uwagi do zapisów projektu GPR	Opis proponowanego przedsięwzięcia	Uzasadnienie	Zgłaszający	Uwzględniono tak/nie	Uwagi
1.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	Brak poprawnej komunikacji z ul. Kossaka, Witkowskiej, Poznańskiej z ul. Malczewskiego, jest problematyczna dla mieszkańców ul. Witkacego, jak również mieszkańców ul. Kossaka, Witkowskiej i Poznańskiej. W porze deszczowej droga zmienia się w dziurawą, błotną nawierzchnię uniemożliwiającą swobodne poruszanie się idącym pieszo dzieciom i ich rodzicom, zmuszając do przemieszczania się po obrzeżach drogi. Zalegająca w kałużach deszczówka utrudnia zarówno komunikację pieszą jak i zmotoryzowaną. W porze suchej natomiast droga, zamienia się w siedlisko kurzu, pyłu i żużlu unoszonego przez wiatr, co jest wyjątkowo uciążliwe, kiedy drogą przejeżdżają liczne samochody. Biorąc pod uwagę budowę boiska wielofunkcyjnego i stworzenie terenu rekreacyjnego na zapleczu ul. Malczewskiego, należy wziąć pod uwagę możliwość korzystania z programu mieszkańcom ul. Kossaka, a zwłaszcza nowo wybudowanego bloku nr 98. Mieszkańcom ul. Poznańskiej (Dom Seniora Magnolia), a zwłaszcza mieszkańcom ul. Witkacego, gdzie mieszkają młode małżeństwa wraz z małymi dziećmi. Budowa wspomnianych chodników i nawierzchni ulicy przyczyniłaby się do poprawy komunikacji nie tylko mieszkańcom ul. Witkacego ale w większości mieszkańcom ulic przyległych.	Weronika Cisak	Tak	Zadanie zostało wpisane do GPR – pkt 4 pn.: <i>Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Typ 5: Przedsięwzięcia dotyczące zapewnienia zrównoważonej mobilności.</i>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

2.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Helena Ptaszek	Tak	j.w.
3.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Piotr Ptaszek	Tak	j.w.
4.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Janusz Kondratowicz	Tak	j.w.
5.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Agnieszka Hendrich	Tak	j.w.
6.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Piotr Nadolski	Tak	j.w.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

7.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Edyta Szaula	Tak	j.w.
8.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Piotr Sobisz	Tak	j.w.
9.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Zygmund Głowczewski	Tak	j.w.
10.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Roksana i Mariusz Rydzewscy	Tak	j.w.
11.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Marta Kostuch-Olejnik	Tak	j.w.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

12.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Teresa Kurek	Tak	j.w.
13.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Mirosława Socha	Tak	j.w.
14.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Roman Wirkus	Tak	j.w.
15.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Monika Stasiuk-Gąsior	Tak	j.w.
16.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Elżbieta Lisiecka	Tak	j.w.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

17.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Katarzyna Breza, Filip Breza, Barbara Breza Janusz Breza	Tak	j.w.
18.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Teresa Pirch	Tak	j.w.
19.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Halina i Jerzy Orlińscy	Tak	j.w.
20.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Sylwia Sobisz	Tak	j.w.
21.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Andrzej Senderski	Tak	j.w.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka

22.	74	Projekt GPR nie uwzględnia budowy chodników i nawierzchni ulicy Witkacego	Budowa chodników i nawierzchni ulicy Witkacego.	j.w.	Elżbieta Sobisz	Tak	j.w.
23.	-	Uwzględnienie w porozumieniu z MPEC w Lęborku położenia sieci ciepłowniczej na terenie ulic objętych rewitalizacją przed wykonaniem nowych nawierzchni.	-	W związku z postępującym zanieczyszczeniem środowiska palenie opałem niskiej jakości przyczynia się do obniżenia jakości życia wszystkich mieszkańców zatem wszelkie działania mające na celu poprawę tego stanu rzeczy powinny mieć wysoki priorytet. Dodatkowym argumentem jest planowana inwestycja w drogi i ulice więc zanim się te drogi zbuduje to powinno się uwzględnić przyszłe potrzeby w zakresie podłączenia uzbrojenia technicznego żeby zaoszczędzić późniejszej nieuniknionej dewastacji po zrywaniu już położonej pięknej ulicy. Jako, że MPEC jest sp. miejską i jak wiemy bardzo nowoczesną wydaje się logiczna ścisła współpraca w tym zakresie. Długofalowo przyczyni się to do oszczędności, zapewni lepszą jakość powietrza i atrakcyjność rewitalizowanego obszaru.	Marek Dudzik	Tak	Uwaga została uwzględniona i przekazana do Wydziału Realizacji Inwestycji Urzędu Miejskiego w Lęborku oraz MPEC sp. o.o. w Lęborku celem wykorzystania przy przyszłych pracach projektowych oraz uzgodnieniach.

Załącznik nr 3**PROJEKT UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W LĘBORKU W SPRAWIE ZASAD
WYZNACZANIA SKŁADU I DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI****PROJEKT****UCHWAŁA NR .....**
Rady Miejskiej w Lęborku
z dnia .....**w sprawie zasad wyznaczenia składu i działania Komitetu Rewitalizacji**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 7 ust.1-3, ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 ze zm.),

uchwała się, co następuje:**§ 1.**

Ustala się zasady wyznaczenia składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork-Północ zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lęborka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Lęborku
z dnia .....

ZASADY WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASADY DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI OBSZARU LĘBORK-PÓLNOC.

A. Postanowienia ogólne

1. Komitet Rewitalizacji, zwany dalej Komitetem, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami samorządu miasta Lęborka w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji Obszaru Lębork – Północ oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Lęborka odnośnie rewitalizacji tego Obszaru.
2. Komitet Rewitalizacji funkcjonuje do czasu zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Obszaru Lębork-Północ, nie dłużej niż do przyjęcia Raportu z realizacji Programu Rewitalizacji Obszaru Lębork-Północ w latach 2016-2023.

B. Zasady ustalania składu Komitetu

1. Członków Komitetu powołuje Burmistrz Miasta Lęborka w drodze zarządzenia, niezwłocznie po podjęciu niniejszej uchwały.
2. Komitet liczy nie więcej niż 18 członków, w tym:
  - 1) radni z okręgów wyborczych, których teren w większości znajduje się na obszarze Lęborka-Północ,
  - 2) przedstawiciel Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Lęborku,
  - 3) przedstawiciel Gminnej Rady Seniorów,
  - 4) przedstawiciel Młodzieżowej Rady Miasta,
  - 5) nie więcej niż 2 przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Lęborku, w tym reprezentant Wydziału Inwestycji oraz Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych,
  - 6) nie więcej niż 2 przedstawiciele przedsiębiorców z terenu miasta Lęborka,
  - 7) nie więcej niż 2 przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu miasta Lęborka,
  - 8) przedstawiciel środowiska architektów i urbanistów z terenu miasta Lęborka,
  - 9) nie więcej niż 2 przedstawiciele Wspólnot Mieszkaniowych i Towarzystwa Budownictwa Społecznego znajdujących się na obszarze Lęborka-Północ,
  - 10) nie więcej niż 2 przedstawiciele mieszkańców obszaru Lęborka-Północ.
3. Członkowie o których mowa w ust. 2 pkt. 1 stają się członkami Komitetu automatycznie, po złożeniu oświadczenia o woli pracy w Komitecie.

4. Przedstawiciele podmiotów wymienionych w ust. 2 pkt. 2-4 zostają powołani do Komitetu po przedstawieniu stosownej uchwały tych podmiotów o oddelegowaniu ich do pracy w Komitecie.
5. Przedstawiciele wymienionych w ust. 2 pkt. 5 wyznacza Burmistrz.
6. Przedstawiciele wymienieni w ust. 2 pkt. 6-10 zostaną wybrani w trybie otwartego naboru, z uwzględnieniem następujących zasad:
  - 1) informacja o naborze kandydatów zostanie umieszczona na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lęborku oraz na stronie www.lebork.pl/rewitalizacja na 7 dni przed datą rozpoczęcia naboru, który winien trwać co najmniej przez 14 dni,
  - 2) do formularza zgłoszeniowego, którego wzór stanowi załącznik do niniejszych Zasad, należy dołączyć podpisy poparcia Kandydata w następującej liczbie:
    - a) 7 przedsiębiorców z terenu Lęborka, z podaniem NIP i REGON dla przedstawiciela wymienionego w ust. 2 pkt. 6,
    - b) 7 organizacji pozarządowych z terenu miasta Lęborka, z podaniem nr KRS lub nr ewidencyjnego w Starostwie Powiatowym w przypadku stowarzyszeń zwykłych, dla przedstawiciela wymienionego w ust. 2 pkt. 7,
    - c) 3 architektów lub urbanistów prowadzących, mających zarejestrowaną działalność na terenie miasta Lęborka, podaniem nr NIP i REGON, dla przedstawiciela wymienionego w ust. 2 pkt. 8,
    - d) 5 Wspólnot Mieszkaniowych lub TBS z Obszaru Lębork-Północ, dla przedstawiciela wymienionego w ust. 2 pkt. 9
    - e) 15 mieszkańców z Obszaru Lębork-Północ, dla przedstawiciela wymienionego w ust. 2 pkt. 10.
  - 3) jeżeli wpłynie więcej zgłoszeń kandydatów, niż liczby wskazane odpowiednio w ust. 2 pkt. 6-10, to wyboru członków Komitetu dokona się w drodze głosowania; na czas jego przeprowadzenia zostaną zaproszeni wszyscy kandydaci, którzy zgłosili się podczas naboru,
  - 4) jeżeli wpłynie mniej zgłoszeń, niż jest wskazane, Burmistrz może ogłosić ponowny nabór, zwłaszcza, jeżeli nie zgłosi się żaden kandydat reprezentujący środowiska wymienione w ust. 2 pkt. 6-10.
7. Informacja o naborze członków do Komitetu udostępniona będzie publicznie na stronie www.bip.lebork.pl oraz www.lebork.pl w zakładce *Rewitalizacja*. Zaproszenia do składania deklaracji przystąpienia będą także wysłane do wszystkich środowisk wskazanych w ust. 2.
8. Każdy z członków Komitetu musi być zameldowany na stałe lub czasowo w mieście Lęborku.

9. Kadencja Komitetu trwa do czasu zakończenia procesu rewitalizacji w latach 2014-2020, którego ostatnim elementem jest opracowanie raportu z Realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka na lata 2014-2020.
10. W trakcie trwania kadencji Komitetu zmiana jego składu może nastąpić w wyniku:
  - 1) złożenia rezygnacji na piśmie przez członka Komitetu,
  - 2) śmierci członka Komitetu,
  - 3) wyniku wyborów samorządowych dla radnych wymienionych w ust. 2 pkt. 1,
  - 4) uchwał podmiotów wymienionych w ust. 2 pkt. 2-4,
  - 5) decyzji Burmistrza odnośnie przedstawicieli wymienionych w ust. pkt. 5.
11. Jeżeli złożył rezygnację lub zmarł członek Komitetu reprezentujący środowiska wymienione w ust. 2 pkt. 6-10, Burmistrz przeprowadzi nabór uzupełniający, zgodnie z zasadami zawartymi w ust. 6-8.

C. Zasady działania Komitetu

1. Pierwsze posiedzenie Komitetu zwołuje Burmistrz Miasta Lęborka.
2. Komitet wybiera na swoim pierwszym posiedzeniu w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów Prezydium Komitetu, w składzie przewodniczący Komitetu, zastępca przewodniczącego Komitetu oraz sekretarz Komitetu.
3. Przewodniczący Komitetu kieruje pracami Komitetu; w razie jego nieobecności lub z jego upoważnienia zastępuje go wiceprzewodniczący Komitetu.
4. Przewodniczący Komitetu:
  - 1) inicjuje i organizuje prace Komitetu,
  - 2) ustala porządek i termin obrad Komitetu,
  - 3) zwołuje posiedzenia Komitetu i przewodniczy jego obradom,
  - 4) zaprasza na posiedzenia Komitetu przedstawicieli organów, instytucji i organizacji, które nie są reprezentowane w Komitecie,
  - 5) reprezentuje Komitet na zewnątrz.
5. Stanowisko Komitetu wyrażane jest w formie opinii, przyjmowanej w zwykłą większością w głosowaniu jawnym w obecności co najmniej połowy członków Komitetu.
6. Posiedzenia Komitetu odbywają się według potrzeb Komitetu.
7. Przewodniczący Komitetu zobowiązany jest zwołać w ciągu 14 dni posiedzenie Komitetu na wniosek, zawierający uzasadnienie oraz proponowany porządek obrad:
  - 1) Burmistrza Miasta Lęborka
  - 2) co najmniej pięciu członków Komitetu.
8. Jeżeli przewodniczący Komitetu nie zwoła posiedzenia Komitetu na wniosek złożony w trybie ust. 7 pkt. 1, wówczas posiedzenie Komitetu zwołuje bezpośrednio Burmistrz.

9. Członkowie Komitetu będą powiadomieni o posiedzeniach Komitetu pisemnie, pocztą elektroniczną, telefonicznie lub w inny przyjęty przez Komitet sposób.
10. Z posiedzenia Komitetu sporządzany jest protokół, w którym wpisuje się wszelkie ustalenia poczynione podczas posiedzenia Komitetu i każdorazowo sporządzana jest lista obecności członków Komitetu oraz obecnych gości.
11. Uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny.
12. Za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.
13. Obsługę Komitetu zapewnia Wydział Współpracy i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Lęborku. Do jego zadań należy w szczególności:
  - 1) w uzgodnieniu z przewodniczącym Komitetu powiadamianie członków Komitetu oraz innych zaproszonych osób o terminie i tematyce posiedzenia,
  - 2) przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu,
  - 3) sporządzanie protokołów z posiedzeń Komitetu, na wniosek sekretarza Komitetu lub w razie jego nieobecności,
  - 4) archiwizacja dokumentów Komitetu.

D. Zmiana przyjętych zasad

1. Zmiana zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Obszaru Lębork-Północ wymaga uchwały Rady Miejskiej w Lęborku.

Załącznik do Zasad wyznaczania składu oraz zasad działania
Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork-Północ

Zgłoszenie kandydata na członka Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork – Północ

.....
imię i nazwisko Kandydata

przedstawiciel¹²

.....
reprezentowana grupa interesariuszy obszaru rewitalizacji zgodnie z wykazem
B.2.6-10 Zasad wyznaczania składu Komitetu Rewitalizacji

dane kontaktowe Kandydata:

- adres zamieszkania .....
- telefon .....
- e-mail .....

Załączam podpisy poparcia mojej kandydatury w liczbie określonej w punkcie B.6.2 Zasad ustalania składu Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork-Północ.

Oświadczam, że wszystkie informacje podane w formularzu, są zgodne z aktualnym stanem faktycznym. Jestem świadomy(-ma) możliwości weryfikacji zamieszczonych przeze mnie danych na podstawie dostępnych rejestrów, ewidencji lub innych danych. Jestem również świadomy(-ma) odpowiedzialności wynikającej z podawania nieprawdziwych informacji i składania nieprawdziwych oświadczeń.

.....
czytelny podpis (pieczęć)

Lębork, dnia.....

¹² wpisać środowisko, które Kandydat chce reprezentować, zgodnie wykazem umieszczonym w punkcie B.2.6-10 Zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork-Północ, tj. przedstawiciel przedsiębiorców z terenu miasta Lęborka, albo przedstawiciel organizacji pozarządowych z terenu miasta Lęborka, albo przedstawiciel środowiska architektów i urbanistów z terenu miasta Lęborka, albo przedstawiciel Wspólnot Mieszkaniowych i Towarzystwa Budownictwa Społecznego znajdujących się na obszarze Lęborka-Północ, albo przedstawiciel mieszkańców obszaru Lęborka-Północ.

Załącznik nr 4

WYTYCZNE DLA STANDARDÓW DOBREJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W ramach działań zarządczych po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina dążyć będzie do opracowania „Standardów dobrej przestrzeni publicznej”, w oparciu o poniższe wytyczne, które zostały opracowane na podstawie zdiagnozowanych deficytów związanych z przestrzenią publiczną oraz oczekiwań użytkowników obszaru rewitalizacji.

Poprawa jakości przestrzeni między budynkami w dużej mierze warunkuje realizację założonych celów rewitalizacji. Miejsca bezpieczne, dostępne, odpowiadające na potrzeby różnorodnych użytkowników, w tym seniorów i dzieci, wspierające lokalny biznes - na to wszystko zasługują mieszkańcy tej części Lęborka. Dobra przestrzeń jest demokratyczna, nikogo nie wyklucza. Powstaje w procesie konsultacji z jej użytkownikami. Partycypacyjne wypracowywanie rozwiązań powinno stać się standardem w procesie projektowania zmian w obszarze rewitalizacji. Dotyczy to także ulic, które należy traktować jak kluczowy fragment przestrzeni publicznej. Wiele ulic w obszarze rewitalizacji trzeba zaprojektować na nowo, uwzględniając cele rewitalizacji. Obszar rewitalizacji powinien otrzymać przestrzeń publiczną wysokiej jakości, aby także mieszkańcy innych osiedli, części miasta chcieli z niej korzystać. Dobra przestrzeń wspiera lokalny biznes. Im więcej użytkowników przestrzeni, tym więcej potencjalnych klientów.

Funkcja ulicy - Ustalenia generalne:

Ulica to także przestrzeń publiczna. Ulice obszaru rewitalizacji powinny uzyskać status przestrzeni publicznej wysokiej jakości. Miejska ulica to nie tylko arteria komunikacyjna. Pełni także funkcję „przestrzeni kulturowej” – miejsca przebywania mieszkańców, robienia zakupów, spacerowania i spędzania czasu. W związku z powyższym, drożność i przepustowość ulic nie powinny być traktowane jako główne parametry ich jakości.

Ulice w obszarze powinny zostać skategoryzowane i podzielone:

- **tranzytowe** – stanowiące element połączeń w skali całego miasta
- **lokalne** - służące przede wszystkim poruszaniu się i poprawie dostępności usług, nie zaś funkcji tranzytowej.

Ulice lokalne

Poruszanie się po tych ulicach to nie tylko ruch samochodów indywidualnych - preferować należy ruch pieszy i rowerowy, przed publicznym transportem zbiorowym i samochodami osobowymi.

1. Zalecanym rozwiązaniem jest wprowadzenie strefa uspokojonego ruchu „Tempo 30” z inżynieryjnymi elementami uspokojenia ruchu (wyniesione przejścia dla pieszych, wyniesione tarcze skrzyżowań równorzędnych, przewężenia jezdni, esowatość jezdni, ulice jednokierunkowe).
2. Parkujący samochód nie może wypierać pieszych z ulicy. Chodzi tu nie tylko o wypieranie fizyczne: parkowanie kosztem chodnika, ale także o zawłaszczanie przez parkujące samochody krajobrazu miejskiego, czynienie przestrzeni brzydszą i mniej atrakcyjną, psucie unikalnej atmosfery miejsca. Przyjmuje się zasadę, że parkowanie jest możliwe przede wszystkim wzdłuż ulicy (a nie skośnie), na wyznaczonych w ograniczonej liczbie miejscach. Miejsca parkowania są wyznaczane pojedynczo lub w niewielkich skupiskach i rozdzielone innymi funkcjami obsługującymi ruch pieszy. Zaleca się zostawianie dłuższych odcinków przynajmniej jednej strony ulicy całkowicie wolnej od funkcji parkowania. Przewiduje się bezwzględny zakaz parkowania na chodnikach (nawet częściowego i czasowego).
3. Zaleca się nie lokalizowanie na chodnikach elementów infrastruktury nadziemnej zawężających swobodne przejście do szerokości mniejszej lub równej 1,50 m z dowolnej strony. Dotyczy to w szczególności takich elementów infrastruktury technicznej jak: słupy oświetleniowe i trakcyjne, parkometry, znaki drogowe i sygnalizatory, elementy miejskiego oznakowania informacyjnego, wolnostojące skrzynki i szafy instalacyjne.
4. Podstawową wytyczną jest zagwarantowanie pieszym i rowerzystom maksymalnego bezpieczeństwa. Ideałem jest standard zero wypadków i kolizji w obszarze rewitalizacji. Na etapie przebudowy ulic należy uwzględnić zmianę geometrii dróg (a nie tylko wymianę materiałów), w tym poszerzenie chodników i zawężanie jezdni (w celu obniżenia prędkości). Jest to konieczne, aby zlikwidować konflikty funkcjonalne i poprawić jakość przestrzeni publicznej. Na ulicach ze strefą uspokojonego ruchu można wprowadzać zwężenie pasa jezdni do 2,5 m (z zachowaniem wymogów przeciwpożarowych).
5. Dopuszczalne jest wydzielenie pasów rowerowych wyłącznie wtedy, jeśli nie dzieje się to kosztem szerokości minimalnej chodnika po żadnej ze stron. W pozostałych przypadkach należy wyznaczać sugerowany tor jazdy rowerów po wspólnym pasie ruchu, również przez zastosowanie odpowiednich materiałów jezdni. W przypadku ulic jednokierunkowych należy

każdorzazowo rozważać wprowadzenie kontrapasa rowerowego (pas drogi tylko dla rowerów z kierunkiem jazdy pod prąd kierunku głównego). Niezbędną infrastrukturą przyuliczną powinny być stojaki na rowery. Ich liczba powinna być większa od liczby przyulicznych miejsc parkingowych dla samochodów.

Rozwiązanie szczególne – **ulica typu „woonerf – podwórzec miejski”**

Zalecany rozwiązaniem na ulicach lokalnych z ograniczonym ruchem jest utworzenie ulic uspokojonego ruchu typu „woonerf”. To jednokierunkowe ulice przejezdne z ograniczeniem prędkości do 20 km/h i dodatkowymi elementami spowalniającymi (np. tor jazdy w kształcie litery “S” czy wyniesienie niektórych elementów jezdni) z elementami małej architektury. Na tego rodzaju ulicach stosuje się różne rodzaje nawierzchni: klasyczny albo barwiony asfalt, kostkę, klasyczny bruk lub nawierzchnie betonowe. Woonerfy pełnią różnorodne funkcje społeczne. Są miejscami spotkań, zieloną przestrzenią, gdzie można obcować z kulturą i sztuką, odpocząć czy ogródkami przy lokalach gastronomicznych. Główną funkcją woonerfów jest tworzenie przyjaznej przestrzeni do przebywania dla mieszkańców i osób odwiedzających. Przejezdność i parkowanie (tylko w ściśle wyznaczonych miejscach) jest funkcją dodatkową. Na woonerfach zamiast typowego oświetlenia ulicznego często stosuje się oświetlenie typu parkowego połączone z dyskretną iluminacją elewacji budynków.

Zieleń i zieleń przyuliczna

Należy bezwzględnie chronić istniejące drzewa. To jedna z wielkich wartości obszaru rewitalizacji. Drzewa podnoszą wartość obszaru, dają cień, latem obniżają temperaturę i oczyszczają powietrze. Przy każdej modernizacji i przebudowie ulic rozważyć należy wprowadzenie szpalerowej zieleni, najlepiej wysokiej (drzewa przyuliczne). W miejscach, gdzie posadzenie roślinności w gruncie jest niemożliwe z uwagi na kolizję z instalacjami podziemnymi lub zbyt wąski pas drogowy, można stosować nasadzenia w donicach z preferencją dla donic o większej kubaturze, zagłębionych w gruncie. Przy doborze gatunków drzew kryterium wygody pielęgnacji nie może być decydujące. Przesądzać muszą względy krajobrazowe i funkcja zacieniania ulicy, która coraz istotniejsza z uwagi na zmiany klimatyczne i zanieczyszczenie powietrza niską emisją.

Parki Kieszonkowe

Możliwość odpoczynku w zieleni w obszarze rewitalizacji, powinno stać się standardem. Ze względu na ograniczoną przestrzeń w obszarze powinny powstawać niewielkich rozmiarów, publicznie dostępne tereny zielone, parki kieszonkowe. Takie kameralne przestrzenie mogą mieć powierzchnię zaledwie kilkudziesięciu m², lokowane często w miejscach dotychczas zdegradowanych - ważne aby oferowały

dobrej jakości miejsca do siedzenia (w cieniu). Park kieszonkowy często jest przeznaczony dla niewielkiej ilości osób, w związku z tym może być planowany także w bezpośredniej bliskości nieruchomości zamieszkałych.

Zarządzanie przestrzenią

Proces rewitalizacji wpłynie na duży obszar miasta, nadając mu nowe funkcje. Dla samorządu to nowe wyzwanie. Powstaną nowe miejsca, obiekty przeznaczone dla różnych grup odbiorców, o różnym przeznaczeniu. Tak odnowioną przestrzenią trzeba odpowiednio zarządzać, stale dopasowywać do zmieniających się potrzeb użytkowników. Przestrzeń publiczna musi mieć swojego gospodarza odpowiedzialnego za aktywność w przestrzeni, za tereny zielone, czystość miejsc do siedzenia. Rekomendujemy, aby w Biurze Rewitalizacji (Urzędzie Miejskim) znalazła się osoba odpowiedzialna wyłącznie za zarządzanie przestrzenią w mieście, w tym w obszarze rewitalizacji.

Konkursy Architektoniczne

Zalecamy, aby sposób projektowanych zmian w przestrzeni był jak najbardziej transparentny. Dla miejsc kluczowych, z punktu widzenia celów rewitalizacyjnych oraz tych z rozbudowanym planem funkcjonalnym, zalecamy każdorazowo zastosować procedurę konkursu architektonicznego. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa dotyczącego respektowania zasad polityki przestrzennej kraju przy wdrażaniu środków Unii Europejskiej działania powinny uwzględniać konieczność przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego, zwłaszcza miast. Tym samym, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) Województwa Pomorskiego, przewiduje się preferencje dla projektów rewitalizacyjnych, które będą zakładać wykorzystanie formuły konkursów architektonicznych, architektoniczno-urbanistycznych oraz urbanistycznych, a tym samym projektów zmierzających do poprawy jakości przestrzeni. Konkurs architektoniczny, architektoniczno-urbanistyczny czy urbanistyczny to specjalna procedura, która umożliwi instytucji zamawiającej wybranie projektu koncepcyjnego wytypowanego jako najlepsze rozwiązanie przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu odpowiedniego postępowania konkursowego. Zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych konkurs oraz procedury konkursowe są metodą wyłonienia najlepszego projektu koncepcyjnego. Konkurs może stanowić szczególnie przydatne narzędzie w szczególności w realizowanych w miastach projektach o charakterze rewitalizacyjnym.

Bezpieczna droga do szkoły.

Możliwość samodzielnego dotarcia dzieci do szkoły to jeden z tych czynników, który sprawia, że miasto staje się przyjazne dla rodzin. Jednocześnie wspólna wycieczka z dzieckiem przez miasto na rowerach, rolkach czy pieszo ma być przyjemnością, nie powinna jej zatem towarzyszyć nadmierna obawa o bezpieczeństwo.

Zasada: Każda szkoła powinna wyznaczyć główne trasy, którymi dzieci docierają do placówki. Trasy muszą zapewniać maksymalne bezpieczeństwo użytkownika, aby rodzice pozwalali dzieciom od najmłodszych lat przemieszczać się do szkoły samodzielnie.

Projektowanie dla seniorów

Projektując przestrzeń publiczną, należy zwrócić uwagę na specyficzne potrzeby osób starszych. Jak sami o sobie mówią, chodzą wolniej i potrzebują częstych odpoczynków. Seniorzy mają także słabszy wzrok i słuch. Należy to uwzględnić przy projektowaniu wszystkich elementów przestrzeni publicznej — zarówno tych przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji, jak i tych przeznaczonych do codziennego poruszania się po mieście.

Rekomendujemy wprowadzenie szczegółowych standardów przestrzeni publicznej przyjaznej dla seniora.

1. Miejsca do siedzenia:

- powinny być stawiane w małych odległościach od siebie przy ciągach pieszych,
- powinny być stawiane na szczytach wzniesień, gdy droga prowadzi „pod górkę”,
- powinny być wyższe i koniecznie z oparciem, wykonane z drewna.

2. Ciągi piesze:

- należy zagwarantować płaskie chodniki, na żadnym odcinku różnica wysokości nie powinna przekraczać 2 cm (idealna jest całkowicie płaska nawierzchnia — standard zero centymetrów),
- ciągi piesze/chodniki powinny mieć minimum 2,5 metra szerokości, należy eliminować zbyt strome podjazdy i podejścia oraz różnice wzniesień,
- bruk nie jest dobrym materiałem do poruszania się dla osób starszych oraz niepełnosprawnych poruszających się na wózkach,
- przy projektowaniu ciągów pieszych należy uwzględnić potrzeby osób niedowidzących, - integralnym elementem ciągów pieszych powinny być miejsca spotkań,

- należy zagwarantować dostęp do toalet w przestrzeni publicznej,
- przejścia dla pieszych (jeśli nie można ich przebudować) powinno być malowane farbą antypoślizgową,
- powinno wypracować się i wprowadzić standard przystanku autobusowego (m.in. przystanek musi być zadaszony i z zabudowanymi bokami, z wygodną ławką, podświetlonym i czytelnym rozkładem jazdy złożonym dużym krojem pisma, tablicą informacyjną o przystanku ustawioną w kierunku jazdy).

Ilustracje pokazujące przykłady wprowadzanie standardów dobrej przestrzeni publicznej

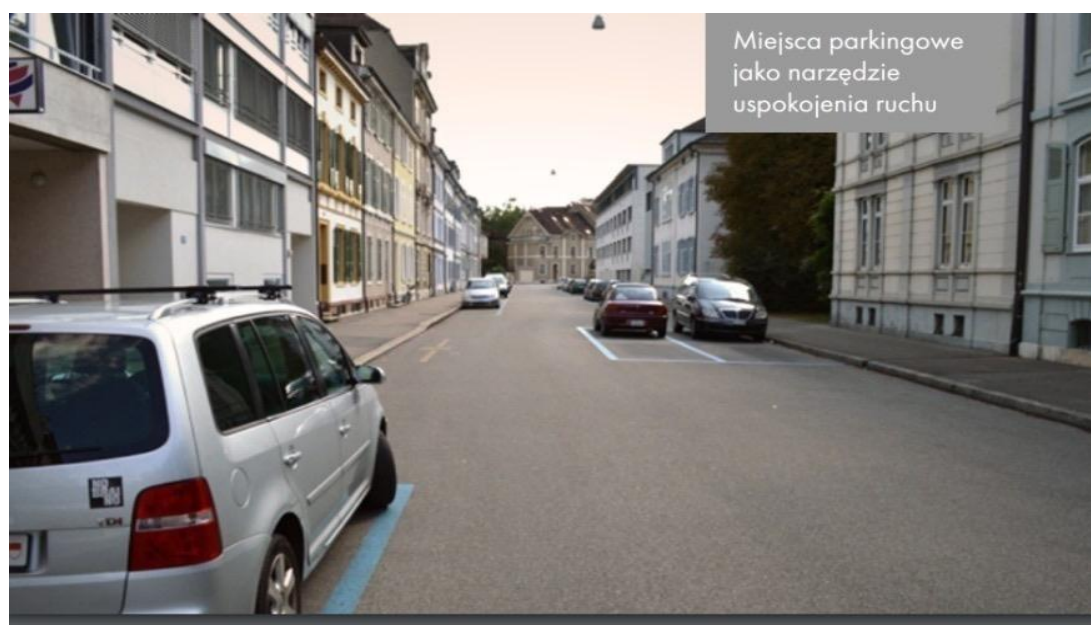
Ryc. 12. Przykład przestrzeni publicznej

Ryc. 13. Miejskie priorytety komunikacyjne w systemie holenderskim

Ryc. 14. Przykład prawidłowo oznakowanego obszaru o ograniczonej prędkości

Ryc. 15. Przykład miejsc parkingowych jako narzędzi uspokajania ruchu

100-letni buk to nawet 800 000 liści o powierzchni asymilacyjnej ok. 1600 m². Pochłania ok. 2,35 kg dwutlenku węgla (CO₂) na godzinę, co daje rocznie liczbę ponad 20 ton CO₂. Jeden samochód emituje średnio 170 g CO₂ na kilometr.

» chłodzi otoczenie jak 5 klimatyzatorów działających bez przerwy;

» absorbuje 2 900 litrów wody; deszczowej;

» filtruje 28 kg substancji zanieczyszczających powietrze.

Ryc. 16. Ilustracja wpływu drzew wysokich na otoczenie miejskie

Ryc 17 – Przykład ulicy typu „woonerf – podwórzec miejski” (ul. 6 Sierpnia w Łodzi)